Gidenlerin Ardından Sena

R A M A Z A N   K E R P E T E N

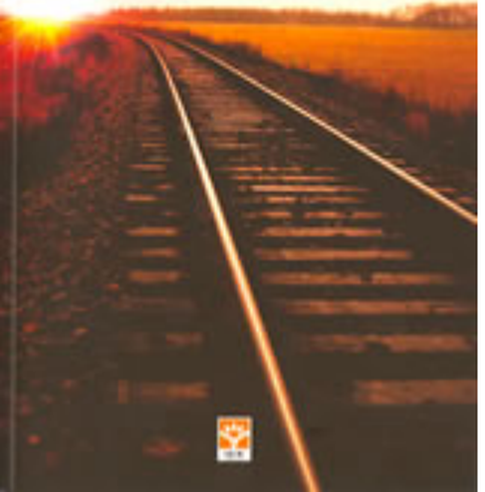

GİDENLERİN ARDINDAN SENA
Ramazan KERPETEN

Gidenlerin Ardından Sena

RAMAZAN KERPETEN

IŞIK
YAYINLARI

GİDENLERİN ARDINDAN SENA

Copyright © Işık Yayınları, 2007
Bu eserin tüm yayın hakları Işık Ltd. Şti.'ne aittir.
Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Ltd. Şti.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Editör
Betül COŞKUN

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Bekir YILDIZ

ISBN
978-975-278-206-8

Yayın Numarası
454

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası
Sarnıç Yolu Üzeri Nu: 7 Gaziemir / İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Mayıs 2007

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. Nu: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey / İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 00 Faks: (0212) 444 85 96

Işık Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak Nu: 5
34676 Üsküdar / İSTANBUL
Tel: (0216) 522 09 99 Faks: (0216) 328 35 89
www.isikyayinlari.com

Bu kitap;
dağılmış inciler gibi yeryüzüne yayılmış olan
ve bulundukları yerleri aydınlatan o 'kara sevdalılar'a
ithaf olunur...

İÇİNDEKİLER

Takdim 9
İfade-i Meram Babından... 11
Günümüzün Kara Sevdalıları 13
Hak Kelamının Beyanları Işığında Hicret ve Hicret Erleri 23
Hicretin Ehemmiyeti 23
Efendimiz Hz. Muhammed'in Hicretindeki
Nüanslar 24
Hicretle Gelen Mübarek Payeler 27
Günümüzde Yeni Bir Hicret Vizyonu 28
"Siz Kimlerdensiniz!" 31
"Bu İşin Arkasında Kim Var?" 35
"Lideriniz Kim?..." 39
Dua Yerine Geçen Hisler 43
"Hey Gidi Günler" 47
Garip Bir Yol Hikâyesi 53
Çileli Bir Yolculuk 55
Apayların Dinen Ezan Hasreti 61
Ölüm Döşeğinde 'Beklenen'ler 65
Ana Hasreti 69
Buruşturulup Atılmış Yazılardan 75
Hindistan - Anadolu Kardeşliği 79
Osmanlı'nın İzinde 83

Onların Tarihî Birleştiriciliği 87
İsveç'te Ataların İzi Peşinde... 91
Amerika'dan Mektup 101
Onların İşi Tohum Saçıp Gitmek.. 109
Tek Seçenek, 'Deveyi Gütmek' 115
Sandıkta Dönüş 117
Uzaklarda Bir Yerlerde Solan Gonca 125
"Nasıl Bu Kadar Mükemmel Olabiliyorsunuz?" 129
'O Okul'a Girmeye And İçen Çocuk 133
Târık 139
İdrâkleri Zorlayan Bir Hadise 145
Davetleri Sümbül Verenler 147
Onların Virdleri 151
Bir Hayra Omuz Veren... 153
Kara Sevdalıların Günlüklerinden Notlar 159
Ailece Bir 'Engel'le Yaşamak 163
Gurbetten İnançlı ve Azimli Bir Kadın Portresi 171

TAKDİM

Arkadaşımız Ramazan Bey, adanmışlık ruhuyla dünyanın her tarafına fedakârca ve cefalara göğüs gererek giden eğitim gönüllülerinin hayatlarından bazı kesitler sunarak onları bizlere tanıtmaya çalışmış... Onların ideallerini, güçlerindeki sırrı, yolculuklarını, yollarını bekleyenleri, hasretlerini, dertlerini, çilelerini, sabır ve sebatlarını, şehit olarak göç edip gidenlerini, diyaloglarını, hayat tarzlarını bizlere takdim etmiş...

Gerçekten büyük bir emek mahsulü olan bu çalışma, mukaddes göç uğruna genç yaşlarında her şeylerini bırakarak uzaklara gidenlerin destanını bizlere anlatma gayreti içinde...

İnsanların cevher-i hayatları olan evlatları, bu hasbî ruhlara teslim edilmiş... Onlar, ahsen-i takvim üzere yaratılmış insan neslinin temiz hamuruna, saf güzelliklerin ham maddesi olan henüz tam şekillenmemiş fıtratına en güzel motifleri işlemek üzere bir kuyumcu hassasiyeti ile hareket ediyorlar.

Ümit ediyoruz ki; bu itinalı ellerin yetiştirdiği gençler yetiştiği zaman bütün dünya için ümitle beklediğimiz sulh-u umûmî temin edilmiş; hiç olmazsa bu uğurda en ciddi adımlar atılmış olacaktır.

Bu mübarek, bu yüz akımız öğretmenleri takdir ve tebrik ederken, 'Gidenlerin Ardından Sena' isimli kitabı yazarak bizlere güzel bilgi ve hatıralar derleyen arkadaşımız Ramazan Kerpeten Bey'e de teşekkür ederiz.

Abdullah AYMAZ

İFADE-İ MERAM BABINDAN...

Bu; hicret deyip hizmet deyip yollara düşen, arzın en ücra noktalarına kadar yayılan “kara sevdalılar”ın ardından yakılmış bir türküdür...

Yeri geldi, o kahramanların destanları dillendirilmeye çalışıldı; yeri geldi onların hâlleri şerh edilmeye... Kimi zaman da, onların ideologya örgüsü deşifre edilmeye gayret edildi...

Herkesin dilinde bir türkü vardır; sevdiklerine dair, gönül verdikleri üstüne. ‘Fakir’in bildiği bütün şarkılar ve nağmeler hep o “Gidenler” üzerine... Evet, onların şarkısını dillendirmeye çalıştık ve her sözü, sonunda “sohbet-i canan”a getirmeye gayret ettik.

Aslında bu kitabın doğuşu, uzun süre tasarlanan bir plana dayanmıyor. Onların destanı dillendirilmeye çalışılırken; geriye dönüp bakıldığında hadisenin bilinçsiz sayıklamalarla başladığı ve sevk-i fıtrî ile bir yekûnun oluştuğu fark edilmiş ve bu, her şeyi hikmet dâhilinde var eden Yüce Yaratıcı’nın bir yönlendirmesi kabul edilerek elinizdeki eser tamamlanmaya çalışılmıştır. Tamamlandığı söylenemez. Bu ilk çalışmadan sonra, Hakk’ın inayeti ve nasibi nispetinde, hadisenin diğer veçheleri de ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Bu kitapta seçilen üslupla ilgili olarak şunu da belirtmek istiyoruz ki:

O hasbî insanların katışıksız, duru ve ihlâslı hâl ve tavırlarını bir nebze olsun yansıtabilmek için, alabildiğine sade, yalın yazmaya gayret edilmiştir.

Bu gönüllüler hareketinin büyüklüğü/boyutları daha tam anlamıyla anlaşılamamıştır... Bunun için bir müddet daha geçmesi gerekiyor, sanırım. Bu müşterek sanat harikası, ancak büyük kanaviçenin işlenmesi tamamen bittikten sonra hakkıyla idrak edilmiş olacaktır; geriye doğru şöyle bir durup bakan müdakkik nazarlarca!

"Israrla söylüyorum; her yerde o fedakâr ruhların hatıralarını bir vakanüvis hassasiyetiyle tespit etmek ve yazmak lazımdır ki, yarın tarihçilerin işi kolaylaşsın; sonraki nesillere de güzel misaller bırakılmış olsun." demişti muhterem M. Fethullah Gülen... İşte bu duygu ve düşüncelerle kaleme alınmıştır bu eser. Bahisleri geçen bu 'kutlular' hakkında ileride şümullü araştırmalar yapacaklar için kayda değer bir kaynak olacağı inancındayız.

Belki çok zaman aldı; uykusuz nice gecelere, dökülen nice göz nurlarına ve uzun yollara mâl oldu bu eser, ama değdi sanırım. Son söz değerli okuyucunun...

Gayret bizden, takdir Huda'dan...

Maksat Hakkın rızası, muhatap sizler...

GÜNÜMÜZÜN KARA SEVDALILARI

Yüksek düşünceleri, yüce gâyeleri, büyük ve evrensel projeleri ancak her zaman yüksek uçabilen, uzun soluklu; yürüdüğü yolda hız kesmeden yürüyen, durduğu yerde kararlı duran, uhrevî zevklerle gerilmiş karasevdalılar gerçekleştirebilir. Şimdilerde bizim şuna-buna değil, bu seviyede düşünen, inanan, düşüncelerini hayata geçirerek önce kendi milletini, sonra da bütün insanlığı aydınlığa çıkarıp, onların Hak'la buluşmalarını sağlayabilen, kendini hakikate adamış ruhlara ihtiyacımız var. Düşünülmesi gerekli olan şeyleri düşünüp, bilinmesi icap eden şeyleri bilen, bildiklerini hemen pratiğe dönüştüren ve bütün ölü ruhları yeni bir "ba's-u ba'd-el mevt"e hazırlama azmiyle sûru dudağında İsrâfil gibi gezen; gezip her yerde herkese hayat üfleyen; ifade kabiliyeti var ise beyan gücüyle, eli kalem tutuyorsa kalemin diliyle, bediiyyâta açıksa herhangi bir sanatın desen ve çizgileriyle, şairse şiirin sihriyle, mûsıkîşinassa değişik beste ve nağmelerin büyüsüyle her zaman ruhunun ilhamlarını haykıran, her fırsatta iç ihsaslarını seslendiren, dili gönlünün derinliklerine bağlı, gönlü de samimiyetle çarpan en yüce hakikate adanmış ruhlara...

Bu kahramanları, sahnedeki örnekleriyle değerlendirecek olursak; bunlar hacca gidiyor gibi dünyanın dört bir yanına seyahatler tertip eder, seyahatlerini hicret ruhuyla taçlandırır; uğradıkları herkese hâl ve gönül diliyle bir şeyler fısıldar, çevrelerine hep sevgi mırıldanır, karşılaştıkları ruhları sevgiye uyarır ve

yürür, sînelere sevgiden tahtlar kurarlar. Dirilir onlar sayesinde muhabbete susamış ruhlar ve dinler onları bütün dirilen gönüller. Hem bu duygu ile göç edenler hem de onları kabullenenler, her türlü dünyevilikten uzak ve tamamen ihlâs edalıdırlar: Söyleyenle dinleyen, özündeki ruh ve mânâyı sergileyenle onu temâşâ eden, elinde hayat kâsesi taşıyanla toparlanıp kendine gelen ve destekleyeniyle desteklenen arasında herhangi bir çıkar ilişkisi bahis mevzuu olmadığı gibi, Allah rızasının dışında herhangi bir mülâhaza da kat'iyen söz konusu değildir. Bu derin ve gönülden münasebetler, tamamen evrensel insanî değerlere dayanmakta ve bu değerlere karşı duyulan müşterek saygıdan kaynaklanmaktadır.

Bizler, yakın geçmişimiz itibarıyla, sağlam bir ruh köküne bağlı bulunduğumuzu, tarih boyu pek çok yüksek medeniyetler kurduğumuzu bütün bütün unutarak mazisi olmayan bir millet görünümü sergilemeye başladık. Dahası, bir kısım komplekslere girerek kendimizi de, geçmişimizi de inkâr ettik. Hatta bazılarımız itibarıyla millî kimliğimizden utanır hale geldik. Böylece her gün biraz daha kendimizden uzaklaşarak âdeta yabancı değerler bağımlısı olduk. Şanlı geçmişimiz itibarıyla her zaman, düşünen, konuşan, kendini ifade eden, uğradığı her yere inanç ve estetik telâkkilerini aksettiren âbideleriyle tarihin "yâd-ı cemil"i olmuş bir milletin; evet bu ölçüdeki bir bilinirliğin, şehametin, ihtişamın zirvelerinden; bilinmezliğin, tanınmazlığın, saygı duyulmazlığın çukurlarına yuvarlanması ne hazindir!

Bu millet böyle hazin bir duruma müstahak değildi ve bu meş'um durum "ilelebed" böyle sürüp gidemezdi de. O, şimdiye kadar elli defa ölüm çukurlarını -Allah'ın izniyle- diriliş şehrahlarına çevirmiş, elli defa inkıraz gibi görünen durumları yenilenme vesilesi gibi değerlendirmiş ve her zaman olağanüstü bir performans göstererek -bir kısım beden insanı menfaatçiler, gününü gün etmek isteyen çıkarcılar veya millî ve dinî değerlerimizi inkâr eden küfür yobazları istemeseler de- aydınlık geleceğe yürüme adına yepyeni yöntemler geliştirmiş ve hemen her sarsıntıdan

sonra, bir kere daha "vira bismillah" deyip ayakları üzerine doğrulmuş; kendine ait duyguları ve düşünceleriyle yeniden dört bir yana açılabilmiştir. Şöhret u şandan uzak, her türlü âlâyiş ve gösterişe kapalı, tevazu ve mahviyetle kanatlı, sadakat ve emniyet edalı, nefsanî arzular karşısında da fevkalâde mukavemetli bu hamiyet erleri, atalarından tevarüs ettikleri tarih şuuruyla dinî ve millî değerlerimizi dünyaya tanıtmanın havarileri olmuş ve tıpkı ilkler gibi: "Girdik reh-i sevdaya..." diyerek zahmeti rahata tercih edip çağın en önemli hâdiselerinden birini gerçekleştirmişlerdir.

Bugün, dünyanın dört bir yanında kızaran güller renklerini bu ay yüzlülerden ve bu ay yüzlülerin ruhlarında taşıdıkları mânâlardan almakta; içtimaî coğrafya onların düşünce kanaviçelerine göre çağ edalı bir dantelâ gibi örgülenmekte ve bütün insanlık âdeta onların kadim fakat eskimeyen bestelerini mırıldanmakta. Bu tertemiz duygu ve düşünceler mebde'lerine ait görüntüleriyle küçük birer damla gibi görünseler de, işin ruh ve mânâsını kavrayabilenlerce, her zaman değişik vâridâtla köpüren engin denizler mahiyetindedirler.

İşin tabiatının gereği, belli süre sadece kendi çevrelerini aydınlatmakla meşgul görünen bu ışık süvarileri, şimdilerde, hakikî derinlik ve ruh güçlerini öne çıkararak, tıpkı yağmur yüklü bulutlar gibi, sevinç olup, neş'e olup, ümit olup, sevgi olup şakır şakır her yana boşalarak muhabbete, hoşgörüye susamış kupkuru gönülleri cennet bahçelerine çevirme humması yaşıyorlar. Denebilir ki, bugün yeryüzü, bir baştan bir başa, onların saçtıkları tohumlarla yeni bir bahara hâmile ve bir kutlu vilâdet heyecanı içinde; tekmil insanlık da böyle bir oluşumun "hissi kable'l-vuku" esintileriyle gelen bişaretlerle coşkun mu coşkun. Sesler, nağmeler farklı farklı olsa da, vicdanlarda duyulup sezilen hep aynı mânâ.. ve seherlerde esen yeller Eyyub'a hayat ırmağından bir ses, Yakub'a Yusuf'un gömleğinden İbrahimî bir koku duyurmakta.

Bu bizim, son bir kere daha geriye dönüşümüz, hakikî konumumuza yürüyüşümüz sayılabileceği gibi, bütün insanlığa alternatif bir diriliş mesajı da sayılabilir. Aslında bugün, değişik buhranlarla kıvrım kıvrım hafakanlar yaşayan milletler de, ümit adına böyle bir meltem beklemekteydi. Ne mutlu, böyle bir meltemi harekete geçirecek olan merkezdeki kutlulara! Ne mutlu, bu diriliş esintilerine karşı sînelerini açıp bekleyenlere!.

Biz, sevgiye açık ve kendilerini, insanî değerler abidesini ikame etmeye adamış bu kahramanlarla bir gün mutlaka dünyanın renk ve deseninin değişeceğine ve insanlığın rahat bir nefes alacağına inanıyoruz. İhtimal, geleceğin dünyasında, insanî düşünce son bir kere daha ışığını onlarla parlatacak.. insanî emeller onlarla realize edilecek ve ütopyalara inat pek çok hülyalarımız da onlarla gerçekleşecektir.. evet bir gün bütün bunlar mutlaka olacak ve mevsimi gelince, o gönlü boş, talihi karanlık kimseler, bu aydınlık ruhlar karşısında diz çöküp af dileyecek ve ettiklerine nadim olup ağlayacaklardır. Ne var ki, kaçırdıkları fırsatları da hiçbir zaman telâfi edemeyeceklerdir. Keşke duyguları süflî, düşünceleri azgın, tavırları da haşin bu kaba ruhlar; bir yakın gelecekte, çaresiz vicdan azabıyla kıvranacakları gün gelmeden, hakperestlik ve kadirşinaslık duygularına sığınarak biraz daha insaflı olabilselerdi; insaflı olup yarınlarını karartmasalardı!..

Günümüzde fedakârlığın sahâbîcesiyle, dört bir bucağa, yedi cihana yetişmeye çalışan ve her zaman yaşama tutkularını baskı altına alıp yaşatma hisleriyle hareket eden ve hareket ederken de gösterişe-âlayişe girmeyen; her halleriyle tevazu ve mahviyet diyen bu esâtirî kahramanlar, bütün olumsuzluklara rağmen, o hiçbir zaman dinmeyen aşk u şevkleri, sürekli köpürüp duran himmet ü heyecanları ve insanlığa hizmet iştiyaklarıyla tarihte emsali az görülmüş bir civanmertlik sergilemekte; uğradıkları herkese gönüllerinin dilinden bir şeyler fısıldamakta; her yere taze fideler dikip her yanı cennetlere çevirmekte; her zaman canlı, her zaman hızlı, her zaman müthiş bir performans göstererek kendilerini ifade etmeye çalışmakta ve tabiî herkesi sonsu-

za çağırmaktadırlar; imanlı, azimli, kararlı ve gelecek adına da ümitle dopdolu olarak... Yürüdükleri yol yürünmez gibi görünebilir; ne var ki onlar, zaten bunun böyle olacağının farkındadırlar. Evet onlar bir gün yolların bütün bütün sarpa saracağını; bütün köprülerin yıkılacağını daha baştan hesaba katmışlardı; biliyorlardı zaman zaman bir kısım gulyabanîler tarafından yollarının kesileceğini.. çevrelerinde kin, nefret ve düşmanlık fırtınalarının estirileceğini; evet yürüdükleri yolun doğru olduğuna inançları tamdı, ama akla-hayale gelmedik bazı şeylerle engellenebileceklerini de hiçbir zaman gözardı etmemişlerdi. Bu itibarla da onlar, bütün olup biten bu şeyleri ve olacakları Hak yolunun hususî meşakkatleri sayıyor ve heyecanlarından hiçbir şey kaybetmeden sürekli koşuyor; endişelerine takılan menfilikler karşısında da Allah'a teslim oluyor, imanın o sarsılmaz kalesine sığınıyor, yaşadıkları çağı ve hadiseleri iyi okumaya çalışıyor ve Cenâb-ı Hakk'ın muvaffakiyet vaadine güvenerek yürüyorlardı/yürüyeceklerdi rıza ufkuna doğru.

Aslında, kalb-kafa bütünlüğü mülâhazasına bağlı yaşayan, özü-sözü doğru bu insanları, şimdiye kadar inandıkları değerlerden vazgeçirmeye kimsenin gücü yetmediği gibi, onları Allah rızası yörüngesinde hareket etmekten ve bu duygularını da, Yaratan'ı, bütün cihanlara anlatma gayretine bağlamaktan alıkoyamazdı. Onlar böyle bir sorumluluk duygusu ve vazife şuuruyla ömür boyu sıradağlar gibi dimdik yerlerinde durabilmiş, her zaman tipiye-borana meydan okumuş, sürekli karla-buzla savaşmış ve her mevsim meyve veriyor olmanın sırrını keşfederek hep gül yetiştirmiş ve gül türküleri söyleyegelmişlerdir.

Onlar, hareketleri itibarıyla her zaman bir saat gibi ahenkli, beyanları itibarıyla da heyecan, tazelik ve istikamet örneğidirler. Ne hareketlerinde bir aritmi ne de sözlerinde bir halâvetsizlik vardır. Kalbleri bir melek kalbi gibi saf ve duru, dilleri de iç derinliklerinin sadık birer tercümanıdır. Bu itibarla da, onlar hemen her zaman tavır ve davranışlarıyla imrendirici, söz ve beyanlarıyla da heyecan uyandırıcı olmuşlardır. Onların gönül

dünyalarında sürekli Hak mülâhazası köpürür durur; beyanlarında ise, derin bir Allah aşkı, varlık sevgisi ve insanlara karşı da bir muhabbet, bir şefkat, bir müsamaha, bir af nümâyândır. Hak rızası, onların kilitlendikleri biricik hedef; eşya ve hâdiseleri doğru okuyup, doğru yorumlamak, vazgeçemeyecekleri bir tutku; insanları sevip herkese sîne açmaları da tabiatlarının gerçek rengidir.

Onlar, o derinlerden derin aşklarıyla Hakk'a bakan duruşlarını seslendirdikleri aynı anda, sevginin sırlı ve sihirli anahtarlarıyla da paslanmış ve küflenmiş gibi görülen en katı kalbleri, en sert tabiatları balmumu gibi yumuşatarak içine girer ve Yüce Yaratıcı'nın teveccühüne mazhariyetin hakkını eda etmeye çalışırlar. Sevilirler, severler; en amansız ve imansız saldırılar karşısında dahi peygamberâne bir azimle sarsılmadan, hep dağlar gibi yerlerinde dururlar; çevrelerine bakarken de göklerin gözleriyle bakarlar; ne hışımla gelip çarpan fırtınayla devrilir ne de en müthiş zelzeleyle sarsılırlar. Gelen dalga ve sağanaklara bağırlarını açarlar; gidenlere de bir avuç toprakla dahi olsa cömertlik saçarlar.

Bu koçyiğitler, Hak rızası gibi en büyük bir işe gönül vermiş olmanın şuurundadırlar ve ona ulaşma uğrunda da her şeyi göğüslemeye kararlıdırlar. Şahısları itibarıyla hep mum gibi başları önlerinde küçük görünümlü, yanıp aydınlatmaya teşne ve iddiasız göründükleri aynı anda her zaman gerilimde ve kanatlarını germiş bekleyen üveyikler gibi ruhânîlerle yarışmaya da hazırdırlar. Onlar, duruyor gibi göründükleri zamanlarda bile, iç aktiviteleriyle hep canlı, hep kararlı ve hep hummalıdırlar. Yer yer, denizler gibi çevrelerini dalgalarıyla sularlar, zaman zaman da uzakları buharlarından oluşan bulutlarla serinletirler. Yakın-uzak her tarafa âb-ı hayat sunar ve nice yıldan beri sürüm sürüm hale gelmiş cansız cesetlere diriliş üfler gezerler. Oturur-kalkar hiç durmadan çevrelerine ruhlarının diliyle gönül hikâyeleri söyler ve her türlü dedikoduya ve toplum içinde kin-nefret uyaracak tartışmalara karşı sürekli kapalı dururlar. Ve yine onlar, her

zaman insanlara yararlı olma hülyalarıyla yaşarlar; insanlığın değişik bunalım ve mânevî ızdıraplarını ruhlarının derinliklerinde duyar; semtlerine uğrayanlara sürekli açık durur; dert dinler, dertlerle inler, dertli sîneler arar; kendileri gibi muzdarip gönüllerle el ele vererek âh u efgân dindirmeye koşarlar. Yerinde fitne-fesat ateşleri üzerine yürür; dikenler arasında da olsa mutlaka gül diker ve hep gül türküleri söylerler.

Bazen o gül renkleri filizinden dışarıya fırlamış tomurcuklar gibi binbir ızdırabın teessürüyle kan rengine bürünür; bazen hafakandan çatlayacak hale gelir, nağmeleri âdeta bir çığlığa dönüşür; ama her şeye rağmen, ellerini göğüslerine kor, bir "eyvallah" mırıldanır ve yürürler hedeflerine doğru çevrelerine tebessümler yağdırarak; yürürler ve uğradıkları her yer, cennet bahçeleri gibi yeşerir.. el verdikleri kimseler âb-ı hayat içmiş gibi dirilir.. himmet elleri "yed-i beyzâ" gibi göz kamaştırır.. gayretleri bütün sihirbazların büyülerini bozar ve gezip uğradıkları yerlerde en firavunca düşünceler dahi dize gelir.

Onlar, iman kaynaklı öyle bir vâridât ve zenginliğe sahiptirler ki, Karun'un hazineleri onların servetlerine nispeten çer çöp gibi kalır; hatta eğer isteseler, bu ilâhî servet ve gınâ ile cihanları bile peyleyebilirler. Onların ömürlerinin kazanç ve mevhibe kefesi her zaman dopdolu; ziyan kefesi ise, şeytanları çileden çıkaracak mahiyettedir.

Onlar, ömür sermayelerini nerelerde değerlendireceklerini çok iyi bilirler.. ve fâni şeyleri bâki hakikatlerle değiştirmede fevkalâde mahirdirler. Vakitlerini asla boş geçirmez; iş ve hizmette geri kalmayı ise kat'iyen hazmedemezler. Himmetleri âlî, iradeleri güçlü, azimleri de mütemâdîdir; iman ve aksiyon onların en önemli birer kalb ve davranış disiplinidir. Allah'tan başka kimseden korkmaz, kimseden endişe duymaz ve her zaman dimdik dururlar; dimdik durur yürürler fevkalâde bir tevazu ve mahviyet içinde cihanları aydınlatmaya doğru. Her zaman yüzleri yerde ve alçak gönüllüdürler. Bazen o semavî düşünceleriyle rüzgârlar gibi eser ve her tarafa tohumlar saçarlar; bazen de her

yana yağmurlar gibi boşalır, yeryüzünde hayat olur akarlar. Ne işlerinin iyi gitmemesi, ne ticaretlerinin kesada takılması, ne üst üste krizlerin, buhranların ümitleri alıp götürmesi kat'iyen onları sarsamaz. Sık sık ahd-ü peymanlarını yeniler ve Allah'ın kendilerine lütfettiği maddî-mânevî her çeşit nimeti; şeâiri ihyâ mânâsına ruhlarının abidelerini ikame etme yolunda harcarlar. Din-diyanet nerede ve Yaratan'ın teveccühü hangi yönde ise hep orada durmaya çalışır ve sürekli O'nun isteklerini yerine getirme istikametinde koşarlar. Bunu yaparken de dünya işlerinde başarılı olmaya fevkalâde özen gösterirler. Öyle ki, o koçyiğitleri sadece bu yönleriyle görüp tanıyanlar, onları ahiret-bilmez dünyalılar sanırlar. Hak rızasıyla irtibatlarını gördüklerinde de, onların aşk u heyecanıyla ürperir ve kendilerini ilk saftakilerin arasında zannederler.

Onlar boş durmayı ve avare ömür tüketmeyi hiç mi hiç sevmezler. Sürekli hareket halinde ve her zaman din ü dünyayı imar peşindedirler: okuyup yazma biliyorlarsa, bir şeyler karalayarak, bilmiyorlarsa bilene bir kalem armağan ederek, ne yapıp yapıp hizmet kervanına iştiraklerini devam ettirmeye çalışırlar. Her zaman ilmi sever; âlime karşı saygılı davranır; aklı başında ve kalbi hüşyar kimselerle oturur-kalkar ve sürekli, sohbet-i Cânan'la nefes alır verirler.

Yeryüzünde hakikî insan kalmasa, dört bir yandan ufukları toz duman kaplasa, sokaklar bütün bütün çamur seylaplarına yenik düşse; her tarafı dikenler sarsa ve zakkumlar gülleri gölgede bıraksa; meydanlar saksağanlarla dolsa ve saksağan sesleri bülbül nağmelerini bastırsa, bal kâselerinin etrafında eşek arıları uçuşup dursa; ormanların ürperten vahşeti sokaklarımızda kol gezse, ilme hürmet kalmasa, mârifet kapı kapı kovulsa, insanlık bütün bütün vefasızlığa kurban gitse; dostluklar yıkılıp dostlar düşman tavrını alsa onlar sarsılmadan hep yerlerinde durur ve "Her şey devrilebilir ben ayaktayım ya! Her taraf kupkuru çöle dönmüş; gözyaşları gibi bir kaynağım olduktan sonra ne ehemmiyeti var! Yürümek için Allah iki ayak lütfetmiş, iş yapmak

için de iki pençe; iman gibi bir sermayem var, gönlüm gibi de bir serhaddim.. dünyaları imara yetecek fırsatlar değerlendirme bekliyor; Rabbime dayanıp bunlarla cihanı cennetlere çevirebilirim.. toprağa atılan her tohum birkaç başak verdikten sonra, gelecek adına gam u keder de niye! Ve hele bir de, Allah ötede birleri binlere ulaştıracağını vaad ediyorsa!" der yürürler hedeflerine doğru, harap olmuş yollara ve yıkılmış köprülere rağmen. Yürür ve ırmaklar gibi geçtikleri her yere hayat götürür, herkesin ve her şeyin ateşini söndürür.. ateş gibi kendilerini yiyip bitirme pahasına başkalarını soğuktan korur.. mumlar gibi erir gider; erir gider ama, binlerce göze ışık olur akarlar. Kâh leylîler gibi pusuya yatar ve bağırlarını rahmet esintilerine açarlar, kâh eşref-i saatlerde âhlarla inler ve ızdırap rıhtımlarından ekstra inayetlere yürürler. Onların yürüdükleri bu yol, hak dostlarının gelip geçtiği bir güzergahtır ve bu yolda yürüyenlerin de yolda kaldıkları hiç görülmemiştir.

Onlar her zaman imanlı, ümitli, pür-heyecan ve her şeylerini Hak yolunda bezledecek kadar da cömerttirler; burada bir verip, ötede onlarcasını elde edecekleri ümidiyle ömürlerini hep verme şölenleriyle geçirirler. Onların nazarında, dini koruma, kollama ve onu dünyanın dört bir yanında imrendirecek seviyede temsil etmeden daha büyük bir pâye yoktur. Bu yüce pâyeye ermeyi hayatlarının biricik gayesi bilir ve dünyada bulunmalarını da sadece ve sadece ona bağlı götürmeye çalışırlar. Hep bu duygularla nefes alır verir; her zaman bu düşüncelerini projelendirme etrafında bir araya gelir ve bir araya gelişlerini de Hak'la irtibatlandırarak derinleştirirler.. "Mele-i A'lâ"nın sakinleri de, onları tebrik neşideleriyle alkışlar ve te'yid dilekleriyle yollarına sular serper.

Onlar, hiçbir zaman kendi rahatlarını düşünmez; sürekli "Allah" der, "fazilet" der ve insanî değerler arkasında koşarlar, peygamberâne bir tavırla herkese sînelerini açar ve her zaman başkaları için yaşarlar. Onların bu ölçüdeki hasbîliklerine karşılık Allah da, ellerin-ayakların işe yaramadığı çetin bir günde, bu

gönül insanlarına melek kanadından tüyler ihsan ederek dünyada onları beklenmedik muvaffakiyet sürprizleriyle şereflendirir; ötede de vuslat gölgesiyle serinletir.. kudsîler arasına alır.. özel konuklarına gösterdiği iltifatı gösterir.. sonra da bütün bu lütuflarını hoşnutluğuyla taçlandırır.

Başyazı, Eylül, 2002

HAK KELAMININ BEYANLARI IŞIĞINDA HİCRET VE HİCRET ERLERİ

HİCRETİN EHEMMİYETİ

Hicr ayrılık, hicran ayrılığın neden olduğu acı demektir. Bu kelimelerle göbek bağı bulunan hicret ise; bir yerden bir yere göç etmek, kendi memleketini bırakıp başka diyarlara taşınmak manasına gelmektedir. Ruhlar âleminden başlayarak, ana rahmine, oradan dünyaya, berzaha, ahirete uzanan bir taşınma var haddizatında.

Hicret, İslam için çok mühimdir. Öyle ki, hicretle başlar İslam takvimlerinde 'tarih'. Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in, Hz. Ebu Bekir *(radıyallahu anh)* ile birlikte Mekke'den Medine'ye hicret ettiği Miladi 622 tarihi; İslâm'ın, Müslümanların miladıdır! Mekke'nin fethi, şanlı Bedir Savaşı, hatta Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in miladı, doğumu gibi çok hususî tarihler ve hadiseler dururken bu hadisenin başlangıç kabul edilmesi çok manidardır.

Evet, Hicretle başladığı gibi İslam'ın miladı; yeri geldiğinde evi, bağı, bahçeyi terk etmekle başlar sınanmış, onanmış Müslümanlık... Filhakika, "Müslüman'ım, müminim, iman ettim." diyen herkes, tarih boyu belli cenderelerden geçmiş, imtihanlara tâbi olmuştur. Bu hakikat, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle dile getirilmiştir:

"İnsanlar, iman ettik diyerek, sınanmadan bırakılacaklarını mı sandılar?" *(Ankebût, 29/2)*

"İman edenler, hicret edenler ve Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cehd edenlerin (çaba harcayanların) Allah katında büyük dereceleri vardır. İşte 'kurtuluşa ve mutluluğa' erenler bunlardır. Rableri onlara katından bir rahmeti, bir hoşnutluğu ve onlar için, kendisine sürekli bir nimet bulunan cennetleri müjdeler." *(Tevbe, 9/ 20,21)*

EFENDİMİZ HZ. MUHAMMED'İN HİCRETİNDEKİ NÜANSLAR

Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in, 3 yıllık hüzün döneminin ahirine doğru gerçekleştirdiği Mekke'ye hicret hadisesinden önce, gökler ötesi âlemlere gerçekleştirdiği bir büyük hicret hadisesi daha vardır: Miraç! İnsanlığın İftihar Tablosu Efendimiz Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, 'an'dan da kısa bir zaman diliminde Mekke'den Kudüs'e, oradan yedi kat göğü aşıp 'Kab-ı Kavseyn'e varır ve Cemalullah'la müşerref olur:

"Bir gece, kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Harâm'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir; O, gerçekten işitendir, görendir." *(İsrâ, 17/1)*

Sıkıntı ve çilenin dorukta olduğu bir dönemde gerçekleşen bu seyirden sonra, Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)* hediyelerle dönmüştür ümmetinin arasına. Evet, "namaz" gibi bir miraç fırsatını, Bakara sûresinin son üç ayetini ve "LÂ İLÂHE İLLALLAH diyen her Müslüman'ın cennete girebileceği" müjdesini biz ümmetine hediye olarak getirdiği o mübarek gökler ötesi yolculuk...

İşte; böylesine hususi yolculuktan sonraki zamanlarda vuku bulmuştur Medine'ye hicret hadisesi. Efendimiz *(sallallahu aleyhi*

ve sellem), zulmün ayyuka çıktığı dönemlerde, önce ashabının bir kısmını Habeşistan'a yollamıştı. O'nun *(sallallahu aleyhi ve sellem)* her adımı ve kararı vahiy tayflıdır. Rabb'ül Âlemin, Zümer sûresinin 10. ayetinde arzının geniş olduğunu bildirmiş ve Nahl sûresinin 41. ve 42. ayetlerinde ise şöyle buyurmuştur:

"Zulme marûz kaldıktan sonra, Allah yolunda hicret edenleri, elbette dünyada güzel bir yere yerleştiririz. Ahiret mükâfatı ise daha büyüktür. Bunu, bir bilselerdi! O muhacirler, hak yolda sabreder ve yalnız Rablerine dayanıp güvenirler."

Ve, Peygamber Efendimiz'in *(sallallahu aleyhi ve sellem)* hicret seferi başlar. Azılı kâfirlerin gözünün artık iyiden iyiye döndüğü ve O'na *(sallallahu aleyhi ve sellem)* suikast girişiminde bulundukları o akşam... O, nadanların üzerine ölü toprakları saça saça, emniyetle sıyrılıp gitmiştir aralarından yanında sıddık arkadaşı Hz. Ebu Bekir *(radıyallahu anh)* ile... Hz. Ali'nin *(radıyallahu anh)* hicreti ise daha sonraya kalmıştır. Çünkü o, âdeta tabuta girercesine girmiştir, Hz. Peygamber *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in yokluğunda onun yatağına!

...ve sonra işte o kutlu sefer başlar, Mevlâ'nın inayeti ve gözetiminde:

"Siz O'na (peygambere) yardım etmezseniz, Allah O'na yardım etmiştir. Hani kâfirler ikiden biri olarak O'nu (Mekke'den) çıkarmışlardı; ikisi mağarada olduklarında arkadaşına şöyle diyordu: "Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir." Böylece Allah O'na 'huzur ve güvenlik duygusunu' indirmişti, O'nu sizin görmediğiniz ordularla desteklemiş, inkâr edenlerin de kelimesini (inkâr çağrılarını) alçaltmıştı. Oysa Allah'ın kelimesi, yüce olandır. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir." *(Tevbe, 9/40)*

Evet, takipteki zalimlerin şerrinden korunmak için güzel bir sığınak olmuştur mağara.

Bu ölümle burun buruna gelme anında Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, Rabbine karşı tam bir güven ve teslimiyet içindedir. Hz. Ebubekir ise, kendi namına değil de, kendi canından çok sevdiği peygamberi için endişelidir. Hz. Peygamber, bu hâli görünce:

"Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir." *(Tevbe, 9/40)* der. Firavun ve ordusu tarafından sıkıştırıldıklarında kavminden birilerinin "Yakalandık!" demelerine karşın Hz. Musa'nın *(aleyhisselam)*, "Şüphesiz Rabbim, benimle beraberdir; bana yol gösterecektir." *(Şuarâ, 26/62-63)* deyişi gibi bir peygamberâne teslim-tevekkül duruşudur bu!..

Bu, öyle hasbî gidiştir ki; Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in yanında ne dünyalık malı ne de gözünün gönlünün gülü- goncası olan ve henüz sekiz yaşında bulunan kızı Fatıma'sı vardır... Uzun bir çöl yolculuğu yapılmıştır... Sonunda Yesrib'e varılmıştır. Veda Tepesi'nde yolunu gözleyenlerin "Tale'al Bedrû" sevinç nağmeleriyle karşılamasıyla... Sevgili *(sallallahu aleyhi ve sellem)* sevenlerine/ashabına kavuştuğu gibi, Yesrib'ine de kavuşmuştu. Bu kavuşmayla birlikte Yesrib artık Medine olacaktı; sonraki bütün medeniyetlerin beşikliğini üstlenmesinin sembolü olarak...

Evet, bu iki değer öyle kavuşmuştu ki birbiriyle, sevgililerin âlâsı Hz.Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)* vefatında bile bu hicret beldesinin topraklarında kalmıştır; kaldığı yere de Ravza-i Tahire denmiş ve bu mekânlar artık Kâbe-i muazzama ile boy ölçüşecek bir makama erişmiştir. Zira, artık sinesinde en sevgiliyi, Allah'ın Habibi'ni *(sallallahu aleyhi ve sellem)* saklamaktadır...

Efendimiz'le çizgisini bulmuştur hakiki hicret! O *(sallallahu aleyhi ve sellem)* göç etmeseydi, biz nereden misal alacaktık? Elhak, bu mülâhazayla hicret edenler, hicretin semeresinin de ötesinde, Hz. Peygamber'in bir sünnetine ittiba etmenin ecrini ve sevabını alacaktır.

HİCRETLE GELEN MÜBAREK PAYELER

Hicret olmasa muhacir de olmayacaktı, ensâr da! Yiğitler, kahramanlıklarıyla anılır: Bu kutlu sefer olmasa o yiğitlerin isimleri El-Muhacirî, El-Ensârî payeleriyle nasıl taçlanacaktı ki?...

Kur'ân-ı Kerîm, onların eriştiği durumu şöyle gözler önüne sermektedir:

"İman edenler, hicret edenler (muhacirler) ve Allah yolunda cehd edenler (çaba harcayanlar) ile (hicret edenleri) barındıranlar ve yardım edenler, işte gerçek mümin olanlar bunlardır. Onlar için bir bağışlanma ve üstün bir rızık vardır." *(Enfal Suresi, 8/74)*

Kur'ân-ı Kerîm, muhacirleri şöyle tarif eder:

"Onlar, yalnızca; "Rabbimiz Allah'tır" demelerinden dolayı, haksız yere yurtlarından sürgün edilip çıkarıldılar." *(Hac, 22/40)*

"Allah'ın nasip ettiği ganimet malları o hicret eden fakirlere aittir ki, onlar Allah'ın lütfunu ve rızasını talep etmek, Allah'ın dinine ve Resûlüne destek vermek için yurtlarından ve mallarından edildiler. İşte imanlarında sadık ve samimi olanlar ancak onlardır." *(Haşr, 59/8)*

Ve bu inayete vesile kılınan kutlular, ensar:

"Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır." *(Haşr, 59/9)*

Birbirine kenetlenmiş bu iki mübarek zümreyi bekleyen akıbete de işaret eder Allah *(celle celâluhu)*:

"Öne geçen Muhacirler ve Ensar ile onlara güzellikle uyanlar; Allah onlardan hoşnut olmuştur, onlar da O'ndan hoşnut

olmuşlardır ve (Allah) onlara, içinde ebedi kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur." *(Tevbe, 9/100)*

O ensar ve muhacirin kaynaşması ve dayanışması tarihte müstesnadır. Ensar ve muhacirlerden oluşan kenetlenmiş ashab, hiçbir zaman "Sen git hizmetini yap, biz buradayız." dememiştir Seyyitlerine *(sallallahu aleyhi ve sellem)*... Nitekim, tarihe gönderme yaparcasına Miktat bin Eret *(radıyallahu anh)* atını ileri sürerek: "Git dediğin yere gideriz ya Resulullah!" demiş; diğer ashab da onunla birlikte bu biati tasdik etmiştir!.. O yüzden de, Kur'ân-ı Kerîm onların bu güzel hâllerini mükerreren övmüş, takdir etmiştir.

GÜNÜMÜZDE YENİ BİR HİCRET VİZYONU

Kudsîler diye tesmiye ediliyor günümüz hicret erleri... Kudsîler ki; Hz. Nuh *(aleyhisselam)*'ın sefinesine sığınmış azlardan az insanların adı... Ya da Hz. Musa *(aleyhisselam)*'a gönül vermiş bir avuç kimse... Ya da Hz. İsa *(aleyhisselam)*'a sahip çıkmış havari... Ya da her biri gökteki yıldızlar gibi olan, Son Peygamber'in *(sallallahu aleyhi ve sellem)* ashabı... Ya da ahir zaman fatihinin çevresini saran hizmet-hicret dalgalanmaları...

Kur'ân, kudsîlerin vasıflarına şöyle vurgu yapar ismi manidar bir surede:

"Onları rükua varırken, secde ederken, Allah'tan lütuf ve hoşnutluk dilerken görürsün. Onlar, yüzlerindeki secde izi ile tanınırlar. İşte bu, onların Tevrat'ta anlatılan vasıflarıdır. İncil'de de şöyle vasıflandırılmışlardı: Filizini çıkarmış, onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş, ekincilerin hoşuna giden ekin gibidirler. Allah böylece bunları çoğaltıp kuvvetlendirmekle inkârcıları öfkelendirir. Allah, inanıp yararlı işler işleyenlere, bağışlama ve büyük ecir vadetmiştir." *(Fetih, 48/29)*

Evet, günümüzde yeni bir hicret vizyonu var ve onların ahvâlini burada mücerret ifadelerle izah etmek istemiyoruz. Kitabın ilerleyen sayfalarında onların sahabî misal hâl ve tavırlarını türlü örneklerle göreceksiniz.

“SİZ KİMLERDENSİNİZ!”

“Civanlar gördüm yüzlerinde gariplik rengi,
Hükmettim ki bunlar, o ilk kudsîlerin dengi.”

Birisine onu tanımak için “Kimlerdensiniz?” diye sorduğumuzda, “falanlardanım” diye cevap verir ve aidiyetine ait bilgileri sıralamaya başlar; memleketini, soyunu, sülalesini, babasını... Böylelikle kimliğini ortaya koymaya çalışır. Kişi kimi seviyorsa zamanla ona benzemeye başlar. Benzedikçe de “ondan” olacaktır... Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, bir kimlik ve kişiliğin belirlenmesine ayrı bir derinlik kazandırarak, “sevme” ve “benzeşme” kıstasını getirmektedir. İnsanların; fâni, malâyanî ve sahte “yıldızlar”a gönül bağladığı, hatta fanatizme dâhil olduğu günümüzde; bu hakikatin çarpıcı, ibretli misalleri ortadadır. Sevilen oyuncu ve sanatçılar gibi olmaya, onlar gibi konuşmaya, giyinmeye hatta onlar gibi “ölmeye” çalışıldığı yüzlerce ibret timsalleri...

Biri sevilecekse o her şeyi ve herkesi var eden Cenab-ı Hak olmalı evvela. Nitekim Resûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)* bir yerde buyuruyor ki: “Allah bir kulu sevdi mi, Cebrâil’e *(aleyhisselam)* şöyle seslenir: ‘Ben falanca kişiyi seviyorum, sen de sev!’ Bunun üzerine semada aynı şekilde nida edilir. Sonra, arz ehli arasına onun sevgisi indirilir.” Bunu şu ayet özetlemektedir: “İman edip makbul ve güzel işler yapanları Rahman, (hem Allah hem de mahlûklar nezdinde) sevimli kılacaktır.” *(Meryem, 19/96)*

O'nu *(celle celâluhu)* seven; O'nun emir ve yasaklarına riayet eder, bu buyrukların geçtiği Yüce Kelâm'a kulak verir, gönül verir. Bu da, onun kurtuluşuna bir vesiledir... Bir hadiseden dolayı Hz. Enes *(radıyallahu anh)* anlatıyor: "Bir kimse (İhlâs sûresini kastederek): 'Ey Allah'ın Resûlü, ben bu sureyi seviyorum.' dediğinde Resûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)*: 'Onu sevmen seni cennete sokacaktır.' diye buyurmuştur."

Allah'ı *(celle celâluhu)* seven, O'nun Habibi'ni En Sevgilisi'ni *(sallallahu aleyhi ve sellem)* de sever. Kelime-i Tevhid'in ruhu da budur, Yüce Kelam'da geçen gerçek Müslüman tarifi de budur. Ve kişi -En Emin'in *(sallallahu aleyhi ve sellem)* beyanlarında da ifade edildiği gibi "sevdiğine sevdiğini söylemeli" karşılıklı muhabbetin tesisi için. Belki de bu mülahazalarla bir gün Hz. Ömer *(radıyallahu anh)*, Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'e: "Ya Resûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)* Seni -nefsim hariç- her şeyden çok seviyorum." demişti. Hak Nebi *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, samimiyet ve hasbilik kokan bu beyan karşısında (kim bilir, ne kadar hoşnut olsa da) bizlere ders olacak şu hitapta bulunmuştur: "Olmadı ya Ömer! Beni, nefsinden de çok sevmedikçe tam iman etmiş olamazsın."

Kendisini çok seveni, O *(sallallahu aleyhi ve sellem)* da çok seviyordur hiç şüphesiz... "Sen onu sevende/O seni sevmez mi?" Hem de sevmenin en zirvesinde; iki cihanda aziz kılacak ululukta! Hem öyle sevmek ki, dünya ömrünün guruba yaklaştığı şu demlerdeki birçok 'garip'e "kardeşlerim" diye hitap ediyor. Zaten bir gün Uhud eteklerinde bile onların adlarını sayıklamış, isim isim saymasa da umumen "kardeşlerim!" demiş ve selam yollamıştı cümlesine. Günümüzde bu kutluların sayıları onlarca, yüzlerce. Bu hitaba mazharlardan sadece birkaç tanesini anlatacağım sizlere... Azerbaycan "kapı"sının ilk açıldığı zamanlarda, koşar adım oralara gidenlerden birisini tanıyorum. Anlattığına göre, şöyle bir hadise tahakkuk ediyor:

İlk kafileyle Azerbaycan’a gittikleri gün, bir şehre geldiklerinde bir grubun girişte toplandığını, âdeta onların yollarını gözlemekte olduklarını müşahede ederler. Hele içlerinden biri vardır ki yerinde duramamaktadır. El pençe divan vaziyette ve onların çevresinde âdeta fır dönmektedir. İkide bir sormaktadır:

“Bir emriniz olur mu, bir istediğiniz var mı?

Bu hâl, çok gariplerine gider ve bu hassasiyetinin sebebini sorarlar. Cevap ise şu minvaldedir:

“Dün gece rüyamda Resûlümüzü *(sallallahu aleyhi ve sellem)* gördüm. Bana dedi ki: ‘Yarın buralara kardeşlerim gelecek; onlara hizmette bir kusur etmeyiniz, onlara sahip çıkınız.’ O yüzden ben, siz ne istirseniz yapmaya hazırım!”

Yine aynı dönemlerde, Orta Asya’nın uzak bir köşesine giden başka biri de benzer bir müjdeyi aktarıyor. Uzun ve kızıl bir dönemin akabinde gidilen o beldelerden birinde, yöre halkına; bu bölgede dindar olarak tanınan birinin olup olmadığı sorulur. Onlar da komşu ilçede, ‘Hoca’ diye çağırdıkları birinin adını verirler.

O ilçeye gidildiğinde, karşılarına ilk çıkana, ‘Hoca’ diye bilinen o şahsı sorarlar. Sorulan şahıs, büluğ çağını henüz doldurmuş bir delikanlıdır. Bunun üzerine, delikanlı hayretle açılmış gözlerle:

“Ne yapacaksınız ki onu?” diye sorar. Gelenler; Anadolu’dan, Türkiye’den buralara, ‘ata yurt’larına geldiklerini, gelmişken de adını duymuş oldukları bu zatı ziyaret edip duasını almak istediklerini söylerler.

Delikanlı bu sefer sevinçle: “Ha öyle mi, o benim babam olur da!” der ve önlerine düşer. Ziyaretçiler, yol boyu bu tevafukta da bir hikmet olduğunu düşünürler… Evin avlusundan içeriye girdiklerinde, meydan yerinde iki büyük kazanın kurulu olduğunu, içinde de etlerin kaynatıldığını görürler. Kazanların başında da, aklar düşmüş sakalıyla yaşlı bir zat vardır. Delikanlı, babasına çarçabuk gelenler hakkında bilgi verir. O pir-i fâni, yaşından

beklenmeyecek bir çeviklikle misafirlerinin yanına koşturuverir. İki eliyle ellerini sıkar. Bu kısa tanışma faslından sonra, gelenlerden birisi merakını celbeden şeyi sorar:

“Hayırdır hocam, bu iki kazan da neyin nesi böyle? Tam düğün vaktine denk geldik herhâlde.”

Yaşlı zat:

“Ne düğünü ay balalarım. Bunlar, sizler için hazırlanmakta. Geleceğinizi dün gece rüyamda Resulullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)* haber verdi. Sıkı sıkı da tembihledi: ‘Kardeşlerimi iyi ağırlayasınız!’ Sizi elimizden geldiğince iyi ağırlayabilmek için de hazırlık yapmaya çalışıyordum.” der.

‘Gidenlerin’ Efendimiz’in “Kardeşlerim!” hitabına mahzar olan kişiler olduğuna dair öyle çok örnek, hadise var ki anlatmakla bitmez... Bunlar bir araya geldiğinde ortaya büyük ve harika bir tablo çıkıyor. Kısacası sevgiyle kucaklaşan bir topluluk tanımlanmış oluyor, böylesi fertlerden. Biz Efendimiz’i *(sallallahu aleyhi ve sellem)* çok seviyoruz... İmanımızın gereği olarak. Biliyoruz ki, kurtuluşumuzun çaresi bu. Biz O’nu *(sallallahu aleyhi ve sellem)* can-ı gönülden sevince, O’nun da *(sallallahu aleyhi ve sellem)* bizi seveceğine ve ruz-u mahşerde, herkesin büyük sıkıntı içerisinde kaçıştığı hengamede: “Bunlar benim ümmetimdendir.” deyip elimizden tutacağına, mekân tuttuğu Firdevs yamaçlarına eriştireceğine inanıyoruz. Bu zannımızda da Rabbimizin *(celle celâluhu)* bizi yalancı çıkarmamasını ümit ediyoruz. Şu var ki; sahabeye büyük bir muştu olan hadiste belirtildiği gibi: “Kişi sevdiğiyle beraberdir!” O’nunla *(sallallahu aleyhi ve sellem)* ve ashabıyla birlikte olabilmek için onların aşkının meşalesini gönüllerde tutuşturmak ve dolayısıyla da onlar gibi olmaya çalışmak gerekiyor.

“BU İŞİN ARKASINDA KİM VAR?”

Çok uzun bir uçak yolculuğundan sonra hava alanındaydı şimdi... Orta Asya’nın bu ilik donduran soğuğunda, yazlık elbiseleriyle öyle kalakalmıştı! Onunla birlikte gelen arkadaşları da aynı hâldeydiler. İstanbul’da uçağa binerlerken hava günlük güneşlikti. O yüzden yazlık ayakkabılarıyla ve elbiseleriyle çıkmışlardı yola. Şimdiyse kendilerini çok korunmasız hissediyorlardı.

Bu vaziyette, tam dört saat sürecek bir bekleyiş başlamıştı. Trenin gelmesini beklerken, kendisini hava alanına uğurlamaya gelen babası geldi gözlerinin önüne.

Kendisine ‘Halil Amca’ diye hitap ettiği bir akrabası da vardı yanlarında. Bu zat:

“Oğlan üniversiteyi bitirdi, şimdi nereye yolculuk?” diye sorunca, sessiz geminin kaptanlarından olan babası: “Vallahi, bunların işini ben de anlamadım.” diye cevaplamıştı. Bu söz, hep kulaklarında yankılanıp durmuştu yolculuk boyunca.

Yurt dışına, Rusya’ya öğretmenlik yapmaya gitmek istediğini telefonla ilk söylediğinde annesi:

“Oğlum nereye gidiyorsun... Rusya nereden çıktı? Türkiye’de yer mi yok, oralara gidecek başka çocuk mu yok?.. Bize şaka yapıyorsun değil mi?” diye sıralamıştı, şaşkınlık dolu sorularını. Sonra memleketi Antalya’ya gelmiş, ana babasının ellerini öpmüş, maksadını ve niyetini anlatmış ve onların rızasını almıştı.

Nihayet bekledikleri tren gelmiş ve on saat sürecek tren yolculukları başlamıştı... Trendeki sarhoş insanlar, yere düşenler, sert sert konuşulan bir dil, garip garip onlara bakanlar... Uyumadan geçen bir yolculuk. Düşünmek için bir hayli vakti olmuştu. Sallanarak giden trenin buğulu penceresinden yarım yamalak yeşillikler gözüküyordu. Işığın aydınlattığı yerlerde, karlar arasından başını uzatmış al çiçekler görmüş, bir hatırası canlanıvermişti:

Bundan yaklaşık iki yıl önceydi. Sene 1994, İzmir... Üniversite hayatının son yılı... Bir grup insan sohbet etmek, hâlleşmek için bir araya toplanmışlardı; yurt dışından yeni gelmiş öğrenciler de vardı.

Kendisine söz hakkı verdiklerinde, sözlerine teşekkür ederek başlamıştı. Söz sözü açmış; bu esnada kendisi de açılmıştı. Duygularının zirveye ulaştığı, ruhun bamteline dokunduğu bir demde, ağzından şu sözler dökülüvermişti:

“...Belki de bu yardım edeceğiniz gençler Asya steplerinde birer ‘kardelen çiçeği’ gibi açıp O gül kokusunu dünyanın her yerine taşıyacak talihli insanlar olacaklar...” Sonra okulundaki biyoloji tahsilinden mülhem, sözlerine şöyle devam etmişti:

“Kardelen çiçeği su ister, mineral ister, ışık ister ve kendilerini koklayıp ferahlayacak insanlar görmek ister. Gelin, bu kardelenlerin ihtiyaçlarını karşılayalım!..”

Ertesi yıl bir tanıdığı gelip, yurt dışındaki okullardan bahsederek, “Acil Biyoloji öğretmenine ihtiyaç var.” demişti. İşte o zaman, geçen yıl bir duygu yoğunluğu içinde söyledikleri gelmişti aklına: “Gelin, onların, bu kardelenlerin ihtiyaçlarını karşılayalım!”

Sorumluluk sırası kendisine gelmişti. Ona bu sözleri söyleten Yaradan, onu bugünlere hazırlamıştı anlaşılan... Hiç düşünmeden “evet” demişti bu davete. Aslında dışardan bakanlar buna

"çılgınlık" diyebilirlerdi. Ama "İhtiyaç varsa, Allah'ın yardımı da vardır." demişti içinden...

Bu, uzun gece yolculuğu nihayet bitmişti. Bu diyarın içinde yaşamaya çalışan gül kokulu arkadaşları karşılamıştı onları istasyonda.. O günün akşamı pikniğe götürmüşlerdi onları.

Piknik dönüşü bir grup sarhoş saldırmıştı onlara. Kavgayı gören başka bir yığın talihsiz kimse de karışmıştı bu menfur saldırıya... Ayaklar altında kalmış, tekmelenmiş, yara bere içinde kalmışlardı.

Kaldıkları eve geldiğinde uzun uzun düşünmüş ve acı acı gülmüştü. "Anlaşılan, yapılan ve yapılacak hayırları takdir edilme gibi dünyevî bir ücret karşılığında heba olmayacaktı buralarda!.. Azami ihlâs için!.." diye içinden geçirmişti...

Anne ve babasına bir türlü telefon açamamıştı. Mektup yazmaya da eli varmamıştı. Fakat bir gece yarısında, bir rüya görmüştü; bütün sıkıntıları unutturan, bu işlerin arkasında kimin olduğunu hatırlatan bir rüya...

Rüyasında, o gece anne ve babası uçağa atlayıp gelmişlerdi. Yurdun koridorlarında, onu sürüye sürüye götürmeye çalışıyorlardı.

"Oğlum, biz seni almaya geldik, kalk gidiyoruz!" diyorlardı. Talebelerinin sorumluluğunu omuzlarında duyduğu için o:

"Olmaz!" diyordu, "Ben burada kalmalıyım, gelmeyeceğim!.."

Derken, Peygamber Efendimiz'i *(sallallahu aleyhi ve sellem)* çok seven babası, ona şu soruyu sormuştu:

"Oğlum söyle bana; bu işin arkasında kim var Allah aşkına?"

O ise ağlayarak haykırıyordu: "Baba! Bu işin arkasında Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa aleyhisselatü vesselam var!" Ve babası, bunun üzerine üstelemeden:

“Kalk hanım, gidelim.” demiş ve rüya bitmişti.

Ailesinden beş yıllığına izin istemişti. Fakat sekizinci senesi dolduğu halde, bu rüyadan sonra ailesinden bir tepki görmemişti.

Allah onlardan razı olsun...

Allah; kardelen çiçeklerinin imdadına yetişen bu alperenlerden ve bu alperenleri yetiştiren ana-babalardan ebediyen razı olsun.

Amin...

“LİDERİNİZ KİM?...”

Aydın, tertemiz ve edepli bir üniversite öğrencisi... Toroslar’ın eteğinde yetişmiş nadide bir çiçek âdeta...

Aydın’la ilgili, okul arkadaşı Osman Bey’in naklettiği bir hadise var ki, onun samimiyet ve saffetinin en bariz misâli:

Aydın’ın kaldığı evi polis basmıştır; muhtemelen birilerinin ihbarı üzerine. İçlerinden biri Aydın’ın yakasından tutup duvara yaslar:

“Bir şikâyet aldık, evine gelen gidenlerin oluyormuş. Ne karıştırıyorsun sen ha? Lideriniz kim, liderini söyle?”

Aydın, edeple durmakta...

Polis ısrarlıdır:

“Söylesene! Lideriniz kim?”

O da mahcup bir edayla şöyle der:

“Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, polis ağabey!..”

Polis bu cevap karşısında duraksar, sonra:

“Tamam oğlum anlıyorum da, yaşayanlardan biri... Yaşayanlardan birinin adını ver?”

Aydın, ne yapacağını, ne diyeceğini bilemez bir vaziyette:

“Eee, Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, polis ağabey!..”

Polis Bey iyice hiddetlenmiştir. Delikanlının maksadını anlayamamıştır. Kontrolünü kaybetmeye başlamıştır. Biraz da gözdağı verip, aradığı bilgiyi çabucak almak için silahını çıkartıp doğrultmuştur Aydın'a. Yine aynı soruyu, bu sefer daha yüksek bir perdeden sorar:

"Bak son kez soruyorum; anlamıyorsan da heceleyerek soruyorum, Li-de-ri-niz kim!"

Aydın, gayet safiyane çıkarır ağzındaki baklayı:

"E tabii ki, Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, polis ağabey!.. Çünkü dün, kendisine çok itimat ve hürmet ettiğim rahmetli din âlimi Bediüzzaman Hazretlerini gördüm rüyamda... Bana dedi ki; 'Aydın, oğlum bizim liderimiz, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'dir.' E ben bunun üzerine ne diyeyim şimdi ağabey!.."

Elindeki silahın namlusu aşağıya doğru iner polisin... Âdeta sersemlemiş bir şekilde bakakalır bu temiz yüzlü delikanlıya. Diyecek hiçbir şey bulamaz; yutkunur, çıkar, gider.. Arkasından da arkadaşları...

Duruşuyla, tavrıyla, safiyane sözleriyle, o büyük hakikatin saf bir tanığıdır Aydın. Bilmeyene, anlamayana bir kere daha duyurur:

"Bu işin arkasında Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa *(sallallahu aleyhi ve sellem)* vardır; bu davanın lideri de Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'dir!"

İ'lâ-yı kelimatullah için yola düşmüş, sefere çıkmış orduların başında elbet bir komutan vardır... Kendisine Hâdimü'l-Haremeyn unvanını seçen Yavuz Sultan Selim Han misli kumandanlar... Öyle bir ordunun başında dahi Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)* vardır. Kızgın kumlarla kaplı Sina Çölü'nü, tarihte rastlanmayacak bir şekil ve süratte geçen bu ordunun komutanı

dâhil, bütün askeri attan inmiştir. Hikmetini soranlara der ki Koca Yavuz:

“Peygamber Efendimiz’in *(sallallahu aleyhi ve sellem)*’in önümüzde yayan yürüdüğü bir yolda, at üstünde olmak bize yakışmaz!..”

Böyle bahtiyarların önündeki Lider’i *(sallallahu aleyhi ve sellem)* öğrenip de, hâlâ bu işlerin liderini merak edenlerin aklına şaşmak gerek!...

DUA YERİNE GEÇEN HİSLER

Üniversitesi tatile girmişti Burak'ın... Tatilde bir gün, Emin ağabey'ini görmüştü karşısında. O Emin ağabeyi ki, bir zamanların büyük zengini; bütün servetini hayır ve hizmet yolunda harcamış bir insandı. İlerlemiş yaşına rağmen, hayatını talebelerin iaşe ve ihtiyaçlarının tedarikine adamıştı. Onun bu ulvî gayesini, o büyük şehirdeki birçok esnaf bilmekteydi. O yüzden de ne zaman kapılarına gelse, dese ki:

"Efendi, talebelerin çaydanlığa ihtiyacı varmış, sar şuradan bir düzine çaydanlık." O lafını iki etmeden hazırlarlardı paketini. İçleri çok müsterihti; ayaklarına kadar gelmiş bir fırsat olarak görüyorlardı onu. Ne de olsa o, onları hayra yönlendirmiş ve güzel bir girişime dâhil etmişti...

Yaz demek, öğrencilerin Emin ağabeyleri için yeni bir hayır dönemi demekti; talebelerin kış boyu içeceği çayı tedarik etmek için, Karadeniz seferi demekti... Emin ağabey, Burak'ı karşısında görünce:

"Ooo, pehlivan gibi bir yardımcı daha buldum. Burak kardeşim; yarın seferin var, ona göre hazırlan!" demişti. Öğrenciler için de, onun verdiği bu küçük görevler bir hayır fırsatıydı.

Gece yola çıkılmış ve sabahın erken bir saatinde Karadeniz'in yeşil bir beldesine gelinmişti. Emin ağabeylerini gören halk, onun çevresini sarmış; kimi elini öpmeye, kimi onunla musafaha yapmaya çalışıyordu. Evet, halk Emin ağabeylerini çok seviyordu;

kendisini hayra adamış olan ve her yıl gelip bu güzel işe kendilerini ortak eden bu insanı sevip sayıyorlardı.

Emin ağabeyi Burak'a demişti ki:

"Bak kardeşim; sen burada kalıyorsun. Yardım etmek isteyenler gelip çayları sana bırakacaklar. Biz de öğlene doğru, 12 gibi geliriz." Eliyle metruk bir evin duvar dibini göstererek:

"O saatlerde bizi şu ağacın altında bekle!" demiş ve sonra gitmişti, yanındaki diğer arkadaşlarıyla...

Halk, büyük bir aşk ve şevkle başlamıştı işlerine. Çayları topluyorlar, arada bir de topladıklarının bir kısmını getirip Burak'ın önüne yığıyorlardı. Hayır düşüncesiyle yığılan çaylar, önünde bir tepecik oluşturmuştu Burak'ın. Vakit ilerlemiş ve 12'yi bulmuştu. Çayları çuvallara doldurarak Emin ağabeyinin dediği yerde beklemeye başlamıştı. Bazı insanlar, onu bekler görünce:

"Öğlen oldu, yemeğe gidiyoruz, sen de gel kardeş." diyorlardı. O ise her seferinde:

"Sağ olun, eksik olmayın; tanıdıklarım şimdi gelir, onları bekleyeyim." diye kibarca tekliflerini geri çeviriyordu.

Yağmur yağmaya başlamıştı. Saçağın altına iyice sokulmuştu. Hâlâ Emin ağabeylerden bir haber yoktu, belli ki bir aksilik çıkmıştı. Islanmamak için duvara kendini iyice yapıştırırken, karşıdaki evin penceresinde yaşlı bir teyzenin kendisine bakmakta olduğunu gördü. Teyze, pencereyi açarak:

"Evladım, aç susuz, yağmur altında bekleyip durma. Yemek hazırladım, gel de ye!" dedi. Hâlâ çekingenliğini üzerinden atamamış olan Burak, çok acıkmış olmasına rağmen geri çevirmek zorunda kaldı bu teklifi:

"Yok teyze sağ ol, ben burada bekleyeyim daha iyi, gelirler şimdi."

Ama hâlâ Emin ağabeylerden ses yoktu. Sabahın erken saatinde geldiğinden, bir de bu kadar temiz dağ havasından olsa gerek, bir hayli acıkmıştı. Yağmur dinmişti. Bir çocuk, elindeki

yarım ekmeği ısırarak önünden geçiyordu. O ekmeği çocuktan istememek için kendisini zor tutmuştu. Açlıktan isyan eden midesine zor söz geçirmişti.

Bekledi, yine kimsecikler yoktu. İçinden:

“Bu sefer de bir çocuk ekmekle geçerse, kesin elindeki ekmeği isteyeceğim çocuktan.” diye geçirdi. O esnada, eli bastonlu yaşlı bir dede görünmüştü. Yanına gelince:

“Açsın değil mi evladım?” dedi. Burak, sadece tebessüm ederek ‘evet’ anlamında başını salladı. O dede, bir müddet onun gözlerinin içine baktıktan sonra, yine ağır aksak yoluna devam etti. Camiye doğru gidiyordu. Burak hayal kırıklığına uğramıştı. O, sorusundan sonra amcamın yiyecek bir şeyler ikram edeceğini sanmıştı.

Sonra önünden bir kamyonet geçti. Kamyonetin üzerinde büyük bir tereyağı reklamı vardı. Reklamda, tereyağı sürülmüş bir ekmek resmi vardı! Canı çekmişti Burak’ın. Artık midesi açlıktan isyan eder hâle gelmişti. İçinden:

“Ah şimdi, şöyle soba üzerinde pişmiş tereyağlı bir ekmek olsa da yesem!” diye geçirdi.

Az önceki yaşlı dede karşıdan geliyordu; koltuğunun altında da gazete kâğıdına sarılı bir şeyler vardı. Çevresine toplanan birkaç çocuğu kovalayarak yoluna devam ediyordu. Burak’ın yanına gelerek:

“Açtın değil mi evladım?” dedi. Burak, açlıktan sararmış benizle:

“Evet amca, hem de çok!..” diyebildi..

Yaşlı adam, koltuğunun altındaki gazete kâğıtlarını açtı ve ona doğru uzattı. İçinde bir sürü tereyağlı ekmek vardı, yeni fırından çıkmıştı ve üzerinde mis gibi dumanlar tütüyordu!.. Burak için bu, unutulmaz bir ziyafet olmuştu.

Burak yıllar sonra hicret ve hizmet mülâhazalarıyla geldiği İskandinav ülkelerinden birinde, bu hatırasını bir tanıdığına anlatırken diyordu ki:

"O oldu bir daha hiçbir daveti geri çevirmedim, 'Aç mısın?' sorusuna artık 'Açım.' diye gayet net cevap veriyorum."

Sonra gülerek şunları eklemişti:

"O ara nasıl bir ıztırar haliymiş ki, ne istesem kabul olacakmış. Ne bileyim; keşke başka şeyler de isteseymişim!.."

“HEY GİDİ GÜNLER”

Üniversiteyi yeni bitirmişti Bahri Bey, hem de yüksek bir dereceyle... Bilimi, araştırmayı çok seviyordu. Geliştirdiği bilimsel bir proje, bazı firmaların dikkatini çekmiş ve firmalardan biri yüksek bir ücret ödeyerek o çalışmanın patentini satın almıştı.

Sevinçten uçacak gibiydi. Bu parayla yoksul ailesi ne kadar mutlu olacaktı, kim bilir!.. Alın teri ile kazandığı ve hak ettiği bu parayı alarak memleketinin yolunu tuttu.

Aile, uzun süredir görmedikleri akıllı, munis oğullarını sevinçle bağırlarına bastı. Akşam yemeğinden sonra, Bahri Bey sohbet arasında babasına neden dalgın ve düşünceli olduğunu sordu. Babasının birine beş milyar civarında borcu varmış, hiçbir yerden de para tedarik edememiş. Borcuna sadık, dürüst biri olan babasının durgunluğunu şimdi anlıyordu. Ama çantasında getirdiği meblağın yanında, bu para devede kulak kalırdı; bunu düşündükçe içten içe gülmekten kendisini alamadı. İçinden şöyle geçirdi:

“Canım babam, seni üzen buymuş demek. Hele bir yarın olsun, sana bir sürprizim olacak; eline öyle büyük bir meblağ vereceğim ki bir daha ne para ne borç derdin olacak inşallah!”

Sabahı zor etmişti. Sabah ilk işi, paraları büyükçe bir gazeteye sarmak oldu. Gelir gelmez herkese küçük küçük hediyeler dağıtmıştı zaten, sıra babasındaydı. Kahvaltıdan sonra, babasına bu paketi uzatacak: “Babacığım, bu da senin için aldığım hediye!” diyecekti.

Herkes ayaktaydı ama babası daha kalkmamıştı. Bu, pek de alışık oldukları bir durum değildi; zira babaları herkesten önce kalkardı. Artık dayanamayıp onu uyandırmaya gitti. Sürprizini yapmak için sabırsızlanıyordu. Uyandırmak için babasının eline dokundu, elleri soğuktu. O an, içini bir ürperti sarmıştı: "Yoksa!.." dedi içinden... Sonra emin olmak için babasına tekrar dokundu; ellerine, yüzüne, boynuna... Evet, ölmüştü! Dağ gibi yiğit babası cansız yatıyordu; öyle sessiz, buz gibi bir bedenle boylu boyunca!..

Bu ağır şokun hüznünü yaşarlarken, aradan daha üç dört gün geçmeden bu sefer de çok sevdiği halasının vefat haberini almışlardı! Acılar üst üste geliyordu; artık kime yanacaklarını bilemiyorlardı.

Aradan fazla zaman geçmeden bu sefer de anneleri ağır hastalanmış, yatağa düşmüştü. Bu kadar acı ve hüzün arasında, rahmetli babasına sürpriz için sakladığı paralar -daha hiç açmaya fırsat olmadan!- gazete kâğıdının içinde sarılı kalmıştı. Bahri Bey:

"Bu para bize hayır getirmeyecek, bize nasip olmayacak anlaşılan!" diye düşündü ve ani bir kararla, bu paraları paketiyle birlikte götürüp bir eğitim müessesine himmet etti. Şimdi içinde büyük bir huzur ve rahatlık hissediyordu.

Memleketi, artık ona dar gelmeye başlamıştı: "Hicret etmeliyim, bilmediğim uzak diyarlara gitmeliyim... Evet, gitmeliyim buralardan!" deyip duruyordu içinden. Üniversite yıllarında tanıdığı bir büyüğünden yardım istedi.

Hicret edeceği yer belli olmuştu. Burası, henüz ulaşılmamış bir yerdi. Uzun bir uçak yolculuğundan sonra ancak varabilmişti bu kendisine uzun yıllar mesken olacak yere. Burası; büyük müceddid İmam-ı Rabbanî Hazretleri'nin medfun olduğu diyardı. Hindistan Delhi'ye iki yüz kilometre uzaklıkta idi.

Henüz 23 yaşında bir delikanlıydı ve dilini bile bilmediği böyle bir memlekete sadece rıza-yı ilahî için gitmişti.

Dünyanın en kalabalık yerlerinde yalnızdı; “Koşacak yerim olmasa olduğum yerde zıplamalıyım!” diyordu. Her namazdan sonra, aynanın karşısına geçip kendi kendine iman-Kur’ân dersleri yapıyordu. Duvarlarla istişare ediyor, onlarla dertleşiyordu! Sokaklarda, üniversite kapılarında deliler gibi dolaşıyordu.

Yalnızlıktan bunaldığı bu dönemde, yine üniversite kapılarında “Âşina bir çehre bulabilir miyim acaba?” ümidiyle dolaşırken eli yüzü düzgün, kulağında küpe olmayan, kolunda kırmızı ip bulunmayan birkaç genç görmüştü. Her şeyi göze alarak yanlarına sokulmuş ve bildiği birkaç İngilizce cümle ile nereli olduklarını sormuştu.

Gençlerle tanışmıştı. Onların da Türk olduğunu öğrenince âdeta “mal bulmuş mağribî gibi” sevinmiş ve Türkçe ifadelerle:

“Niçin beni yalnız bırakıyorsunuz, niçin bana sahip çıkmıyorsunuz?” deyivermişti gayrî ihtiyarî...

O gençler, bundan sonra onu yalnız bırakmamışlardı, hatta nazlarının geçtiği başka arkadaşlarını da onun evine getirmişlerdi. Güzel bir sohbet ve muhabbet ortamının oluşmasına vesile olmuşlardı. Hicret O’na olunca; ‘ensâr’sız bırakmıyordu Yüce Mevlâ!

Bahri Bey, üniversite öğrencilerinden biriyle evde sohbet ederken kapı zilinin çaldığını duydu. Kapıyı açınca gözlerine inanamadı! Eskilerden tanıdığı Ali isimli bir arkadaşını görmüştü karşısında, yanında da tanımadığı birileri vardı. Sevinçten ne yapacağını bilemedi. O arkadaşının boynuna atıldı âdeta! İlk defa gördüğü yanındakilere de öyle bir sarılışı vardı ki! Âdeta onları göğsünün derinliklerine yerleştirecekti; memleketinin, vatanının kokusu vardı onların üzerlerinde!

İçeri buyur etti misafirlerini. Küçük bir tanışma faslı başladı; Bahri Bey, üniversite öğrencisi arkadaşını tanıştırdı yeni misafirlerine. Arkadaşı Ali Bey de yanındakileri tanıştırdı: Türkiye’den bir grup esnaf... Bu diyarları gezmeye, görmeye gelmişlerdi. Arkadaşı, ona bir sürpriz yapmak istemişti: İmam-ı Rabbanî

Hazretleri'nin türbesini ziyaretten sonra, onun evine de uğramayı planlarına dâhil etmişti.

"Siz açsınızdır, uzun yollardan geldiniz" demesiyle, yerinden fırlaması bir oldu Bahri Bey'in. Üniversite yıllarındayken öğrendiği 'maklube' isimli yemeği yapmaya başlamıştı. İneğin kutsal sayıldığı bu diyarlarda kırmızı et bulabilmek çok zordu; o yüzden de bu yemeği tavuk etinden yapmaya çalışacaktı.

O, yemeği hazırlarken misafirler de oyalanmak için evin içinde dolanmaya başlamışlardı. Boy aynasının üstüne asılmış bir yazı dikkatlerini çekmişti. Bahri Bey'in kendi el yazısıyla kaleme aldığı bir duaydı bu ve aynen şunlar yazıyordu:

"Ey bu yerlerin Hâkimi; senin bahtına düştüm. Sana dehalet ediyorum ve sana hizmetkârım. Senin rızanı istiyor ve seni arıyorum.

Ey bizi bu gurbetlere gönderen Allah'ım; bundan muradın ne ise bunu benim vicdanıma duyur ve sadece duyurmakla kalma; beni o duyguyla doyur. Bu işin hakkını vermeye, bu vazifenin gereğini yapmaya bizleri muvaffak eyle. Amin amin amin..."

Bu samimi dua karşısında esnafın tüyleri diken diken olmuştu. Bu vird-i zeban edilmiş duayı okuyunca, bu genç hizmet erinin duygu dünyasına biraz daha vâkıf olmuşlardı.

Bir müddet sonra büyükçe bir tepside üzerinde dumanları tüten 'maklube' ile içeriye girmişti Bahri Bey. Büyük bir iştah ve lezzetle yemişlerdi misafirler yemeklerini. Sonrasında gelen demli çaylarla koyu bir sohbet başlamıştı.

Burada tek başına günlerinin nasıl geçtiğini sordular; o, bir çırpıda özetleyiverdi. Sonra sustu. Başı yerdeydi; dudakları titriyordu, ağlamamak için kendini zor tutan bir hâli vardı, buğulanmış gözlerini kaldırıp:

"Bütün yaşananlardan sonra, bugün çok mutluyum ama, çok!" dedi ve devam etti:

"Çok bunaldığım zamanlarda sizin çıkıp gelmeniz; memleketin kokusunu, muhabbetini getirmeniz. Bir de öncesi, sabaha

karşı yaşadıklarım...Bütün sıkıntıları 'mutlak değer' içine alıp muazzam bir mutluluk yumağına dönüştürdü."

Ali Bey, Bahri Bey'in "sabaha karşı yaşadıklarım" sözüyle neyi kastettiğini anlayamamıştı. Onun soran bakışlarını görünce, anlatma ihtiyacı hissetti Bahri Bey:

"Dün sabah kapıma birileri gelmişti. Aslında yalnız kalmaktan korkan biriyimdir. Sabah vaktinde kapıdakilerin kim olduğunu kestiremediğimden kapıyı açmadım. Onlar kapıyı çaldılar, çaldılar; ben açmayınca da gittiler. Sonradan anladım ki; bir maksatları vardı ve maksat hâsıl olmuştu; O gün -geç yattığımdan, kaçırma ihtimaline rağmen- sabah namazıma kalkabilmiştim. Ama sabah olunca bir baktım ki, sıkı sıkı kilitlemiş olduğum kapı açıktı!

Ertesi sabah, muhtemelen yine aynı kişiler beni sabah namazına uyandırmışlardı. Kalktığımda üniversite yıllarında kaldığım evdeki gibi hissettim kendimi! Abdestimi aldım, odamda sabahın sünnetini kıldım. Farzı kılmak için de salona geçtim.

Bir baktım; salonun ortasında güneş misali parlayan nuranî zatlar duruyor!

Baştaki ilk iki zatı hemen tanımıştım; resimlerini önceden görmüş olduğum için. Birisi asrın muzdaribi, garibi zât; diğeri ise minberlerin gözü yaşlı dertlisiydi. Yanlarında iki tane de sarıklı zat vardı."

Sözün burasında Ali Bey dayanamayıp sordu:

"Onlardan biri de İmam-ı Rabbanî Hazretleri miydi yoksa? Hani, buraların mürşidi o olduğuna göre!"

Daldığı âlemden sıyrılıp, gözlerini arkadaşına çevirdi Bahri Bey:

"Evet, tam da malûm olmuş. Biri de, o büyük zat idi. Sonradan, öyle olduğunu anladım. Çok heybetliydi, çok!

Sonra, dediler ki: 'Namazı ev sahibi kıldıracak.'

'Ben kıldıramam!' dedim hemen. Tekrar ettiler:

‘Namazı ev sahibi kıldıracak.’

Çok mahcup olmuştum; ben yine:

‘Nasıl olur; ben kıldıramam.’ dedim. Bunun üzerine onlar dediler ki:

‘Sen kendini ev sahibi mi zannediyorsun? Bu evlerin gerçek bir sahibi var; o kıldıracak!’

Ve sonra birden Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)* göründü. O ışıktan/nurdan seçilmeyen hâlinin tarifi muhal... Geçti ön tarafa ve sabah namazını kıldırdı.

Sonra gitmeye durdular. O esnada minberlerin gözü yaşlı zatı bana doğru döndü ve şöyle dedi:

‘Zaman gelecek; bugünleri hatırlayıp ‘Hey gidi günler, heyy!’ diyeceksiniz!’

Sonra gittiler.”

Manen iyice dolmuş olan evdeki misafirler -sözün burasında- artık hıçkırıklara boğulmuş, kendilerinden geçmişlerdi. Vatanlarından bu binlerce kilometre uzaklarda bir kez daha anlamışlardı ki, Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, gurbet ellerde dahi yalnız bırakmıyordu; O’nun yâdını duyurmak adına çırpınanları...

Vedalaşma zamanı gelmişti; misafirler, bu hicret erine sıkı sıkı sarılmış ve onu kendi dünyasıyla baş başa bırakıp ayrılmışlardı. Zihinlerinde, onun odasında asılı duası:

“...Ey bizi bu gurbetlere atan Allah’ım; bundan muradın ne ise bunu benim vicdanıma duyur ve sadece duyurmakla kalma; beni o duyguyla doyur. Bu işin hakkını vermeye, bu vazifenin gereğini yapmaya bizleri muvaffak eyle. Amin, amin, amin...”

“Amin!” dediler onlar da bu hasbî duaya, hava alanına doğru giderlerken... ve “vazifenin gereğini yapmaya” onu muvaffak kılmış Rabbe şükran, o yiğide karşı da hayranlık hisleriyle!..

GARİP BİR YOL HİKÂYESİ

Bu Orta Asya ülkesine direkt uçak seferleri olmadığı için önce feribotla Trabzon'dan Soçi'ye geçmişlerdi. Hepsi toydu, içlerinden sadece ikisi daha önce Rusya'da bulunmuştu. Onlar da, Rusça'yı henüz öğrenememişlerdi.

Saat 10.00 sularında girdikleri Soçi gümrüğünden ancak saat 18.00'de çıkabilmişlerdi. Ali Bey'le Ahmet Bey hava limanına bilet almaya gitmişlerdi, fakat ilk uçak on dört gün sonraydı! Bilet alamadan geri dönmüşlerdi. Dört gün beklemek yerine, ertesi gün trenle gitmeye karar vermişlerdi.

O gece otelde kalmışlardı. Ertesi sabah, saat 10.00'da tren garındaydılar. Yedi numaralı vagona bineceklerdi. Yanlarında bir sürü eşya, treni beklemeye başladılar. Sonunda uzun mu uzun bir tren çıkagelmişti. Allah'tan 7. vagon tam önlerinde durmuştu.

Hemen bavul, çanta, kutu, paket ne varsa vagona atmaya başlamışlardı. Bir de ne görsünler; o vagonun görevlisi memure hanım onların eşyalarını dışarıya atmakta! Meğer eşyalarını baştaki 'emanet' vagonuna koymaları gerekmekteymiş... Fakat tren çok dakik; 5 dakika içinde eşyalarını koydular koydular, yoksa kaldılar!

İtiş kakış, eşyaları o vagona taşımışlardı, ama tren de hareket etmişti. Dışarıdan canhıraş bir feryat; Serdar öğretmen, yanında 4 büyük çantayla yardım istemekte!.. Ali Bey atlamıştı hemen.

Çantaları kaptığı gibi hareket halindeki trene fırlatmıştı. Nihayet trendeydiler şükür! Derin bir nefes almışlardı.

Eşyaları, emanet yeri olan birinci vagona götürmüş ve vagonlarına dönmüşlerdi. Dönmüşlerdi dönmesine ama bir kişi yine eksik! Ali Bey bütün vagonları dolaşmasına rağmen, bulamamıştı o eksiği!.. Çaresiz iki istasyon sonra inmişti Ali Bey ve arkadaşlarına:

"Sonra size yetişirim." demişti.

Ali Bey bir taksiye atlamış, ilk hareket ettikleri istasyona gitmişti. İstasyona geldiğinde, arkadaşları Mustafa'nın bir banka oturmuş, hüzünlü hüzünlü muz yemekte olduğunu görmüştü! Ali Bey; gülsün mü, kızsın mı bilememişti.

Ali Bey, eşyaları kapıp giderken Mustafa'nın yol macerasını dinlemişti. Mustafa Bey, memurenin eşyaları dışarı atması üzerine eşyalarını alıp birinci vagona gitmiş. Dönerken tren hareket edince ne yapacağını şaşırmış. Bir ileri-bir geri, bir aşağı-bir yukarı koşturayım derken trene binememiş. Dil bilmiyor, yol bilmiyor, şaşkın bir vaziyette!.. Ne yapacağını bilemeyince, az ileride satılan muzdan bir kilo almış ve oturmuş, yemeye başlamış.

Türlü maceralarla yolculuklarını tamamlamış ve yerlerine varmışlardı. Varmışlardı varmasına ama sonradan Mustafa Bey yeni bir alışkanlık kazanmıştı; ne zaman strese girse, bir şeye üzülse canı muz çekiyordu:

"Arkadaşlar, muz sinire- strese çok iyi geliyor, tavsiye ederim." diyordu, iştahla muzları dişlerken...

Şehirlerine yakın bir yerde çalışan matematik öğretmeni bir arkadaşları vefat etmişti. Herkeste ayrı bir hüzün... Bir şehit daha!

Ali Bey, Mustafa Bey ve iki arkadaşları, okullarına yakın bir evde birlikte kalmaktaydılar. Ali Bey pazara çıkmak üzere hazırlanmıştı, arkadaşlarına pazardan bir istekleri olup olmadığını sormuştu. Sadece Mustafa Bey'den bir talep gelmişti. Hüzünlü hüzünlü bakarak ona şöyle demişti:

"Bana bir kilo muz alır mısın!"

ÇİLELİ BİR YOLCULUK

Bir sabah vakti çalan telefonla uyandı. Saatine baktı, sabahın yedisiydi. Telefonunda bilinmeyen bir numara vardı. Arayan Uzakdoğu'dan biriydi. Aralarında kısa bir diyalog geçmişti:

"Okul bitti mi?"

"Evet ağabey, bitti."

"Diplomanı aldın mı?

"Aldım ağabey."

"Tamam kardeş, ben seni sonra arayacağım." dedi ve telefonu kapandı.

Garip, belirsiz duygular içinde bir hafta kadar bekledi. Nihayet bir telefon ve yine o ses:

"Bak kardeş; sana iki numara vereceğim, bunlarla pasaport ve vize işlerini hallet. Bekliyoruz seni. Acele gel."

Alelacele verilen telefon numarasını küçük bir kâğıda yazıvermişti. Daha sonra, aynı numarayı ihtiyaten cep telefonuna da kaydetti. Kâğıdı bir ara atmayı düşündü, ama nedense atmadı. Ani bir hisle ve çantasının bir gözüne koydu.

Pasaport işleri hallolmuştu. Sıra vizeye gelmişti. İşte; çile o zaman başladı. Vize için Ankara'daki bir tanıdığını aradı:

"Neler lazım vize için?"

Tanıdığı:

“Ben sana mesajla atarım.” dedi. Birkaç gün bekledi; cevap gelmeyince, iki gün sonra tekrar aradı. Cevap şöyleydi:

“Haaa… Ben sana mesaj atacaktım değil mi?”

Aradan yine dört beş gün geçmiş; ama hâlâ cevap gelmemişti. Dayanamayıp bir daha aramıştı. Cevap, bu sefer şöyleydi:

“Kusura bakma… Sen bir Ankara’ya gel, hallederiz.”

Hazırlanıp Ankara’nın yollunu tuttu. O şahısla buluştuklarında, kendisine hazırlaması gereken belgeleri söylemiş ve: “En önemlisi ise davetiye.” demişti.

Davetiye meselesini sorduğunda ise:

“Tamam, hemen gönderiyorum.” cevabını almıştı. Aradan bir hafta geçmişti; ama ortada hâlâ davetiye namına bir şey yoktu. Aradığında o ses ona:

“Sen elçiliğe git, ben oraya gönderiyorum.” dedi. O da tek takım elbisesini giyip elçiliğe gitti; fakat orada: “Hayır, davetiye filan gelmedi!” cevabını aldı. O gün boyunca bekledi, ama yok…

Ertesi gün yine yok, ondan sonraki gün yine… Nihayet dört gün sonra davetiye gelmişti; ama bu sefer de ismi yanlış yazılmıştı. Oradaki görevli, yine de üç aylık vize vermişti.

Çok sevinmişti. Hemen o Uzakdoğu’daki şahsı aradı. O da: “Biletini al ve gel.” dedi. Üç valiz, bir de el çantası hazırladı ve dayısıyla beraber hava alanına gitti. Bilet Ankara-İstanbul, İstanbul- …’ydi. Dayısı, İstanbul kısmını görünce onu iç hatlar kapısının önünde indirdi.

X-Ray cihazlarından geçti, bilet kontrol sırasına girdi. Sıra ona geldi, biletine bakan görevli, soran gözlerle:

“Sen dış hatlar yolcususun.” dedi. Arkasından seslendi: “Acele et, vaktin az kaldı!”

O, çantaları sırtlamış son takatiyle koşuyordu.

Varmıştı şükür. Dış hatlarda kontrolden geçti ve valizlerini verdi. 45 kilo gelmişti yükü; 20 kilo fazla! Kilosu 7 dolardan, toplam 140 dolar tutuyordu ödemesi gereken ekstra yük parası:

“Benim bütün param 60 dolar ve yirmi milyon.” dedi çaresiz gözlerle. Sonra: “Ben bir kısmını bırakayım.” dedi.

“İyi o zaman…” dediler. Valizin içini açtı. Önemli olanları alıyorken:

“Tamam.” dediler: “60 dolar ver yeter.”

Parayı verdi. “Neyse,” diyordu: “Ne de olsa orada karşılayacaklar, para lazım değil.”

Her şey tamam derken, pasaport kontrolünde “Pulun yok!” dediler.

“Nerede olur bu pul?” diye sordu memura: “Şurası” diye gösterdi o da.

Gitti bir pul istedi. Eli, cebindeki son parası 20 milyon TL’ye gitti:

“70 milyon TL.” dediler.

“Nee, 70 milyon mu?” diye küçük bir çığlık attı. Sonra kendisini toplayarak:

“Ama ağabey benim o kadar param yok ki?” dedi. Adam, “Ne yapayım kardeşim?” der gibi bakıyordu gözlerinin içine…

Hemen bir bankamatik aramaya başladı, ama bir türlü bulamadı. Bu arada, ismi anons ediliyordu. Koşarak geldi: “Ağabey yok bulamadım.” dedi. O sırada, birisinin elindeki telefona baktığını görünce ona:

“Bunu elliye vereyim.” dedi. Adam balıklama atladı. Telefondaki kartını çıkarıp cep telefonunu uzattı adama.

Neyse, 70 Milyon TL’yi denkleştirip pulu aldı, kontrolden geçti ve nihayet uçağa yetişti; cepte bir kuruş olmadan! Üstelik cep telefonsuz! Bunu düşünmek huzursuz ediyordu; ama “Ne de olsa birileri karşılarlar beni.” diyerek kendisini teskin etmeye çalışıyordu.

Uçak hareket ettiğinde kendisini çok rahatlamış hissetti. Evet uzun zamandır can attığı hayaline kavuşuyordu, o da nihayet hicret kervanındaydı!.. Bu düşünce ona büyük bir huzur ve mutluluk veriyordu.

Uzun bir yolculuğun ardından, sonunda o ülkenin ışıkları göründü. Uçakta yolculara bir kâğıt verilmişti; ama kâğıdın ne için olduğunu anlayamadı. "Herhalde reklamdır." dedi ve koydu çantaya.

Uçak indi, hava alanından çıkmak için sıraya girdiklerinde bir baktı ki herkes o kâğıtları doldurmuş, veriyor... "Eyvah!" dedi. Uçakta gözüne bir Türk ilişmişti, hemen onu aramaya başladı. Buldu ve durumu anlattı; adam yardımcı oldu. Kontrolden geçip valizleri aldı, gülerek dışarıya doğru yürümeye başladı. "Acaba," diyordu: "Bekleyenler hemen tanırlar mı beni?" Sonra ekledi: "Yahu onlar tanımasa, ben tanırım onları!"

Herkesi birileri karşılıyordu; ama onu karşılamaya gelen kimsecikler yoktu. Paniklemeye başlamıştı artık. İçinden:

"Aman ya Rabbim; cebimde ne param var, ne telefonum! Üstüne üstlük, üç de valizim var. Ne yapacağım Allah'ım ben bir başıma buralarda? Arayacak bir numara bile yok!" diye hayıflandı.

O, böyle şaşkın bir şekilde gezinip dururken, peşinde 4-5 kişinin dolanıp durduğunu fark etti. Ne söylediklerinden, ne de hallerinden bir şey anlıyordu. Evet, tam bir panik içindeydi; sonra bir yere oturdu, dua etmeye başladı.

Aklına numarayı yazdığı kâğıt geldi. Hemen çantayı açtı. Kâğıdı bulunca yüzüne, gözüne sürdü! Hiç olmazsa, artık elinde bir numara vardı. Koşarak bir telefon kulübesine gitti. Büyük bir heyecanla aradı numarayı; ama telefonu açan yoktu. Sonra bir köşeye gitti ve başladı dua etmeye... Ve de ağlamaya!

Saatler nasıl geçti hatırlamıyordu. Bir de baktı; uçakta kâğıdını dolduran Türk tam karşısında! Koşarak gitti yanına, durumu anlattı. Adam:

“Paran yok mu?” diye sordu.

“Var ama bankamatikte!”

“Gel! Şu bankamatikte bir deneyelim.”

İlk denemelerinde olmadı. Sonra oturacak bir yer bulup oturdular. Konuşuyorlardı:

“İngilizcen yok, değil mi?”

“Yok ağabey.”

“Tanıdığın kimse de yok?”

“Eh, öyle sayılır ağabey.”

“Vallahi kardeş, iyi cesaret seninkisi. Bence evinden çıkmaman lazımdı.”

“Neyse, olur ağabey.” dedi: “Bir daha çıkmam. Bir evime varayım hele!..”

Sonra kalkıp ikinci denemelerini yaptılar. Bu sefer bankamatikten parayı çekebilmişlerdi. Bu arada o numarayı sürekli arıyordu, ama telefonu açan yoktu!

O an aklına şu söz geldi: “Bugün de dün gibi geçecek ve bir gün gelecek, hey gidi günler diyeceğiz.” Bu söz teskin etti onu biraz...

Ve sabah olmuştu. Bu bekleyiş, tam yedi buçuk saat sürmüştü. Son kez arayacaktı; ulaşamazsa, Türk konsolosluğuna gidecekti. Bir tanıdığı öğretmişti ona, konsolosluğun İngilizce’sini...

Nihayet o tanıdığı açtı telefonu, havalara uçuyordu:

“Ağabeyimmm!” diye bağırdı: “Neredesin ağabey?”

“Kusura bakma!”

“Olur ağabey.” dedi. “Ben ne yapayım ağabey?”

Bir adres verdi ve:

“Buraya gel olur mu, ben bu evdeyim.” dedi. “Ağabey, sen beni imtihan mı ediyorsun?” diyecek oldu, kıyamadı.

“Nasıl ağabey?” diye sordu.

“Bir taksiye bin ve buranın adresini söyle ve gel olur mu? Bekliyorum.” dedi.

“Olur ağabey, geliyorum.” dedi ve telefonu aceleyle kapattı, yola çıktı.

O adresi buldu sonunda. Kapıyı her hâlinden Türkiyeli olduğu anlaşılan biri açtı. Kendini, bir anda tanımadığı şahsın üzerine attı. Başı onun omzunda hüngür hüngür ağlıyordu.

APAYLARIN[1] DİNEN EZAN HASRETİ

Şu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli
Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli.

Ezanla doğmuş ezanla büyümüş kimseler, ezanın olmadığı diyarlarda derin bir ezan hasreti çekerler... Ezanın gerçek kıymetini de en iyi bu insanlar bilirler! Hicret düşüncesiyle dünyanın dört bir yanına, "ezansız nice semtlere" giden civanmertler, bu hasreti iliklerine kadar yaşamakta olsalar da, eğitim meşalelerini daha da ötelere taşıma azminden geri kalmazlar.

Bu ezan özlemi ile yanan kişilerden biri de, Orta Asya'daki uzak okullardan birinde görev yapan Mustafa isimli genç bir öğretmendi. Bir gece uykusunda en gür sesiyle, bağıra bağıra ezan okumaya başlamıştı. O kadar ki, kaldığı evin ahalisinin tamamı uyanmıştı. Belki de çevredeki komşular bile uyanmıştı, ama bir Mustafa uyanmamıştı! Ezan okuması bittiğinde ancak onu uyandırabilmişlerdi. Sabah namazına durduğunda, durulmuş ve maneviyatla yunup yıkanmış bir hâli vardı.

Mustafa gibi bu ezan-ı Muhammedî âşığı yiğitler, ezan sesinden ırak diyarlara varınca, ezansız büyüyenlerin de aynı özlemleri duyduklarına şahit olmuşlardı. Yıllarca özünden uzak yaşamış/yaşatılmış bu halkların; kar altında kışın soğuğunda kendini muhafaza ederek, baharla birlikte bir anda yeşermeye yüz tuttuklarına şahit olmuşlardı. Belli ki, içlerinde hep o ulvî hazların

1 Tatar ve Başkurt halklarında apay, teyze manasında kullanılır.

açlığını, ihtiyacını hissediyorlardı... (Yer yer de bu ihtiyaçlarını hâl ve tavırlarıyla dile getiriyorlardı.)

* * *

Hafize apay (teyze), Orta Asya'daki okullardan birinin velilerinden... Torununa velilik yapan Hafize Nine, hâl ve tavırlarıyla tam bir Osmanlı Hanımefendisini andırıyordu. Torunu Ayrat'ın bu okullarda okumasını çok istemiş, öncesinde de ona namaz ve duaları öğretmişti. (Sonradan bu öğretmenleri çok sevmiş, şehirdeki bir evini onlara vermişti.)

Ayrat bir gün öğretmenlerine; ninesinin onları köylerine -yeni doğan torununa adak vesilesiyle- davet ettiğini söylemişti. Kış henüz bitmemişti. Yollar kötü olduğundan biraz tereddüt etseler de, davete icabet etmek gerektiği mülâhazasıyla yola koyulmuşlardı. Uzun ve buzlu yolu, bazı tehlikeler atlatarak da olsa aşmışlar, Hafize apayın köyüne varmış ve nihayetinde de evini bulmuşlardı.

Bahçe çitlerine kadar yükselmiş karların arkasında büyükçe ahşap bir ev... Ortaya konan masaların çevresinde oturmuş olan ve çoğunluğu hanımlardan oluşan misafirler, programa başlamışlardı. Öğretmenler de, boş buldukları yerlere oturmuşlardı. Misafirler, yapılan konuşmayı dikkatle ve sessizce dinliyorlardı. Daha sonra içlerinde birisi güzel bir kıraatle Kur'ân okumaya başlamıştı. Ardından dualar... Ve sonra tatlı bir sohbet....

Yemekler de gelmeye başlamıştı. Sıcacık "Tokmaç Çorbası" içilirken, apaylar bu öğretmenleri soru yağmuruna tutmuşlardı. Onları daha yakından tanımak istiyorlardı; ailelerinden, ülkelerinden, okullarından soruyorlardı... Yemekten sonra gelen demli çaylarla birlikte bu koyu sohbet devam etmişti.

Bardaklarındaki son yudumları da aldıktan sonra, öğretmenlerden biri ev sahibi apayın yanına giderek, ondan sessizce 'namaz kılmak için uygun bir yer göstermesini' rica etmişti. O mübarek teyzenin gözleri ışıldamıştı, âdeta bunu bekliyor gibiydi. "Birlikte kılalım, bizlere de kıldırırsınız." deyiverdi. Oradaki

teyzelerden birisi de: "Oğlum bir ezan oku da namaz kılalım." deyince öğretmenler epey şaşırmıştı. Nasıl hareket edeceklerini bilememişlerdi. Daha sonra, bu hadisenin kendilerinin ve okullarının aleyhinde kullanılmasından çekinmişlerdi açıkçası...

Onlar tereddütte kalsalar da, teyzeler çok samimi bir şekilde ısrar etmeye başlamışlardı:

"Haydi oğlum, biz bir erkekten ezan sesi duymak istiyoruz. Duymayalı ne çok oldu!.."

Bir başkası da:

"Önce ezan okuyun, sonra da hep beraber namazımızı kılalım." demişti.

Israrlar karşısında; teyzelerin bu isteğini geri çevirmenin, sessizce namazları kılıp gitmenin ihtimali kalmamıştı. Öğretmenlerden birisi kalkmış, yüreğinden kopup gelen bir ses ile ezan okumaya başlamıştı. Hepsinin yüz rengi değişivermişti.

On kişilik bir cemaatle namaza durmuşlardı... Teyzeler, bu kadarla yetinmek istemiyorlardı, bir de Kur'ân okumasını rica ediyorlardı. Kur'ân okunurken başları yerde, huşu içinde dinlediler.

Kur'ân faslı da bitince, öğretmenler okullarına dönmek için izin istemişlerdi. Gözyaşlarını tutamayan ev sahibi apay bir açıklama ihtiyacı hissetmişti:

"Oğlum, ısrarlarımız için kusura kalmayın, bu köyde mescit yok. Bizler ezan sesine hasret kaldık. Hazır buraya kadar gelmişiniz, ezan okumadan gönderir miyiz hiç? Sizi bize Allah gönderdi. Allah sizlere sağlık, afiyet versin." demişti...

Bu apayın sözleri ve gözyaşlarıyla kendilerini uğurlayan diğer mahzun apayların içe dokunan bu hâlleri yol boyunca hiç gözlerinin önünden gitmemişti.

Okullarına yaklaşırken: "Ne de çok susamışlar Nâm-ı Celil-i Muhammedî'ye." dedi bir öğretmen. O anda, aklına bir başka hatırası daha gelmişti:

Azat isimli öğrencilerinin ninesinin vefatından dolayı, aileye taziye ziyaretine gitmişlerdi. Dualardan ve yemekten sonra yine sessizce öğlen namazı için müsait bir yer istemişlerdi ev sahibinden... Gösterilen yerde namaza durduklarında, öğrencilerin babası da telaşla saflarına katılmıştı. Her hâlinden, ilk defa namaz kıldığı belli oluyordu. Ama yüzünde, tarifsiz bir huzur ve vecd ifadesi vardı.

Namazdan sonra çocuğun annesi, çenesi titreyerek şunları söylemişti:

“Bizler, yıllarca demir kapılar arkasında dünyadan bîhaber yaşadık. Dinimizi, diyanetimizi unuttuk. Şöyle ezanın ortalığı çınlata çınlata okunmasına şahit olamadık. Bari oğlumuza nasip olsun istiyoruz. Ne olur oğlumu bir götürün o ezanlar diyarı memleketinize!”

Elleri öpülesi o apayın, hislerinin dorukta olduğu o esnada söylemiş olduğu bu sözleri dua yerine geçmişti. Bir vesile ile oğlu Türkiye’ye gitmiş, öğretmenler onu gezdirmişlerdi, kulaklarında “şehadetleri dinin temeli” olan ezan çınlamaları ve yankılarıyla.

Okullarına vardıklarında; her şeyi bir hikmet dâhilinde sevk ve idare eden Rablerine şükretmekteydiler içten içe... Kendilerini buraya sevk edip, bu müesseselerde istihdam edip, apayların ezan hasretini bir nebze olsun dindirmeye vesile kıldığı için!...

ÖLÜM DÖŞEĞİNDE ‘BEKLENEN’LER

Bir Kazak evi... Ahali tarafından ‘Türk Ahmet’ olarak çağrılan seksenlik bir zat ölüm döşeğinde... Hastalığı iyiden iyiye ilerlemiş, soluk alıp verişi ızdırap yüklü bir uğraşa dönüşmüştü. Kurumuş dala dönen parmağı ile odanın köşesindeki sandukayı işaret ederek oğlu Amanbek’e:

“Evladım, orada bir bohça var. Onu bana getirir misin.” dedi dermansızca.

Getirileni açtı ve içinden oğlunun şu ana kadar harflerini öğrenmeye muvaffak olamadığı bir kitap çıkardı; sayfalarını çeviren elleri ve dudakları titriyordu:

“Bak Amanbek, bu Kur’ân ki dinimiz İslam’ın kitabı... Çok fazla görmeye fırsatın olmadı. Babam Türkiye’den, Adapazarı-Karasu’dan getirmiş. Bana gizlice öğretmişti okumayı, çocukken. O zamanlar zulüm devri yeni başlamıştı. Bunu okuyanlar; okuduklarıyla birlikte toplanıp götürülüyor, bir daha da kendilerinden haber alınamıyordu. Bu korkuyladır ki, ben de bu Yüce Kitab’ı size öğretemedim.”

“Baba, bu kadar korku da fazla değil miydi sence?”

“Belki evladım, belki!.. Ama her yerden ihbarlar yağıyordu; kardeş kardeşi, oğul babayı bile ispiyonlayabiliyordu. Böyle bir haber alındığında, o kimse öyle bir sürgüne gidiyordu ki, bir daha kendisinden bir haber alınamıyordu... Ben de bu ruh haletiyle, birilerinin bu kitaptan haberdar olmasından korktum, sizlere öğretmeyi bile göze alamadım; Allah affetsin beni!.. Yalnızca

cuma günleri okumakla yetindim bu Yüce Kelam'ı, koruluklarda, kuytularda."

Sonra durakladı, kurak toprakları andıran yüzünü ıslatan gözyaşlarını dermansız elinin tersiyle sildi. Kur'ân'ı alıp yüzüne, gözüne sürdü:

"Ne yazık ki, bu evde benden sonra bunu okuyacak kimse yok. Arkamda kimseyi bırakamadım. Bari sen oğlum, bari sen okuyabilseydin. Bu kelam burada garip kalacak, hâlinden dilinden kimse anlamayacak; garip kalan insanlar misali..."

Sonra belli belirsiz gözleri ışıdı; buğulu gözleriyle oğlunun gözlerinin ta derinliklerine baktı ve sözlerini sürdürdü:

"Ama oğlum, babamın bana bir vasiyeti vardı. Şu son ânıma kadar onu yerine getiremedim, bari siz yerine getirin. Rahmetli babam, yalnız kaldığımız bir anda bana şöyle demişti: 'Bir gün Anadolu'dan gelenler olacak. Onlar, bu Kur'ân'ın hakkını verecekler. Oğlum, vasiyet ediyorum. Gelen Türklere sahip çıkın, bu Kur'ân'ı da, onun dilini ve hâlini bilen o yiğitlere emanet edin."

Metanetli davranmaya ve çevrede dolaşan çocuklarını tedirgin etmemek için sinirlerine hâkim olmaya çalışan Amanbek, artık daha fazla dayanamadı ve hıçkırıklara boğuldu:

"Hiç tasalanma baba, başımız, gözümüz üstüne."

"Baba, baba!.. Dışarıda misafirler var." diye bir sesleniş duyuldu; Amanbek'in küçük oğlu Nurbek'in. Alelacele gözlerini silip toparlanan Amanbek dışarı seğirtti. Üç kişi duruyordu kapının eşiğinde. Birisinin selamıyla gelmişlerdi ziyarete, Anayurt'tan. Bir öğretmen, bir öğrenci ve bir iş adamı...

Amanbek'in eli ayağı birbirine dolaşmıştı, sevincinden ne diyeceğini bilemedi:

"Gelin, buyurun içeri." diyebildi sonunda; babam da sizleri bekliyordu senelerdir.

İçeri girdiklerinde, artık çok geçti ne yazık ki. Türk Ahmet son soluğunu, can emanetini "Asıl Sahibi"ne vermişti. Donuklaşmış

bakışları tavanda asılı kalmıştı. O an Amanbek’in sinirleri boşanmıştı. Babasının başucuna kapaklanmış, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

Arkada şoka uğramış bir halde, ayakta bekleşen misafirlere dönüverdi sonra, kan çanağına dönen gözlerle:

“Nerede kaldınız ha, nerede kaldınız? Biraz daha önce gelemez miydiniz? Babam, yıllarca sizi sayıkladı. Her yerde siz Anadolu insanını dillendirdi! Bu yüzden de, onun lâkabını Türk Ahmet koymuştu ahali.”

Dudakları titredi, sözlerinin gerisi gelmedi, yutkundu ve başını tekrar babasının omzuna gömdü.

Hadisenin şokunu ilk üzerinden atan Ali öğretmen oldu. Hakka kavuşan Türk Ahmet’in elinden, yana kaymış olan Kur’ân’ı kaldırdı, öpüp başına götürdükten sonra açıp Yâsin sûresini okumaya başladı.

Yaradan’ın kelamının her bir harfinin ve harekesinin üzerine basa basa, hakkını vererek okuyordu. Kendilerini bir ömür sayıklayan bu pir-i fâniye son bir vefa borcu olarak; Rabbine yürüdüğünde yol azığı olması niyetiyle!..

Şimdi Amanbek başını kaldırmış, sükûnetle dinliyordu. İçindeki taşkın fırtına dinmiş ve minnet dolu gözlerle onun okuyuşunu seyrediyordu. Utançla dudağının bir tarafını ısırıp duruyor, demin istemeyerek de olsa onlara karşı yüksek perdeden bağırdığı için hayıflanıyordu şimdi! Öyle ya, bu insanlar babasının yıllar yılı sayıkladığı, sahip çıkmalarını vasiyet ettiği emanetlerdi…

Okuyuşunu bitiren Ali öğretmen ağlıyordu şimdi de, iç çeke çeke… Bunu fark eden Amanbek, onların da babasının ölümüne çok üzülmekte olduklarını düşündü, ama bambaşka değirmenler öğütüyordu Ali öğretmenin içini. Onun yandığı başkaca bir nâr vardı:

O, buralara gelmeden önce birisiyle nişan hazırlığındaydı. Bu hayırlı işlerini nihayetlendirdikten sonra yollara düşmek

arzusuyla biraz ağırdan almıştı. Fakat bir gün Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)* rüyasına girmiş ve ona sitemde bulunmuştu. Kendisini bekleyenlerin olduğunu, tez elden yollara düşmesini, murad edilen yerlere yetişmesini tembihlemişti.

Bu ikazla, -belki biraz geç de olsa- bir solukta atmıştı kendisini buralara! Arkasında mürüvvetini göreyazdığı oğlunun bir anda uçup gitmesine hayıflanan bir ana ve boşta kalan kınalı eliyle o masum yavuklusunu bırakmıştı.

Zamanı geri çevirip daha önce gelmeyi ve bu yaşlı zatın son soluklarında yanında olmayı çok isterdi!

Kur'ân'ı yüksekçe bir yere bıraktıktan sonra doğruldu ve:

"Haydi Amanbek!" dedi, "Zaman eğleşme değil, rahmetliye karşı son bir vazifeyi yapma zamanıdır. Bizler geç kaldıysak da, onun naaşını geciktirip, Rabbine karşı mahcup etmeyelim."

Kendilerini yıllar yılı dillendiren bu zatın naaşını omuzlar üstünde kabrine doğru götürürlerken Ali öğretmen; bu kutlu yolu başlatan gözü yaşlının dillendirdiği "bir an belâ-yı dertten cûdâ kalmayan" kara sevdalılar kervanından ayrı kalmamak için, her zamankinden daha büyük bir iştiyak duyuyordu artık...

ANA HASRETİ

Bahtiyar; duvarları taşlarla örülü, üstü ağaçlarla kaplı ve kireçle boyalı bir evde dünyaya gelmişti. Kışın yağan yağmur, olduğu gibi evin içine dolardı. Suların damladığı yerlere konan leğenler kaplardı evin içini... Bu tek odalı ev hep tüterdi. Yarı tezek, yarı saman yakarak kahvaltı hazırlardı annesi. Okula yollarken, oğlunun arkasından:

"Bu zor şartları göğüslüyorum. Bu çocuk bari okusa!" der dururdu. Büyük çocukları okumamıştı, tek ümidi küçük Bahtiyar'ı idi. Hastalıklarla geçen günlerinden dolayı kocasından da beklediği ilgiyi görememişti...

Zaman su gibi akıp geçmişti. Bahtiyar köy ilkokulunu bitirmiş, ortaokul için şehre gelmişti. Annesinin sözleri hep kulağına küpe olmuştu. Hele bir defasında annesi:

"Keşke okusan da adam olsan, bu emeklerim boşa gitmese!" demişti. Bu söz ona çok dokunmuş, onu hep okumak konusunda kamçılamıştı. Bu azimle, kütüphanenin yolunu aşındırmış durmuştu. Aldığı her kitabı okuyor, ertesi gün kütüphaneden bir başkasını alıyordu. Özellikle, tarihî romanlar onun tarihe karşı ilgisini artırıyordu. Tarih öğretmenine durmadan sorular soruyordu. Tarih öğretmeni Asım Bey, en sonunda bunca soruyla baş edememiş ve ona kucak dolusu kitaplar getirmiş, "Bunlardan okur, cevabını bulursun." demişti.

Türklerin, özellikle Orta Asya Türklerinin tarihi, yaşadıkları yerler, konuştukları diller, lehçeler, örf- âdetleri hep merak

konusuydu onun için. Rüyalarına giriyordu artık bu mekânlar. Keşke bir imkân bulsa da oralara gidebilseydi. Bir kez olsun, oradaki Türklerle konuşup özlemini giderebilseydi! Ama bu imkânsızdı. Çünkü, onlar Sovyetler Birliği'nde esaret altındaydılar. Lise yılları hep bu hayal ve düşüncelerle geçti Bahtiyar'ın.

Lise son sınıfta babasını kaybetmişti. Onun ölümü nedeniyle kendisi ve ailesi çok zor günler geçirmişti.

Haftalar ayları, aylar yılları kovalamıştı. Sovyetler Birliği dağılmış, Türk toplulukları da bir bir bağımsızlıklarına kavuşmuşlardı. Bahtiyar da liseyi bitirmiş, üniversite için imtihanlara hazırlanıyordu.

Bir arkadaşının tavsiyesi üzerine, üniversite okumak için Orta Asya'ya gitmeye karar verdi. Oradaki insanlarla tanışacak, dostluk kuracaktı... Ve eski hayalleri artık gerçek olacaktı. Gel gör ki, bütün bunları annesine nasıl anlatacak ve ondan nasıl izin koparacaktı?

Ağustos, Bahtiyar için çok hummalı geçti. Ekinler biçilmiş, mahsulün büyük bir kısmı satılmış, arta kalanları ambara konmuştu. Bütün kış boyu hayvanlara yetecek kadar da yem depolamışlardı... Artık, kendisini gitmeye hazır hissediyordu. Annesinden habersiz, pasaport ve vize işlemlerini halletti. Geriye, durumu annesine açıklamak ve izin koparmak kalıyordu. Annesinin yanına usulca yaklaştı:

"Anne sana söyleyeceklerim var; hem üniversite okuyacağım, hem de Türkçe dersleri okutacağım. Bunun için de, yurt dışına gitmem gerekiyor." dedi. Bu beklenmedik sözler karşısında annesi afallamış ve sonra:

"Yok oğlum, ben seni ne şartlarla büyüttüm. Derdime derman olacağın bir zamanda gidiyorsun. Burada üniversite yok mu? İmtihana gir, burada kazanmanın bir yoluna bak!.."

Bahtiyar, gitmeye kendini o kadar hazırlamışken, annesinin bu itirazı onu sarsmıştı. Hâlbuki o sadece bir "tamam" sözünü bekliyordu. Oğlunun bu kadar istekli olduğunu gören annesi,

onu ikna etmek için önce uğraşmış; ama muvaffak olamayacağını anlayınca, bir şartla isteğini kabul etmişti:

“Tamam git, ama okulunu bitirince mutlaka döneceksin!”

“Tabii ki” dedi Bahtiyar, sevinçten açılmış gözlerle... Hiç zaman kaybetmeden yollara düştü. Doğduğu yeri, çocukluğunu geçirdiği bu mekânları geride bırakıyordu işte...

Tez elden uçup gitmişti yıllarca hayalini kurduğu yerlere. O uzak diyardaki soydaşlarıyla bir bir tanışıyor, konuştukları şiveleri öğreniyordu. Kendi de, onlara Türkiye Türkçesini öğretiyordu. Türk kardeşlerine misafirliğe gidiyor, onları kendi evine davet ediyordu. Bütün bunları büyük bir zevkle yapıyordu. Yıllar, böyle tatlı bir telaşla geçip gitmişti... Geleli üç yıla yaklaşmıştı; ama bu koşturmacadan fırsat bulup da Türkiye’ye bir kez olsun gidememişti.

Annesi durmadan telefon açıyor, “Artık gel!” diyordu. Daha başka şeyler de söylemek ister gibiydi, ama bir türlü içini dökemiyordu telefonda. Belli ki, bir rahatsızlığı vardı ve bunu, yavrusuna yüz yüze anlatmak istiyordu. Bahtiyar sorduğunda ise:

“Yok oğlum, önemli değil; sen gelince söylerim.” diyordu. Hâlbuki -kardeşinden öğrendiğine göre- rüyalarında hep onu sayıklıyor, uykularından “Bahtiyarım!” diyerek uyanıyordu.

Bahtiyar, sonunda o yaz tatilinde gitmeye karar verdi. Ne olursa olsun gidecekti... Yeri geldiğinde koyunlarının sütünü satıp, yeri geldiğinde konu komşudan borç para bularak kendisini okutmaya çalışan annesini artık görmeliydi.

“Ah anam, çilekeş anam!..” diye iç geçirdi. Onu okutabilmek için Anadolu’nun ateşten beter sıcak tarlalarında anasının nohut, mercimek yoluşunu, ırgatlık yapışını hatırlayınca! Kendisini okutabilmek için onca çile çekmiş olan anacığını Bahtiyar nasıl unutabilirdi ki?

Kış, bütün şiddetiyle sürüyordu. Bu memlekette uzun geceler bitmek tükenmek bilmiyordu. Topu topu beş altı saat gündüz oluyor, güneş de pek doğmuyordu. “Bir an önce Haziran ayı

gelse de, uçağa bindiğim gibi anacığımın yanına uçuversem!.." diye geçiriyordu içinden.

Gel gör ki, şubat ayına yeni girmişlerdi ve sıla-yı rahime daha dört ayı vardı… O vakte kadar da o -mutat olduğu üzere- gündüzleri derslerine girecek, gece yarılarına kadar da misafirlerini ağırlayacak, onlarla 'sohbet-i canan'ın feyiz kaynağından kâseler yudumlayacaktı.

Okulda, bir anonsta adı geçiyordu:

"Bahtiyar Aslan telefonunuz var!" Koşarak geldi telefonun başına, telefonun öbür ucunda kardeşi vardı. Kısa bir konuşma geçti aralarında. Ama ister istemez içine kurt düşmüştü; uzun süredir hiç aramayan kardeşi neden aramıştı ki?

Bahtiyar annesinin nasıl olduğunu sordu. Cevap, ömrünün en acı günlerinden birini yaşatmıştı ona… Koşarak indiği o merdivenlerden bir uyur gezer gibi çıkıyordu şimdi. Yüreğinde bir ateş tutuşmuş, bütün vücudunu sarıyordu. Beşinci kattaki mütevazı odasına geldiğinde artık boğazına düğümlenen hıçkırıklarını tutamamış, hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı.

Anacığıyla geçen günlerini hatırlamış, sinirleri boşanmıştı… Arkadaşları teselli etmeye çalışıyordu. Her şeyin fâni olduğunu, bir gün kendisinin de diğer âleme göç edeceğini, ağlamanın bir şey kazandırmayacağını söylüyorlardı. Söylenen sözlerin hepsinin altına imzasını atmaya hazırdı, ama o demlerde içi içini kemiriyordu… Annesine söz vermişti, dönecekti. O vakte dek, bir kuruş parası dahi nasip olmamıştı. Bu gidişinde bunu fazlasıyla telafi edecekti. Bunlar hep içine dert olmuştu…

Sabah olduğunda, "Acaba doğru mu duydum?" diye şüphe etmişti. Hemen telefona koştu, kardeşini aradı. Aldığı cevap yine aynıydı; biricik anacığı dar-ı bekâya irtihal eylemişti… Şairin şu dizeleri döküldü dudaklarından:

"Artık demir almak günü gelmişse zamandan

Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan"

Bir el, omzuna dokunuyordu. Bu, biyoloji öğretmeni İlhan Bey'di. Dönünce, onu sımsıcak kucaklayıvermişti. Sonra onun gözlerinin içine bakarak:

"Bahtiyar Bey, canım hocam... Başın sağ olsun! Duyunca çok üzüldüm; ama ne olur mütevekkil ol!.. Biliyorum, şimdi sen içinden diyorsundur: 'Anacığımdan ayrı kaldım. Ona acı çektirdim. Ben yanında olsaydım bu sıkıntıları çekmeyecekti...' Sen yanında olsan belki acı çekmeyecekti; ama diğer âlemde ona kucağını açıp bekleyen biri var: Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*! Ona ulaşmak için acıların her türlüsünü çekmeye değer. Bu yetmez mi? Rahmetli annen, Allah'tan gelmişti, O'na döndü!" dedi.

Bahtiyar, o an kendine geliverdi, karanlık iç dünyasının ışıkları bir anda yanıverdi. Ulvî gayelere bağlı bu hayırhah arkadaşının sözleri, derin bir nefes almasına vesile oldu. Bahtiyar müsaade istedi; hiç vakit kaybetmeden gitti, abdest aldı, vakit namazını huşuyla eda etti. Kur'ân'ı Kerim'i eline aldı. Artık, anacığının ardından dua etmek kalıyordu. İnsanlığı var eden ve rahmetiyle her şeyi kuşatan Mevlâ'dan, annesine berzah ötesinde merhametle muamele etmesini niyaz ediyordu.

Bahtiyar, artık adı gibi bahtiyardı. Yüreği annesine hasret kalsa da gönlü çok rahattı. Bu uzak diyarlarda, hicret ruhunu muhafaza ederek anacığının istediği gibi hayırlı bir evlat olmak azmi vardı sadece içinde. Anacığı, şu an başka âlemde olsa da, buradaki yüzlerce talebesine yeri geldiğinde ana-baba, yeri geldiğinde en yakın dost olacaktı...

BURUŞTURULUP ATILMIŞ YAZILARDAN

Bir nehir gibi içten içe ve derinlerde akan; çölleri dahi sulayan Nil gibi, gönülleri diyarları yeşerten bir hicret akını var günümüzde!.. Bundan önceki asırlarda, Tuna boylarında yâd-ı cemil adına at koşturan akıncılar misali...

Onların hâlini, halet-i ruhiyelerini anladım sanırdım. Tâ ki, bir iş münasebetiyle yurt dışında olduğum bir zaman diliminde, kaldığım yerdeki bir çalışma masasının gözüne sıkıştırılmış birkaç sayfalık yazıyı okuyuncaya dek...

Kullanılmayan bir bilgisayar çıktısının arkasına alelacele yazıldığı her halinden belli ve okunması güç, birbirine karışmış yazılar... Mürekkep yer yer dağılmış... İlk okumaya başladığımda, bunların su damlasından kaynaklandığını sanmıştım. Satırlar ilerledikçe, baldıranı yudum yudum içercesine her cümlesini okudukça, bunların alelâde su damlacıkları değil, gözyaşları olduğunu anladım. Yazıyı okuyabildiğim şekliyle paylaşmak istedim:

"Çok sıkıldım, çok bunaldım, sabır taşınca kaleme sarıldım. İçimdeki büyüyen, git gide köpüren hüznü bu kâğıtla paylaşmak istedim.

Telefonda duydum ki oğlum, biricik ve minicik oğlum yarın ameliyat oluyor.

Oğlum yarın ameliyat oluyormuş. Evet, oğlum yarın ameliyat oluyor...

Ama ben onun baş ucunda bulunamıyorum.

Ne kadar gitmek de istesem, 'Yollara düşeyim, gerekirse dağları deleyim de geleyim.' desem, şu an mümkün değil.

Yarın minik oğlum ameliyat oluyor, aklıma başka cümle gelmiyor! Ve sadece Rabbime, onun ve benim canımı veren ve istediğinde alacak olan Yüce Yaratıcımıza dua edebiliyorum.

Allah'ım ne olursun o emaneti koru; en başından sana emanet etmiştim zaten onu... Ama şu an emanetine sahip çıkamıyorum. Elim ulaşmaz, ayağım varamaz durumda. Vekilim Sen'sin. Her yere ve her şeye gücü yeten Sen'sin. O minik emanetini de sana havale ediyorum, ne olursun muhafaza et onu!..

Birine bir şey olacaksa, bir kurban, bir adak gerekiyorsa da; o ben olayım! Kulunum, kölenim; bir dileğim, bir temennim budur.

Ona gelecek olan ne varsa bana gelsin; görüyorsun, bir işe yaradığım yok zaten. Güllerin yetiştirilmesi için bu topraklara gübre olayım dedim; ama hakkıyla olamadığım kanaatindeyim.

Allah'ım ne olur; ne olur Allah'ım! Yarın oğlum ameliyat oluyor ve ben yanında olamıyorum, ona bir şey olmasın. Ona gelecek olan bana gelsin, diyorum bin dil ile...

Tek tesellim, hicret kervanında olma düşüncesi... Onda bari samimi olabilsem/kalabilsem!

Ya onda da samimi değilsem. Bilemiyorum Allah'ım, ihlâslı olmaya çalışıyorum. Olamıyorsam da hâlimi sana havale ediyorum. Allah'ım, sen olmazları olduransın. Ne olursun beni de samimiler, hasbîler zümresine dâhil et!..

Ben yanında olamıyorum. Sadece bu satırları yazabiliyorum. Elimden başka da bir şey gelmiyor. Bu satırları da yazmasam biliyorum ki, sabır taşını çatlatacağım; hizmet deyip ücralara giderken bir küheylan gibi koşmaktan çatlamak varken... Evet, şunları da yazmasam, şuracıkta çatlayıvereceğim.

Yazmak ve ağlamak ne kadar da yakın fiillermiş; insanı cinnetten alıkoyuyorlar...

Bu vakte kadar da, gözyaşının insan gözünü yaktığını bilmezdim. Nereye yazdığımı tam göremediğimden, şu an daha fazlasını yazamıyorum...”

Bu satırların yazarını sordum, orada kalan arkadaşlardan biriymiş. Ona:

“Samimi duygularınızdan çok etkilendim, sağ olasınız.” dedim. Sonra şunları sormadan edemedim: “İyi de, bu kadar içli kaleme alınmış böyle bir yazıyı niye böyle bir kenara, âdeta çöpe atarcasına attınız ki?”

O, gözlerini kaçırmaya çalışarak:

“Hiç,” dedi: “Onu bir ihtiyaçtan yazıvermiştim öyle. O esnada, içimde kabaran hislerimi paylaşacak birileri yoktu yanımda. Elime geçen ilk kâğıtda boşaltıvermiştim sinemdekileri...”

“Peki bunları birilerine yollasam, bu hisleri başkaları da paylaşmış olsa..?” diye soruverdim. Bu beklenmedik soru karşısında, belli ki hazırlıksız yakalanmıştı; yüzü kızardı:

“Bilmem ki. Ben karışmam, öylesine aldım attım. Bulan sizsiniz, sizin oldu ve artık siz bilirsiniz.” dedi. Sonra da biraz telaşlı şunu ekledi:

“Ama lütfen beni karıştırmayın işin içine... Adım olmasın da!..”

Sonra bir telaşla uzaklaştı yanımdan. O vakit işte, asıl sormak istediğim soruyu sormaya fırsat ve mecal bulamamıştım. Sonradan da buna cesaret edemedim nedense.

Acaba çocuğunun rahatsızlığı neydi, o ameliyat gerçekleşmiş miydi ve neticesi ne olmuştu?...

HİNDİSTAN - ANADOLU KARDEŞLİĞİ

Hindistan, insanlığın ilk atası Hz. Adem'in yeryüzüne indirildiği yer. Rivayete göre, Hz. Adem Hindistan'ın güneyinde bulunan bugünkü adıyla Sri Lanka veya Seylan adası olan Serendip Adası'na inmişti.

Evet, insanlığın dünya rahmine düştüğü ilk yer olan Hindistan'da binlerce yıl sonra... Sene 1920; Hindistan'daki Müslümanlar bir araya gelip "Hilâfet hareketi" kurmuşlar. Büyük kalabalıklar toplanmış meydanlara:

"Hilâfet merkezi Anadolu tehlikede, Türk Milleti ölüm kalım savaşı veriyor." diyerek ellerinde avuçlarında ne varsa yığmışlar ortaya! Kadınlar bileziklerini, küpelerini, altınlarını çıkarıp vermiş; erkekler de geri kalmamış, kıymetli neleri varsa meydana dökmüş. Hatta, ellerinde bir şeyleri olmayanlar elbiselerini çıkarıp atmışlar ve toplananlar, Rusya üzerinden trenlerle gönderilmiş Anadolu'ya.

Gönderdikleri, Ankara'ya ulaşmış ve Kurtuluş Savaşı'ndaki mücadelemizde bu paraların da katkısı olmuş. Yardımlar, Rusya üzerinden gelmiş.

Aradan geçen 85 yıl sonra, Hindistan'ı kardeş ülke bilen bir grup işadamı bu ülkeye geliyor. Hintli kardeşlerinin yeni eğitim müesseselerine ihtiyaçları olduğu düşüncesiyle, satın almak için bir okul yeri bakıyorlar. Ve bir okulu görüyor, beğeniyor, pazarlığını yapıyor ve gidiyorlar. Daha sonra bu grup, başka

bir ülkeye geçiyor... Orada acil okul ihtiyacı olduğunu görünce hemen orada bir okul yeri satın alıp açılışını yapıyorlar... Güçleri de bir yere kadar tabii, mecburen Hindistan'daki kardeşlerine "Bir sene daha bekleyin." diyorlar!

Hindistan'daki bir avuç alperen kara kara düşünmeye başlıyor; zira iki yıldır "Okulumuz olacak..." diye velilere söz vermektedirler. Bu zamana kadar, okul için 150 okul yeri bakmışlar, nihayet birini çok uygun görüp Ankaralılarla onu almaya karar vermişlerdir...

Hayallerine bu kadar yaklaşmışken, bir yıl daha beklemelerinin söylenmesi, onları derinden sarsmış. İki gün ağızlarını bıçak açmamış. Bir de okul sahiplerinin de "Ne oldu, ne yapmayı düşünüyorsunuz?" diye sorup durmaları, o kara sevdalı yiğitleri bir hayli zora sokmuş.

Bu sancılı sürecin hemen akabinde, Anadolu'dan bir haber daha gelmiş: "Tamam, sizler o okulu alınız; her türlü desteğe hazırız!" İşte; Hindistan'daki alperenlerin en mutlu oldukları an!

Okyanusun derinliklerindeki bir balığın dahi hâcâtını duyan Allah, bu hizmet ve hicret gönüllülerinin gönülden duasını da duymuştu; gayp esintilerine açık gözü yaşlı birinin gönlüne de duyurmuştu bu ahvali. O da her hayra olduğu gibi, buna da: "Bu iş ortada kalmasın Allah aşkına!" demişti ve ilk atalarının ilk hicret yerinde, hicret için bulunan yiğitlerin yüreğine su serpilmişti!..

Bu ara süreçte öyle çok şey olmuştu ki... "Bu iş ortada kalmasın Allah aşkına!" denilince, Ankara'dakiler son bir gayretle hareketlenmişti; nazın geçtiği herkese başvurulmuştu; "Herkes biraz verse olur bu iş!" denmişti. Yine bu işin yükü kadınlara kalmıştı... Milli Mücadele'de Hindistanlı analarımızın yaptığı gibi... Son kalan bilezikler, yüzükler, küpeler, elbiseler vs. dökülmüştü ortaya.

Toplananlar bir çuvala doldurulup yollanmıştı, tıpkı 85 yıl önceki gibi!.. Bu defa suyun akış yönü Ankara'dan Hindistan'aydı.

Ankara'dakiler, belki o an üstlendikleri tarihî rolün farkında değillerdi. Çünkü onlar, dünyanın her yerine olduğu gibi, hayırlarını gönderme telaşındaydılar sadece! Oysa, durum bambaşka idi. Anadolu'nun, Ankara'nın vefa borcunu ifası mı denirdi buna, yoksa tarihî bir devr-i daim mi?..

* * *

Bu hadiseleri büyük bir heyecan ve ürperti ile anlatan kara sevdalı öğretmenimiz, bir de enteresan hatırasını ekledi:

"En son Türkiye'ye gittiğimde eski eşyaları karıştırırken lise son sınıf karnem geçti elime. Karnede öğretmenin kanaatini yazdığı yer olur. Öğretmenin yazması gereken o yere, teyzeoğlum kanaatini yazmış. Aynen şu şekilde:

'Öğrencimiz çok başarılı. Ama keratanın şu derslere çalışması lazım:

1-İktisat

2-Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi

3-Hintçe

4-Toplum Bilimi.'

Üçü aynen vuku buldu; İktisat okudum. Sonrasındaki görev yaptığım bir okulda din kültürü ve ahlâk bilgisinden sorumlu müdür yardımcısıydım ve şimdi Hindistan'da Hintçe öğreniyorum... Geriye bir dördüncü madde kalıyor; bu kadar insan görünce de herhâlde bir nevi toplum bilimi okumuş oluyorum..."

Evet, yeryüzündeki bütün gönüllerin imarına girişmiş bu gönüllüler hareketinin buralara gidişi hiç de tesadüfî değildi. Bir hikmet dairesinde kanaviçe örülmekteydi. Yıllar sonra ortaya çıkacak muazzam tabloya baktıklarında, onlar bile gözlerine inanamayacaktı belki de!.. Hani İbn Erkam'ın evinde kırk kişi toplanmaktayken; aradan geçen kısacık bir zaman diliminde,

koca imparatorlukların karşılarında dize geldiğini, akın akın binlerin, yüz binlerin inandıkları davaya iltihak ettiğini gören sahabenin gözlerine inanamaması gibi... Ama her şeye kudreti yeten Mevlâ, vaadinin gereği olarak, adım adım nurunu tamamlamaktadır!...

Bir bir canlanır hazanla savrulan her yaprak;
Yeni bir fecir tulû eder ufukta apak...
Işık her yanı sarar ve zulmetler boğulur,
Sûr sesi duyulur âdeta, herkes uyanır.
Bir bir devrilenler günü gelince doğrulur;
Yollar gider, yitirilen cennete dayanır
İnsan, kendini bir nûr helezonda sanır...

OSMANLI'NIN İZİNDE

Uzak Doğu'da yaşanan yüzyılın felaketi Tsunami'de yüz binlerce insan hayatını kaybetti ve çok büyük maddî kayıplar meydana geldi. Depremin merkez üssü Aceh'ti. Bu şehirde, deprem taş taş üstünde bırakmamıştı âdeta. İki istisna vardı: tarihî bir cami ve tarihî bir mezarlık! Balıkçıların anlattığına göre; dev dalgalar gelirken, bu iki yer âdeta görünmez bir el tarafından havaya kaldırılmış ve sel gittikten sonra tekrar yerlerine konmuştu!.. Bu durum, dikkatlerin bu yerler üzerine yoğunlaşmasına yol açmıştı ve tarihî bazı gerçeklerle yüz yüze gelinmişti:

Endonezya'nın Sumatra adasındaki Aceh'in bayrağı da ay ve yıldızdan oluşuyordu ve burası bir Osmanlı kentiydi! O esrarengiz mezarlık da, Osmanlı askerlerinin mezarlığıydı.

1500'lü yılların ortasında, Sultan II. Selim zamanında, "Kurtoğlu Hızır Reis" komutasında yola çıkan Osmanlı donanması adaya demirlemişti. Donanma; 17 kadırga ve 2 levazım gemisinden oluşuyordu... Ecdat, yardım talebi üzerine bu binlerce kilometrelik yolu katederek gelmiş, bölgede yaşayan yüz binlerce Sumatralı'ya yardım etmiş ve bu diyarın âdeta kaderini değiştirmişti.

Anadolu'dan gelen gemi ustaları bölge halkına, oranın şartlarına uygun gemi ve tekneler yapmışlardı. Büyük yardımlarını gördükleri Osmanlı'yı unutamamışlardı Acehliler; şanlı Osmanlı'nın etkisi günümüze kadar süregelmişti. Hatta, Bandar-Aceh'deki

Osmanlı soyundan gelen gemiciler, halkı Avrupalı sömürgecilere karşı eğiterek tarihî bir misyon da yüklenmişlerdi.

Bugün mübarek bir yer olarak kabul edilen Osmanlı askerlerinin mezarlığında, Osmanlı topları halen mevcuttur; bir benzerlerini İstanbul Deniz Müzesi'nde de görmek mümkündür.

Tsunami'den dolayı her dört kişiden birinin öldüğü Aceh bölgesinde, hâlâ Türklere karşı büyük bir hürmet ve vefa duygusu vardır. Şarkılarında, yemeklerinde hâlâ Anadolu, Osmanlı kültürünün izlerinin görüldüğü bu yerde, halkın nazarları yine Osmanlı torunlarının üzerindeydi. Acehliler, öncelikle yine onlardan bir adım bekliyordu. Nitekim felaket sonrasında, iki uçak dolusu gönül eri orada isbat-ı vücut etmiş, atalarının tarihî misyonunu eda ederek onların beklentileri boşa çıkarmamışlardı!.. Orada, bu vefakârların himmetlerine başvurulmuştu. Orada hazır bulunan Acehli devlet yetkilileri bu manzara karşısında, dört asır önce de kendilerine yardım eli uzatan Osmanlı'dan sena ile bahsetmiş, yine böyle zor bir anlarında yanlarında bulundukları için onlara teşekkür etmişlerdi; gözyaşlarına engel olamadan!..

Bu manzara karşısında Acehli yetkililer, bu eğitim gönüllülerine hemen orada çok daha büyük bir okul yeri tahsis etmiş ve ellerini çabuk tutmalarını, insanlarına tekrar el uzatmalarını rica etmişlerdi...

Onları görenler, âdeta tekrar Osmanlı'yı yaşıyorlardı... Bu durum, Orta Asya steplerinde de yaşanmıştı. Orta Asya'daki Ürgenç şehrinde, yani bir zamanların Altınordu devletinin topraklarındadır "Adanmışlık Ruhuna" sahip bir grup öğretmen. Cuma namazı için camiye gittiklerinde, kocaman kalpaklı, yetmiş seksen yaşlarında kimselerle karşılaşmışlardı. Namazdan sonra öğrenci velisi, o öğretmenleri cemaatle tanıştırmıştı. Yaşlılar içinde seksen doksan yaşlarındaki seyrek ak sakallı bir yaşlı, yaşından beklenmeyecek bir çeviklikle onların yanına gelmiş, onlara sıkı sıkı sarılmış, musafaha yapmış ve gözleri dolu dolu şöyle demişti:

"Osmanoğulları, siz mi geldiniz? İstanbul'dan mı geldiniz?"

Ecdat, özletmişti kendisini ve onlara layık torunlarını görünce, özlem gideriyordu kadir- kıymet bilenler!..

Bir başka yerde de, bir öğrencilerinin yakınlarından birisinin vefatı üzerine taziyeye giden adanmış ruhlar, tüylerini diken diken eden bir manzarayla karşılaşmışlardı. Cenaze evine girerken, içerdekilerden biri bağırmıştı: "Türkler geliyor, Osmanlı'nın torunları geliyor!" Bu nidayı duyan evdeki herkes ayağa kalkmış, gelenlere yer göstermişti!.. Onların bu azimli gelişlerini görenler, bir çağrışım hissediyorlardı işte; onları gördükçe Osmanlı atalarını görmüş gibi oluyorlardı!

ONLARIN TARİHÎ BİRLEŞTİRİCİLİĞİ

Türklerle Ruslar arasında, tarihte birtakım talihsiz münasebetler gerçekleşmiş; bu nedenle de, bu iki millet birbirlerine karşı hep mesafeli olagelmiş... Tâ ki, Rusya'ya Türk öğretmenler ve Türk okulları gidinceye kadar.

Yapılan bir ankette, oradaki Rus çocuklara soruluyor:

"Dünyaya yeniden gelsen ne yapardın?"

Yevgeniy isimli Rus bir öğrencinin cevabı çok mânidar:

"Rus-Türk Lisesi'ne kayıt yaptırırdım."

Öyle bir cevap ki bu, âdeta tarihe meydan okuyor. Bu, Yunus'un: "Yaratılanı sev, yaratandan ötürü." anlayışının bu buzul diyarlarında, steplerinde maya tuttuğunun göstergesi.

Soru sorma sırası, bu sefer bir başka Rus öğrencide:

Bir doğum günü sonrasında, kimsenin olmadığı bir anda Türk öğretmeninin yanına gelip ona şu soruyu soruyordu:

"Hocam, siz beni seviyor musunuz?"

"Elbette! Ben bütün öğrencilerimi çok severim."

"Ama hocam ben bir Rus'um!"

Bunun üzerine öğretmen:

"Bak Kostantin, ben bir Türk'üm ama aynı zamanda bir Müslüman'ım. İnancım ve kültürüm gereği bütün insanları sevmekle yükümlüyüm... Dur, şimdi ben sana bir soru sorayım; sen beni seviyor musun?" der.

"Elbette hocam, o yüzden size bu soruyu sordum ya!" diye cevaplar çocuk.

Bunun üzerine öğretmeni:

"Haydi Kostantin sevgiye koş!" demekten başka bir söz bulamaz.

Bir öğretmenler gününde dalgın dalgın okulun koridorlarında gezinirken; altın saçlı, mavi gözlü o genç, elinde kırmızı bir gül ile çıkar öğretmeninin karşısına:

"Hocam, öğretmenler gününüz kutlu olsun!"

Sözle ifade edilen sevgi, davranışlarla da desteklenince, kalplerde misliyle karşılık bulmakta.

* * *

Yine bir Rus olan Boris Bey, bir öğrenci velisi.

Çocuğunun iyi bir eğitim alması için oğlu Alex'i böyle bir okula yazdırmaya karar vermiştir. Boris Bey: "Bu okullarda verilen eğitimin Rusya standartlarının üzerinde olduğunu ve çocuğunun burada iyi bir eğitim alacağında hiç şüphesi olmadığını, o yüzden çocuğunun Türkler tarafından okutulmasını istediğini" söyler okuldaki yetkililere.

Bu düşünce ve anlayış bir anda oluşmamıştı kafalarda. O yiğit öğretmenlerin sabırla ve fedakârlıkla çabalamalarıyla oluşmuştu. Ortaya çıkan semereler ise ortadaydı.

Bu öğretmenlerimiz bazen üniversitedeki öğretim görevlileriyle görüşüyor ve okullarından mezun olan talebelerinin durumunu soruyorlardı. Onların ortak ifadesi ise şu oluyordu, gıpta ve hayranlıkla:

"Sizin çocuklarınız diğerlerinden hemen ayrılıyorlar ve herkesin içinde fark ediliyorlar!"

* * *

Onların tarihî birleştirici misyonunu ortaya koyan ilginç bir tevafuku son olarak nazarlara vermek istiyoruz. Bu kaderin

cilvesini, Ertuğrul isimli öğretmen arkadaşımızın ağzından aynen aktarıyoruz:

"Öğretmenliğimin ilk günüydü. Bu kutsal vazifeyi hakkıyla yapabilir miyim, yapamaz mıyım diye endişelenmeden edemiyordum. Çok heyecanlıydım!.. Bu duygularla sınıfa girdim. Gördüm ki; çocuklar da en az benim kadar heyecanlı.

Âdet olduğu üzere, önce çocuklarla tanışmak istedim ve birkaç cümleyle kendimi tanıttım. Daha sonra da ilk sıradan başlayarak onların kendilerini tanıtmalarını istedim. En önde masum ve esmer çehreli, çekik gözlü bir çocuk ayağa kalkarak:

'Ağay, minin ismim Timur.' dedi ve oturdu. Onun yanında sempatik ve biraz daha hareketli bir çocuk vardı, o da ayağa kalkarak:

'Minye zavut Bayazıt Yıldırım.' dedi... Başka bir şey söylemesine gerek kalmamıştı. Oldukça şaşırmıştım.

Can düşmanı iki hükümdarı temsil ediyorlardı sanki. Ama onların meseleden, Timur'dan ve Yıldırım'dan hiç haberleri yoktu. Bu sevgi ve hoşgörü okullarında, masumane ve kardeşçe yan yana oturuyorlardı işte. O günden sonra da, öğretmenleri olduğum sürece hep aynı sırada oturdular. Geçmiş ve gelecektekilere bir şeyler anlatmak istercesine; yan yana ve kardeşçe..."

* * *

Bir Hak dostu, şu sözleriyle âdeta onların portesini çizmekte:

"Yusuf Hemedanî Hazretleri, doksan bin Mecusi'yi Müslüman etmiş. Savaşarak mı?.. Hayır!.. Kavgayla mı?... Hayır!.. Severek, dostlukla, ziyaret ederek, evine giderek, iyilik yaparak... Savaş en son çaredir! Allah yolunda savaşma; bıçak kemiğe dayandığı zamandır. Ondan önce yapılacak çok işler vardır. İslam'ı bilmeyen insanlar, işi savaş tarafına götürerek, en son işi en başta

söyleyerek; Müslümanlığı savaş dini, kan dini, hunharlık dini gibi göstermeye çalışıyorlar. Balkanların fethi sevgiyle olmuştur. Orta Asya'nın fethi sevgiyle olmuştur. Endonezya'da İslam'ın yayılması sevgiyle olmuştur. Silahla olmamıştır. Bizim metodumuz sevgidir. Sevmeyi öğreneceğiz, sevgiyle hareket etmeyi öğreneğiz!..."[2]

2 Prof. Dr. M. Es'ad Coşan, 'Başarı Yolunda Sevginin Gücü', Seha Yay.

İSVEÇ'TE ATALARIN İZİ PEŞİNDE...

Erol Bey'in ailesi 1960'lı yıllarda gelmişti İsveç'e. Kendisi de, buralarda doğup büyümüştü. Soyunu, kökünü, kültürünü unutmamak için, kendi tarihini araştırıyor, bu konuda okumalar yapıyordu. Yaz tatilinde Türkiye'ye gittiğinde, valizi tarih kitaplarıyla dolu olarak dönüyordu.

Türkiye'den İsveç'e hayır ve hicret mülâhazalarıyla gelmiş olan Metin Bey de, onun gibi tarih düşkünü ve Osmanlı hayranı birisiydi. Onunla karşılaşınca, Erol Bey'in tarihe olan ilgisi artmıştı. Çay sohbetlerinden sonra başlayan tarih muhabbetleri gece yarılarına kadar sürer olmuştu.

Yine böyle bir akşam, yüzyıllar önce buralara gelmiş olan Osmanlı akıncılarından bahsetmişti Metin Bey. Erol Bey, sohbette anlatılanları can kulağıyla dinlemişti. Şöyle söylüyordu o eğitim gönüllüsü:

"1700'lü yılların başlarında İsveç Kralı XII. Şarl (Karl), Ruslara yenilerek 50 kişinin üzerindeki maiyetiyle Osmanlılara sığınmış. 'Demirbaş' diye anılan bu kral, Moldova Dinyeper Nehri'nin kıyısındaki kalesinde beş yıldan fazla kalmış. Ülkesine dönüş vakti geldiğinde, Osmanlı, bu misafirinin sağ-salim ülkesine dönebilmesi için 300 kadar seçme Osmanlı akıncısını onu korumakla görevlendirmiş. Bu askerler kralı selametle ülkesine kadar götürmüşler ama geriye dönmemişler. (Günümüzün kara sevdalıları gibi!..) Bu insanlar, kralın korumasında bulunmaya devam

etmişler, hatta evlenip bu ülkeye yerleşmişler. Bu topluluktan 100'e yakın akıncı, yanına ailelerini de alarak daha batıya gitmiş ve bir daha kendilerinden haber alan olmamış...”

Şu an ikamet etmekte oldukları ülkelerde kayıp atalar... Bu, Erol Bey'in çok ilgisini çekmişti. İçini tarifsiz bir merak sarmıştı; o insanların yollarını, izlerini bulma, onların nesillerinden birilerini görme konusunda müthiş bir istek duyuyordu.

Artık baş konuları bu mesele olmuştu. Yine bu hususta konuşurlarken, Batı bölgesindeki Öreburu şehrinde oturan bir Türk arkadaşları söze karışmış; yaşadığı şehrin yakınlarında, Kopparberg denilen bölgede Osmanlı kabirleri gördüğünden bahsetmişti!

Bu bilgi, Metin ve Erol Bey'lerde büyük bir heyecana neden olmuştu. Ertesi gün, yanlarına Levent ve Davud isimli arkadaşlarını da alarak bahsedilen istikamete doğru yola koyulmuşlardı.

‘Kopar’ bakır, ‘berg’ de dağ demekti. Bu durumda, Kopperberg ‘Bakırdağı’ manasına geliyordu. Bu maden şehrindeki büyük kilisenin mezarlığında bulunan bütün mezar taşlarını tek tek araştırmışlardı. Ama Türk-Osmanlı'ya dair herhangi bir ize rastlayamamışlardı. Mezarlık sorumlusuna sormuşlardı; buradaki Türk mezarları hakkında bilgisi olup olmadığını. O, böyle bir mezar görmemişti. Verdiği bilgilere göre, buradaki mezarlar en fazla yüz senelikti ve birileri yer parası vermediği takdirde bu mezar taşları sökülüp atılıyor ve yerine bir başka naaş gömülüyordu. Böyle bir Türk mezarı varsa da, en azından üç yüz senelik olduğundan, çoktan taşları atılıp gitmişti. Hiç de iç açıcı olmayan bu bilgiden sonra, evlerine dönmüşlerdi; atalarının izlerini arayan bu vefalı ‘torun’lar...

Ama ateş düşmüştü bir kere içlerine. Bu esrarengiz atalarının izlerine bir şekilde ulaşma azmindeydiler... Aradan bir buçuk aya yakın bir zaman geçmişti. Stockholm şehrinin merkezindeki camide cuma namazlarını kıldıktan sonra Bilâl isimli bir tanıdıklarının restoranına gitmişlerdi. Bilâl Bey ile bu mevzuu

konuşurlarken o, güneybatı taraflarında Türk kökenli kimselerin yaşadığı bir yerleşim yerinden bahsetmişti. Bu sözler, onlar için yeni bir ümit ve heyecan kaynağı olmuştu. Erol ve Metin Bey, bu sefer yanlarına Zeki isimli bir arkadaşlarını alarak bahsedilen Falun bölgesine doğru yola koyulmuştu.

Yol boyunca boş durmuyorlar, yollarına çıkan yerleşim bölgelerindeki mezarlıklara uğruyorlar ve Türk ve Osmanlı'yı çağrıştıracak bir mezar taşı bulabilmek ümidiyle etraflarını inceliyorlardı.

Falun bölgesine gelmişlerdi. Burada da, zamanında büyük bir bakır madeni varmış. Madenin çıkarıldığı yer, büyük bir vadi şeklindeydi artık. Orada bulunan mezarlığı da didik didik aramışlardı. Ama nafile, yine bir Türk izine rastlayamamışlardı.

Bu hayal kırıklığıyla, oranın yakınlarındaki bakır madeni müzesine uğramışlardı. Müze yetkilileri, böyle bir mesele hakkında bir bilgilerinin olmadığını, ama bu konuyu bir de yakın bir bölgedeki Dalarnas Museum denilen müzedekilere açmalarını tavsiye etmişlerdi.

Bahsedilen müzeye gittiklerinde, yine olumsuz cevapla karşılaşmışlardı. Bu hususta bilgisi olan yoktu... Yorulmuşlardı artık. Ama yine de bir ümit taşıyorlardı ki hâlâ; sanki bir akıncı, pala bıyığı ve koca kılıcıyla bütün heybetiyle karşılarına çıkıverecekmiş gibi geliyordu onlara!..

Erol Bey'in, duvardaki bazı levhalara bakınırken, bir gariplik dikkatini çekmişti. Bunların ne olduğunu sormuştu yetkiliye. O da bunların, bu bölgedeki köylerin sancağını gösteren levhalar olduğunu söylemişti.

Evet, buradaki bazı köylerin sancak sembolleri hilâl şeklindeydi! "Aradığımız işaret bu olsa gerek!" diye düşünmüştü Erol Bey. Yetkiliye, bu konuda bilgisi olup olmadığını sorduklarında, olumsuz cevap almışlardı.

Onlar bu merkezde konuşurlarken yanlarına, yetkili bayanın arkeolog bir arkadaşı gelmişti ve anlatılanları büyük bir ilgi ile

dinlemekteydi. “Demek Türk izlerini bulmak için buradasınız?” diye söze dâhil oluvermişti. Sonra şaşkınlıkla şöyle demişti:

“Ne büyük bir rastlantı! Dün kafeteryada arkeolog arkadaşlarla otururken, bir erkek arkeolog arkadaşımız Türk kökenli İsveçlilerin varlığından bahsetmişti; buraya yakın bir yerleşim bölgesindelermiş.”

Buna rastlantı denemezdi; hayatta rastlantıya yer yoktu. Buna, ancak samimane niyetlerle ceddinin ayak izlerini araştıran bu vefalıların ümidinin kırılmaya başladığı bir anda, Yaratıcı’nın bir ışık ve işaret göstermesi denebilirdi!

Bu, heyecanın tekrar körüklenmesi demekti. Hemen o arkeolog arkadaşı buldurmuş ve o müzeye çağırmışlardı. O arkeolog, şu bilgileri aktarmıştı:

Hanımı, Venjan isimli bir köydendi ve oraya kayınpederinin evine gittiğinde, kayınpederi bu köyde Türk kökenli kimselerin yaşadığından, yüzyıllar önce buralara gelip yerleşmiş olduklarından bahsetmişti...

Bu anlatılanları dinlerken, Erol Bey ve arkadaşları “İşte bulduk!” demişlerdi içlerinden. Ve yine yollara düşmüşlerdi işte.

Yol boyunca karşılarına çıkan yerlerdeki mezarlıklara uğramadan geçemiyorlardı. Böyle etraflarına baka baka giderlerken, Venjan’a yaklaştıkları bir yerde Rattvik isimli bir yere uğramışlardı. Burada da zamanında maden yatakları varmış. Ayrıca burası, dericilik ve ticarette de canlı bir yermiş. Oranın mezarlıklarına geldiklerinde, çok farklı bir lehçe ile konuşan bir mezarlık görevlisi ile karşılaşmışlardı. Onlara şöyle bir bilgi vermişti görevli: Orada bir âdet vardı ki, gelinlerin çeyizini “Türk bezi” denilen bir kumaştan yapıyorlardı. Hatta, o görevli şahıs o kumaş çeşidinden bir parça göstermişti onlara; üzerindeki motifler de Türk motiflerindendi. Ayrıca İsveç’in hiçbir yerinde olmamasına rağmen, bu yörede düğünlerde ‘kına gecesi’ denilen bir hadise vardı!.. Bu ipuçlarını da alınca, doğru iz üzerinde

olduklarını anlamış ve Venjan'a doğru arabalarını sürmeye devam etmişlerdi.

Yol boyunca dikkatlerini çeken bir yer ismi olmuştu: Mora... Burayı da geçince Venjan'a varmışlardı. İlk iş olarak mezarlığın kilisesine uğramışlardı. Görevli, onlara bunu en iyi yaşlıların bilebileceğini, o yüzden de 'Yaşlılar Evi'ne gitmelerini tavsiye etmişti.

Tarif edilen yaşlılar evini bulduklarında, oranın yetkilisi, bu binada kalan yaşlıların çoğunun bunamış ya da hafızalarının çok sıhhatsiz olduğunu söylemiş; köyün içinde Bockmartin isimli bir yaşlı zatın varlığından ve onun buradaki olup biten her şeyden haberdar olduğundan bahsetmişti. O zatın evinin tarifini alıp yola düşmüşlerdi.

Sora sora evi bulmuşlardı. Kapıyı, tuhaf görünüşlü, orta yaşlı biri açmıştı. Onlara, Bockmartin'in tarlaya gittiğini ve onu orada aramalarını söylemişti. Söz konusu tarlaya geldiklerinde çevrelerine bakınmaya başlamışlardı. Gözleri yaşlı bir zat arıyordu. Ama bu yeşilliğe ve ağaca boğulmuş yerde hiç kimseyi görememişlerdi. Onu bulabilmek ümidiyle avazları çıktığı kadar bağırmaya başlamışlardı: "Bockmartin!.. Var är du? (Bockmartin, neredesin?"

Böyle deli deli bağırdıklarını görünce, birbirlerinin hâline bakıp bakıp gülmeye başlamışlardı. Bir yandan da atalarına dair küçük bir işaret olsun bulabilmek için duydukları bu çocuksu heyecandan dolayı içten içe bir sevinç ve gurur duymuşlardı!..

Yoktu, Bockmartin ortalıklarda yoktu. Arabalarına binip tekrar yerleşim yerine doğru yol almaya başlamışlardı. Bir evin bahçesinde, bahçe işleriyle uğraşan yaşlı bir adam gözlerine çarpmıştı. Yetmiş yaşlarında görünen bu adamın yanına doğru yaklaştılar. Selam verdikten sonra, bir çırpıda meramlarını anlatmışlardı.

Adam, onları şöyle bir tepeden tırnağa süzmüştü önce. Sonra el işaretiyle "İçeriye gelin." demiş ve içeriye geçmişti. Açık kapıdan da, 'Osmanlı İzini Arayanlar!'

Onları mutfağına almıştı yaşlı adam. Tanışmışlardı. O esnada, saat 15:30 olmuştu. Yani sabahtan beri yaklaşık dokuz saattir hummalı bir koşturma içindeydiler. Şöyle bir soluklanmak iyi gelmişti onlara...

O yetmişlik zat büyük bir dosya ve bir kitap çıkarıp masanın üzerine koymuştu. Bunlar, bir araştırmacı arkadaşının çalışmalarıydı. Bu araştırmacı, o maden bölgesindekilerin kökenlerini araştırmıştı. Onu böyle bir araştırmaya iten sebep ise, bölgedeki bazı kimselerin -o bölgede alışılmadık şekilde- esmer olmalarıydı. Bu çalışma neticesinde, Türk soylu ailelerin varlığını tespit etmişti araştırmacı ve bu tespitlerini isim isim kaydedip kitaplaştırmıştı.

Bu yaşlı zat, bu araştırmacı- gazeteciyle, her yıl düzenledikleri 'Venjanlılar Günü'nde tanışmıştı. Orada bahsetmişti Türk soylulardan kendisine... Bu, ihtiyarın da dikkatini çekmiş, onunla ahbap olmuş ve ondan çeşitli kaynaklar, dokümanlar almıştı.

Onlar, o araştırmacıyla görüşmek istediklerini söylemişlerdi. Telefon edilmişti ve o şahıs, kısa zaman içinde yanlarına gelmişti. Kısa bir tanışma faslından sonra mevzua girilmişti.

Araştırmacı, bilgileri doğruluyordu. Sık ormanlarla çevrili bir yer olduğu için keşif yapmak güçmüş. Zamanla, kalıntılar orman arasında yitip gittiğinden, eskiden kalma bir izi takip edebilmek neredeyse imkânsızmış. Ayrıca o tespit ettiği Türk soylu ailelerden pek kimse kalmamış ve artık nerelerde oldukları da bilinmiyormuş. Yine söylediklerine göre, 1800'lü yıllarda binlerce insan açlıktan ve kıtlıktan kırılmış. Bir de o dönemlerdeki din ve mezhep taassubu neticesinde, insanlar biraz daha özgürlük bulabilmek ümidiyle Amerika'ya göç etmişler. Hatta göç eden bir buçuk milyon insandan bahsediliyormuş! Muhtemelen, o

Türkler buradan Amerika kıtasına bu büyük kafileyle birlikte yelken açmışlardı.

Araştırmacı, onlara yaşlı bir çiften bahsetmişti. Tarlada bile avaz avaz aradıkları Bockmartin ve eşi! Evinin tarifini aldıktan sonra müsaade isteyip o tarife doğru yol almışlardı. O tarihçi zat da, onlara kısa bir süre eşlik etmişti. Onlara, yollarının üzerindeki tarihî bir evi göstermişti. Bu ev 300 senelikti ve eski Osmanlı evleri gibi ahşaptandı. O zamanın Türkleri bunu kendi elleriyle yapmışlardı. Kapı tokmağı bile, eski zamanlardaki gibiydi... Ve yine o tarihçinin anlattığına göre, ilk gelen Türkler, buranın halkına bildikleri el sanatlarını öğretmiş ve onların kültürüne çeşitli zenginlikler katmışlardı...

Tarif edilen yere gelmişlerdi; zile bastıklarında karşılarına yaşlı birisi çıkmıştı. Bu, aradıkları şahıstı. Meramlarını Bockmartin'e ayaküstü anlatıvermişlerdi. O esnada, kapıda yaşlı bir bayan görünmüş ve onların konuşmalarını duyunca kocasına çıkışmıştı: "Misafirleri ne diye kapıda bekletiyorsun öyle, içeriye alsana!"

Seksenlik kadın, yaşından beklenmedik bir çeviklikte onlara tatlılar hazırlamış; çay ve kahveleri masaya özenle yerleştirmişti. Saatlerdir yollarda olduklarından bu, Erol Bey ve arkadaşlarına çok iyi gelmişti. Sonra, kendilerine kapıyı açan ve biraz garip görünüşlü olan şahıs da gelmişti. Meğer, o, yaşlı teyzenin kardeşiymiş, onlarla kalıyormuş ve zihinsel özürlü imiş...

Bahçede sohbete devam etmişlerdi... Bockmartin, kendisini tarla işlerine vermiş biriydi. Ekip biçtiklerinden bahsediyordu onlara. Yaşlı teyze ise, onların çevresinde âdeta pervane gibi dönüyordu. Onlar için elleriyle yaptığı tatlıları getiriyordu. Bir yandan da, "Yesenize oğlum, lütfen çekinmeyin!" diyordu.

İsveç'te böyle bir davranışla karşılaşmak âdeta imkânsızdı. Kendilerini -o hasretini çektikleri- Anadolu'nun bir kasabasında, bir hacı ninelerinin mutfağında gibi hissetmişlerdi. Evet, bu yaşlı 'Osmanlı hanımefendisi', sanki onların öz ninesi gibi içten ve

samimiydi. Onların, tarihin derinliklerinde yitirdikleri ve ummadık bir anda buluverdikleri nineleri!..

Yaşlı nine, onların uzun yollardan geldiğini duyunca üzülmüştü: “A evladım söyleseydiniz ya; madem o kadar uzun yollardan geldiniz, açsınızdır da! Bak görüyor musunuz; bir telaşla gittim tatlı hazırladım. Size yemek hazırlayayım.” demişti. Onlar ise, aç olmadıklarını ifade ederek teşekkürlerini iletmişlerdi.

“Hiç olmazsa sandviç hazırlasaydım!” diye hâlâ üsteliyordu kadıncağız. Misafirler yine teşekkür etmişlerdi...

O yaşlı nine onlara başka bir yaşlı zattan bahsediyordu şimdi. Bu şahıs, gittiği her yerde gururla bahsedermiş: “Ben Türk, Osmanlı soyundanım!” diye... Bunları söyledikten sonra, yüzünü bir hüzün dalgası kaplamıştı yaşlı teyzenin:

“Ama geçen hafta vefat etti!” demişti. Sonra misafirlerinin gözlerinin içine bakarak: “Keşke biraz daha önce gelebilseydiniz... Onu bulabilseydiniz... Onu da görebilseydiniz... Kim bilir ne kadar mutlu olurdu o? Yine ölecekse de ‘Ana yurdumdaki Osmanlı torunlarından birileri bizi ziyarete gelmişler!’ diye, daha huzurlu ve mutlu giderdi öbür dünyaya!..”

Bu sözler, ok gibi saplanmıştı onların içine. İçmekte oldukları çay kursaklarında kalmıştı. Ellerini biraz daha çabuk tutamadıklarına hayıflanmışlardı!

O esnada Erol Bey’in cep telefonu çalmıştı. Arayan, İsveçli kayınvalidesiydi. Erol Bey’e: “Neredesin?” diye sormuştu. Erol Bey: “Venjan’da.” deyince çok şaşırmıştı kayınvalidesi. “Ne geziyorsun oralarda?” demekten kendini alamamıştı.

Erol Bey, hadiseyi kısaca anlatınca, kayın validesi Gudrun Hanım:

“Biliyor muydun Erol, senin kayınpederinin anne tarafı da Venjanlıdır. Annesi, o küçük yaşlardayken vefat ettiği ve bir üvey annenin yanında büyüdüğü için pek bahsetmez oralardan... O yüzden pek bilmiyorsundur.” demişti.

"Kayınpederim kimlerden?" diye sorduğunda, Gudrun Hanım sorusunu: "Jugaslardan" diye cevaplamıştı. Bunun üzerine Erol Bey:

"Jugoslardan birileriyle çay içiyoruz şu anda. Onların da Türk soyundan geldiğini biliyor muydunuz?" diye sormuştu. Kayınvalidesi kulaklarına inanamamıştı. Sonra Erol Bey işi şakaya vurmuştu:

"Yahu kayınvalide, siz bana İsveçli diye bir kız verdiniz, o da Türk çıktı!.." Bunun üzerine, kayınvalidesi:

"Bunu bana değil, kayınpederine söyle! Hem, ona müthiş bir sürpriz olur." demişti.

Şakayı sürdürmeye ve hüzünlü havayı dağıtmaya kararlı olan Erol Bey, bu sefer kayınpederini cep telefonundan aramıştı. Ona:

"Verdiğin kız Türk çıktı!" demişti. O da, ne olduğunu anlayamamıştı, Erol Bey de hemencecik hadiseyi anlatıvermişti. Çok şaşırmıştı kayınpederi. Daha önceleri, köklerinin Türklerden geldiğini bilmiyordu. Sonradan Müslüman olan kızıyla evlenen bu Türk damada önceleri tereddütle yaklaşmışlardı. Hâlbuki aynı köklerde buluşuyorlarmış... Kaderi takdir eden Yaratıcı, onların yolunu böyle kesiştirmişti!..

Kaderin cilvesi ve bir ibret vesilesi... Kökleri akıncı Türklerinden gelen eskinin Christina'sı, yeninin Ayşe Hanım'ı Müslüman oluvermiş ve hayatını bir Anadolu delikanlısıyla birleştirmişti.

Sohbet, akşama kadar sürmüştü. 'Nine'lerinin hazırlayıp ısrarla ikram ettiği akşam yemeklerini yedikten sonra; tarihin derinliklerinden çıkıp gelmiş bu dede ve ninelerinin ellerini öpüp yola düşmüşlerdi 'Osmanlı İzini Arayanlar'

AMERİKA'DAN MEKTUP

Evet, Amerika'dan bir mektup var; gerçek bir gönül hikâyesi... Ama siz, bu mektubun sahibinin ismini bilmeyeceksiniz.

Allah ve Habibi'nin *(sallallahu aleyhi ve sellem)* yâdını en uzaktakilere, en yabancı gönüllere bile duyurma adına çırpınan ve bu maksada matuf olarak değişik dinlerdekilerle diyalog köprüleri kuran civanmertlere 'misyoner' diyen suizan erbaplarının bile; bu yürek titreten mektup karşısında artık insafa geleceklerini umuyorum!..

* * *

Canım Erkan Hocam,

Önceki mailde sözünü ettiğim Christopher'dan daha ayrıntılı bahsetmemi istemişsin. Elden geldiğince, sana bütün detaylarıyla anlatmaya çalışacağım.

Bu sene üniversitede asistanlık vermişlerdi; dersin bir kısmını dersin hocası, geri kalanını da ben işliyordum. Yine bir gün derse gittim. Derse daha yarım saat vardı, ben de ağaçlık bir yerde banka oturdum. Hep yanımda taşıdığım "Işığın Göründüğü Ufuk" adlı kitabı okumaya başladım. Bir yerde muhterem müellif, aksiyon adamından söz ediyordu. Kendimi kitaba öyle kaptırmıştım ki sorma! Çok etkilenmiştim, içimden:

“Ya Rab! Buralara senin adını duyurmaya geldim; ama hâlâ tanışabildiğim bir Amerikalı yok! Şöyle buralara yeni gelmiş veya arkadaş çevresi olmayan bir Amerikalıyla tanıştır da seni anlatayım ne olur!” diye çok yalvardım. Aklıma gelen her duayı ediyordum, hakikaten o an çok istedim bunu Rabbimden.

Derken bir karartı belirdi. Biri başımda durmuş, bana İngilizce olarak “Merhaba, ben sizin sınıfta öğrenciyim, nasılsınız?” dedi. Ben de, kelimenin tam mânâsıyla donakalmıştım:

“İyiyim, sen nasılsın?” dedim.

“Sakıncası yoksa yanınıza oturabilir miyim?” diye sorunca, ben de olumlu cevap verdim. (Ama içimde bir kuşku da yok değildi; çünkü burada erkekler birbirlerine çok yakın oturursa hemen başka türlü anlaşılıyordu.)

Bu arkadaş yanıma oturunca doğrudan: “Dinî kitap mı okuyorsun?” diye söze girdi. Nasıl anladığını hâlâ anlamış değilim. Başımı “evet” anlamında sallayınca; bana “ateist olduğunu, hiçbir inancının olmadığını” söyledi.

Sonra kendinden bahsetti; bizim okula yeni gelmiş, 19 yaşındaymış. Hiç arkadaş çevresi yokmuş. Ben de artık içimden:

“Dualarım çabuk mu kabul oldu, nedir!” diye düşünüyordum!

Önce mümkün olduğunca dinî mevzular hakkında konuşmamaya gayret ediyordum, ama gerçekten merak ettiğini görünce, hele hâşâ “Olmayan bir şeye nasıl inanıyorsun?” gibi laflar edince dayanamadım ve konuya girdim. Delikanlı anlattıklarımı duyunca değişmeye, şekilden şekile girmeye başladı, bunları ömrü boyu hiç duymadığını söyledi.

O gün sınıfa beraber girdik. Ders bittiğinde herkes ayrıldı, bu arkadaş ise yerinde oturuyordu. Niye beklediğini sorduğumda: “Bana anlatacağınız çok şey var.” demez mi!

Bir yerlerde pizza yemeyi teklif ettim, hemen kabul etti. Bir Türk pizzacısına gittik, uzun uzun konuştuk. Sonra, bizim otomobille onu evine bıraktım.

Aradan bir hafta geçti, ben yine derse erken gittim. Baktım aynı yerde beni bekliyordu.

“Kaldığımız yerden devam edelim.” dedi. Bana soracağı soruları varmış; aman Allah'ım, hakikaten de yığınla sorusu vardı.

Ders çıkışında bu sefer o davet etti, yine yemeğe gittik. Hep ben ısmarlayınca şaşırıyordu, burada ısmarlama alışkanlığı yoktu çünkü. Hatta:

“Ömrümde bana bir şey ısmarlayan ilk sensin, sana güvenebilirim, açıkçası tek güvendiğim insan da sensin!” demişti.

Bu yemek ve soru faslı böyle sürüp gitti. Hiç unutmam, bir ara sınıftaki öğrenciler gelip:

“Siz kardeş misiniz?” diye sordular. Christopher benden önce atladı:

“Evet, kardeşiz.” dedi. Açıkçası, çok duygulanmıştım; o beni, benim onu sahiplendiğimden daha çok sahiplenmişti.

Bir hafta işim çıkmıştı, derse erken gidemedim. Geldiğimde baktım, ders boyu surat astı bana, hatta ders çıkışında:

“Çok bekledim seni o çınar ağacının altında, ama gelmedin. Oysa ki o kadar çok sorum vardı ki!” deyince, o kadar üzülmüştüm ki, utanmasam orda hüngür hüngür ağlayacaktım. Zira sitem dolu o bakışı hiç gözümün önünden gitmiyordu.

İnan Erkan Hocam, şu satırları yazarken bile o bakışı gözümün önüne geldi! Artık sokaktaki bütün Amerikalılar birer Christopher'dı benim için. Yüzlerine bakıyordum insanların, hepsine haykıra haykıra anlatmak geliyordu içimden. Ne yani bunca insan ışıksız mı kalacaktı; Allah muhafaza!

Christopher'la olan muhabbetimiz her geçen gün artıyordu. Muhakkak, onu cennetlere açılan kapılara ulaştırabilmenin yollarını bulmalıydım! Aslında burada bazı arkadaşlar asistanlığımın tehlikeye girebileceğini, işi fazla abartmamam gerektiğini

söylediler; ama Christopher benim hülyamdı artık, yarıda bırakamazdım.

Onunla hep aynı pizzacıda buluşuyorduk, bazen de o bizim eve geliyordu. Bu arada sürekli anlatıyorum; ama hâlâ kafasında şüpheler olduğunu söyleyince de; içten içe sinirlenmeden edemiyordum. Buraya ilk geldiğimde bana edilen tembihi hatırlıyordum hep:

“Sabır, sabır, sabır!”

Soruları, kuşkuları eksik olmuyordu, ama yine de onda bazı değişmeler olduğunu fark edebiliyordum.

Bir gün yanıma geldi ve: “Dün gece ne oldu, sana anlatayım mı?” diye sordu bana. Anlatmasını isteyince şunları söyledi:

“Gece içim çok bunaldı, dayanamadım. Bana yardım edecek kimse yoktu, aklıma Allah geldi. Ben de bilgisayarı açtım, Allah’a mektup yazdım. Sonra da hüngür hüngür ağlamaya başladım. Hem yazıyor hem de ağlıyordum. O’na seslendim: ‘Allah’ım, ne olur bana yardım et, böyle rezil bir hayatı yaşamak istemiyorum.’ dedim. Sence bana yardım edebilir mi?” Ben de bir ayet okuyup yardım edeceğini söyledim. Mutlu olmuştu, yine de:

“Göreceğiz.” demekle yetindi.

Başka zaman, yine dinî bir meseleyi anlatırken bana:

“Kendimi aptal gibi hissediyorum. Senin anlattıklarını bana ne okulda öğrettiler, ne de ailem anlattı. Tam on dokuz sene boş yaşamışım; çok yazık!” diyordu. Sonra:

“Şurada, önümüzden bir sürü insan geçiyor ve bunların hiçbiri senin anlattıklarını bilmiyor, kimse öğretmemiş. Ne olacak bunların hâli?” diye sordu. Ben sessiz kaldım, çünkü derinden yaralamıştı bu soru beni.

“Şimdi ben de biliyorum. Peki bunları bilmenin hiçbir sorumluluğu yok mu, diğer insanlara kim anlatacak?” deyince utandım, verecek cevap bulamadım.

Yaklaşık üç hafta önce, ihtida hadisesi gerçekleşti elhamdülillah. Hadise şöyle cereyan etti:

Ahmet ağabeyle görüşmem vardı. Gelecekle alâkalı onunla çok güzel planlar yaptık; fakat son zamanlarda bizim buradaki arkadaşlar arasında hüzünlü bir hava oluşmuştu. Başka yerlerden müjdeli haberler geliyor, bizden beklenen haberse bir türlü gelmiyordu. Ahmet ağabeyin beklentisi gözlerinden okunuyordu. Yanından ayrılırken kapıya kadar geldi. Dışarıda uğurladı. Allah şahit, neredeyse ağlayacaktım. Kafam da dalgın, yola çıktım. O dalgınlıkla yolu karıştırmış, yanlış yola girmişim. "Vardır bir hayır." deyip devam ettim.

Güneş batmak üzereydi, tam karşımda Manhattan duruyordu. Dünyanın yönetildiği yere bakıyordum sürekli ve arabada şöyle haykırıyordum:

"Allah'ım, senin adını buralara duyurmaya geldik, bunu bizlere nasip et!.."

Derken aklıma Christopher geldi, ona dua etme isteği belirdi içimde. O isteği verene sonsuz hamdolsun. İsteği veriyor, yani: "Kulum, dua et de icabet edeyim." diyor. Ben de: "Rabbim, bugün Christopher'a hidayet nasip eyle!" diye çok dua ettim.

Bu duygularla eve geldim. Hemen Christopher'ı aradım; fakat cebi kapalıydı. Ben de, "Sonra ararım." deyip odamda kanepeye oturdum. İnanılmaz derecede yorgundum, oturduğum yerde uyuyakalmışım. Aniden telefon çaldı, sıçrayarak uyandım, arayan Cristopher'dı.

Dışarıda buluştuk, başladık sohbetimize. Yine dinî mevzulara girdik. Sorularını, dilim döndüğünce cevaplamaya çalışıyordum. Aradan iki saat geçmişti, ben de Christopher'a:

"Seni bizim arkadaşların kaldığı bir ev var; oraya götüreyim, hem onlarla da tanışırsın." dedim, kabul etti. Evdekilere haber verdim, onlar da ikram hazırlamışlardı.

Evde yaşça büyük olanımız, yaklaşık iki saat kadar anlattı ama Christopher hâlâ çelişkiler içindeydi. Ben devam etmeye

çalıştım. Christopher, onlarca soru sordu. Rabbim yardım etti, her sorusunu cevaplamaya çalıştım, artık kaptırmıştık kendimizi.

Saat gece üçe geliyordu, bizim arkadaşlar da yorgun düşmüştü zaten. Müsaade istedim. Christopher'la beraber arabaya bindik. Daha hareket etmeden:

"Sana bir şey sorsam?" dedim. "Sor." deyince:

"Hâlâ inanmıyor musun?" dedim.

"Artık inanıyorum; Allah vardır ve birdir!" deyiverince... Aman Allah'ım, gözlerim fal taşı gibi açılmıştı. Bir daha sordum, yine aynı cevabı aldım:

"Artık sorularıma cevap buldum, kesinlikle Allah vardır ve birdir." diye tekrarladı sözlerini.

Arabayla hareket ettik ve ben sonra dayanamayıp Efendimiz' i *(sallallahu aleyhi ve sellem)* sordum. O da:

"Son peygamber Hz. Muhammed'dir, son ve asıl kitap da Kur'ân'dır." dedi.

Ben artık iyice heyecanlandım, ne diyeceğimi şaşırdım. Hayatımda o kadar sevindiğimi hiç hatırlamıyorum!.. Evin önüne geldik. Ben:

"Müslüman olmak için şehadet getirilir, sen de söyler misin?" diye sordum. Hele bir de kelime-i şehadeti söylerse içim iyice rahatlayacak, dünyalar benim olacaktı:

"Getiririm ama hiç bilmiyorum ki!" dedi; ona benim söylediklerimi tekrar etmesini söyledim. Bu arada elimi istedi, iki eliyle öylesine sıkı kavradı ki şehadet getirirken titremeye başladı. Manasını anlamıyor, ama titriyordu:

"Muhammeden abduhu ve Resûluh" dediğinde ise dayanamadı, gözlerinden yaşlar boşanmaya başladı. Hiçbir şey diyemedim, sadece bakıştık o an. Bana, arka arkaya İngilizce olarak tasdikte bulundu. Daha sonra:

"Sence artık cennetlik miyim? Orada sonsuza kadar seninle muhabbet edebilir miyiz?" diye sordu. Ben de:

"Allah vadetmiş, o vaadinden dönmez. İnşallah ötede sonsuza kadar muhabbet ederiz." dedim. Yine, biraz arabada öylesine sessizce oturduk. Ayrılma vaktimiz gelmişti, ayrılırken:

"Beni bırakma artık, daha anlatacağın çok şey var." dedi. Gece yarısı eve dönerken açtım arabanın camlarını, bağıra bağıra tekbir getirerek eve geldim. Aklıma gelene telefon ediyordum. Elhamdülillah, arkadaşlarımız için de büyük moral oldu.

Hakkını helâl et Erkan Hocam. Meseleyi sana, elimden geldiğince tüm samimiyetimle anlatmaya çalıştım. Hani Ömer Hayyam rubailerinde der ya: "Bizler kuklalarız, oynatan Üstad Felek." İşte Rabbim insanlara hidayet veriyor, kurtulmamız için de bizim gibileri vesile ediyor. Sonsuz minnet O'na *(celle celâluhu)*.

* * *

Şimdi ne zaman Amerika'nın caddelerinde dolaşsam, her biri ayrı telaştaki yığın yığın kalabalıklara bakıyorum ve kulaklarımda Christopher'ın sözü çınlıyor:

"Şurada önümüzden bir sürü insan geçiyor ve bunların hiçbiri senin anlattıklarını bilmiyor, kimse öğretmemiş, ne olacak bunların hâli?"

ONLARIN İŞİ TOHUM SAÇIP GİTMEK..

Altı yıldır kalmakta olduğu bu şehirden ayrılma vakti gelmişti artık... Ailelerle ve talebelerle vedalaşan İsa öğretmen, onlardan ısrarla terminale gelmemelerini rica etmişti. Çünkü, böylesi vedalaşmalar onu derinden yaralıyordu. Biletini almış, valizini kaptığı gibi yola koyulmuştu. Kendisini uğurlamak isteyen birkaç arkadaşıyla terminalde buluşacaktı.

Çok üzgündü. Bu şehirde acı, tatlı tam 6 yıl geçirmişti. Buradan ayrılmak çok zor geliyordu ona. Memleketinden, ailesinden ayrılmak bile bu kadar ağır gelmemişti!

Terminaldeydi... Gözlerine inanamadı; yaklaşık 30 kişi onu uğurlamak için orada bekliyordu. Çok duygulanmıştı!.. Herkesle teker teker -ve tekrar!- vedalaşmıştı. Bir talebenin babası boynuna sarılıp hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı. Yıllarca kulaklarında yankılanacak hıçkırıklarla şöyle demişti:

"Hayırlı yul, bezler kup nerseler üğrendik!" (Hayırlı yolculuklar, sizden çok şeyler öğrendik.) Bu arada hem gözyaşlarını siliyor, hem de ona bir şeyler anlatmaya devam ediyordu... Bu kadar duygu yoğunluğuna dayanamayan İsa öğretmen, trene attı kendini... Oturacağı yeri bulup, koltuğa âdeta yığıldı. Tren yavaş yavaş yol alıyordu ve arkada kalan dostları el sallıyorlardı. O gözü yaşlı veliyi tekrar gördü; hâlâ sarsıla sarsıla ağlamaktaydı... Onun hâli de, ondan farklı değildi. Yarım saat kendisine gelemedi...

Bu ayrılık, ona buraya geldiği günleri hatırlattı:

Evet, tam altı yıl önce, yine bir yaz ayında Kırgızistan'a çevirmişti rotasını... Hicret kervanına katılacağını öğrenmek, ne de çok sevindirmişti onu! Trabzon'dan bir gemiyle Rusya'nın bir şehrine gelmişti. Oradan bir uçağa binmiş, sonra aktarma yapmıştı. Nihayet varmıştı. O sırada kendisi vardığını zannediyordu!

İlk gördüğünde: "Bayağı güzel bir yermiş Kırgızistan." demişti. Yemyeşil doğası ve büyük nehriyle buralar onu çok etkilemişti. Sonradan buranın Kırgızistan değil, başka bir ülke olduğunu öğrenince bir hayli gülmüştü kendi kendine!.. İsmini telaffuz etmekte bile zorlandığı bu memlekette, birkaç gün sonra diğer öğretmen arkadaşlarının samimiyetleriyle unutuvermişti gurbette olduğunu.

Aradan 3-4 ay geçmişti; ama ailesine hâlâ hiç haber verememişti; zira o zamanlar telefon etmek çok zordu. Türkiye'ye direkt telefon açamıyorlardı. Önce telefon numarasını postaneye veriyorlar; ardından postaneden aramaya çalışıyorlardı... Ama sonuç yine olumsuzdu; ulaşamıyorlardı!

Evet, o zamanlar Türkiye'ye ulaşmak imkânsız gibiydi ve ailesi ondan tamamen ümidi kesmişti... Almanya'da bir arkadaşı vardı; onu aradı, nasıl olduysa ona ulaşabilmişti. Ona; kendisinin iyi olduğunu, ailesine haber vermesini ve kendisini merak etmemelerini söylemişti. Sonradan öğrendiğine göre, onun yaşadığını öğrenince ailesi çok sevinmişti.

Ailesine bir de mektup göndermişti. Yazın, tatil için evine gittiğinde mektup ondan sonra gelmişti. Hasbıhâlden sonra anne ve babası dâhil olmak üzere herkes aynı soruyu soruyordu:

"Eee! Ne var ne yok KIRGIZİSTAN'da?.."

O günleri hatırlayınca gülmekten alamadı kendini... Tren, yeni tayin yerine onu ulaştırmak için sallana sallana yol alırken bu bıraktığı şehirdeki tohum saçma gayretleri beliriverdi gözünün önünde. İlk geldiği yılın ekim ayında, bir arkadaşıyla beraber bir köye gitmişti. Çok heyecanlıydılar; çünkü yeni insanlar

görecek, yeni simalarla karşılaşacak ve yüreklerindekinden bir şeyler katmaya çalışacaklardı onlara...

O zamanlar daha on sekiz yaşındaydı ve ilk kez, başka bir ülkede bulunuyordu. Dillerini bile bilmiyordu; öğrenebilmesi için de en az altı ay veya bir yıla ihtiyacı vardı. Bu köyde yaklaşık bir ay kalmıştı, bu zaman zarfında onların dilini -çok zor da olsa- anlamaya ve bu dille konuşmaya başlamıştı.

Bir ayın sonunda tekrar şehre dönmüştü. Çok yalnızdı. Bu şehirdeki insanlarla tanışmak istiyordu. Şehrin sadece yüzde üçü Müslüman'dı. Burada konuşulan dil Rusça'ydı. Halk, kendi dilini pek konuşamıyordu. O yüzden de, insanlara bir şey anlatabilmesi için Rusça öğrenmesi gerekiyordu.

Buralarda yalnızlığı iliklerine kadar yaşıyordu... Evet, bu yalnızlık hissi, onu rüyalarında bile yakalıyordu.

Dil bilmiyordu, yol bilmiyordu... Ama bitmek tükenmek bilmeyen bir insanların gönlüne ulaşma azmi vardı yüreğinde...

Bir gün, gazeteye Türkçe ve Arapça ders vermek için ilan vermeyi düşündü. Gel gör ki, Rusça namına bildiği sadece iki kelimeydi: Evet ve hayır

Türkçe bilen, nazının geçtiği bir doktor vardı, gidip derdini ona anlattı. Doktor bey de sağ olsun, ilan için ona bir gazetenin adresini yazıp verdi. Bu adresi, insanlara göstere göstere sonunda buldu. Derdini anlatmaya çalıştı; el kol hareketleriyle çırpınıp duruyordu!.. Kendince anlatmaya çalıştı çalışmasına; ama kendisini anladıklarından ve ilanın çıkacağından ümidi yoktu. İçinden de:

"Para da boşuna gitti galiba!" diyordu.

Bir hafta sonra bir de öğrendi ki, o ilan çıkmış!.. Ders vereceği adres şehrin camisiydi. Öğrenciler camiye gelmeye başlamışlardı. Ciddi bir sıkıntı vardı; caminin imamı -kim bilir hangi mülâhazayla!- ona karşı soğuk davranıyor ve yer yer zorluklar çıkarıyordu...

Kendisini çaresiz hissediyordu. Bu psikoloji içindeyken, cami cemaatinden birkaç kişiyle tanışmıştı. Hep hayırla yâd ettiği o kimseler, ders vermesi için ona başka bir yer bulmuşlardı...Ve böylece biraz olsun rahatlamıştı. Başlangıçta öğrenci bulmakta zorlanıyordu. Zira o bir yabancıydı ve hâliyle de ilk başlarda halk ondan çekiniyordu. Olumsuz yönleri göz ardı etmeye çalışarak işine bakıyordu... Kimi görse, bir yolunu bulup tanışıyor ve ders verdiği yere davet ediyordu. Bir buçuk ay sonra, yanına yeni bir arkadaş gelmiş ve daha da rahatlamıştı... Altı yıl böyle geçip gitmişti...

Evet, şimdi o bu şehirden ayrılıp gidiyordu; ama arkasında bıraktığı Türkiye'den gelmiş 10'dan fazla arkadaşı ve tanışmış olduğu yüzlerce kimse vardı.

* * *

Yüzlerce insan vardı, tanışmış olduğu; içlerinde minnet duyduğu, hep saygıyla anacağı hayırhahlar da vardı; 'Şamil ağabeyi' gibi...

İlk zamanlar; kaybettikleri değerleri arayan insanlara, Kur'ân dersi vermekle geçmişti. Yediden yetmişe birçok insan akın akın Din-i Mubin'i öğrenmeye geliyordu. Halktaki bu iştiyak, onun buralarda daha çok kalmasına vesile oldu. Bu mülâhazalarla, üniversitede okumaya karar vermişti; ama üniversite ücreti çok yüksekti. İşte o zor anında el uzatmıştı Şamil ağabeyi... Verdiği maddi-manevi destek; bu şehirde beş yıl daha kalmasına, hizmet etmesine ve üniversiteyi bitirmesine vesile olmuştu. Hadiseyi bugün gibi hatırlıyordu. Camiye yeni yeni devam etmekte olan Şamil ağabeyine derdini açtığında o: "Hele tasalanma, bir yolu bulunur." demişti.

Kısa bir süre sonra, Şamil ağabeyi onun yanına gelmiş ve bir anda -oradaki bir memurun on beş aylık maaşına denk- bir meblağ bırakmıştı eline!.. Ekonomik şartların ağır olduğu bu yerlerde, kimse kimseye kolay kolay böyle bir iyilikte bulunmazdı normalde... Demek Şamil Bey ve eşi Feride Hanım ona inanmış

ve güvenmişlerdi; tanıdıklarından borç bulup bu parayı denkleştirmişlerdi... O da, bununla gidip üniversiteye kaydını yaptırmış; eli bollaşınca da, onların bu emanetini iade etmişti...

Ne zaman o günler gelse aklına gözleri yaşarır, tüyleri diken diken olurdu:

"Allah sana selamet ve ebedi saadet nasip etsin Şâmil ağabey!" dedi, buğulanan gözlerini silerken.

* * *

Yeni tayin yerine iyice yaklaşmışken, şimdi de iki öğrencisi geliverdi aklına... Bunlar 10. sınıfta okuyorlardı. Bilgileri, âdeta susamışçasına kana kana içmek istiyorlardı... Kendi gayretleriyle sûreleri hemencecik öğrenmişlerdi. Sıra namazdaydı. Çok ısrarlıydılar, o ise hemen başlamalarını istemiyordu. Ama onlar kararlıydı, bir gün yine gelip:

"Hocam, ne olur bize namaz kılmayı öğret!" diye yalvarmışlardı. O ise:

"Hemen namaza başlamak kolay değil, önce bir rüya görün de ondan sonra." demişti onlara.

Aradan birkaç gün geçmişti ki, bir tanesi onun yanına gelmiş ve heyecandan titreyerek:

"Hocam, ben rüya gördüm." demiş ve sonra gözlerini yaşartan o sadık rüyasını anlatmıştı:

"Bize nur yüzlü, beyaz sakallı bir amca geldi, elinde de bir ibrik vardı, bize 'Buraya gelin; size su dökeyim de abdest alın, sonra da namaz kılın.' diyordu."

Bunu duyunca ne çok sevinmişti! Şunu anlamıştı o vakit; bu küçük yürekler çok ıstıraplıydılar ve sonunda istediklerine ulaşmışlardı. Onların bu samimi sözlerinden sonra, onlara namaz kılmasını öğretmiş, böylelikle çocuklar ilk namazlarını kılmaya başlamışlardı... Daha sonra, bu çocuklar, namazlarını hiç aksatmadan devamlı kılmışlardı! Bunu düşündükçe Mevla'sına tekrar tekrar şükretti..

Evet, görülen o ki; çekilen çileler meyvesini vermeye başlamıştı... Geride başka nice yerler, sayısız insanlar vardı. Birkaç arkadaşı, onu almaya tren garına gelmişlerdi. Çantalarını taşımaya yardım ederlerken o Rabbine niyaz makamındaydı:

“Allah’ım ne olur; burada da senin adını duyurabileceğim âşina gönüller nasip et!..”

TEK SEÇENEK, 'DEVEYİ GÜTMEK'

Rusya'nın Çilebinski eyaletine -nihayet- biyoloji öğretmeni olarak atanmıştı. Buraya gelmek için ön şart olarak 'İngilizce bilmek' gerekiyordu; ama o bu dili yeterince bilmemesine rağmen o kadar ısrar etmiş, o kadar yalvarmıştı ki, artık onu kıramamışlardı. İhtiyaç da olunca, kabul etmişlerdi. Evet, artık o da hicret kervanındaydı, o da bu yükü- azığı büyük konvoyun fertlerinden biriydi! Bunları düşündükçe hâlâ içi kıpır kıpır oluyordu.

İlk yıl, derslerini Türkçe olarak anlattı minik Rus talebelerine. Gerçi okulda İngilizce ders kitapları vardı; ama o İngilizce bilmediği için mecburen Türkçe anlatıyordu.

Gerçi onun samimi gayreti ve çabası, çocukları Türkçe öğrenmeye itiyor, böylelikle açığı kapatıyordu... Evet, çocukların dili Rusça, öğretmenin dili Türkçe, kitapları ise İngilizce'ydi; ama her şeye rağmen hizmet devam etmeliydi!..

Ertesi yıl, tayini başka bir eyalete çıktı. Orada da, bir iki hafta dersleri Türkçe anlattı. Bir gün, genel müdür aradı. Biraz utana sıkıla: "Canım kardeşim.. Ya İngilizce anlat ya da Türkiye'ye geri dön..." dedi. Bunu söylemek, müdürü için de zor olmuştu; zira bu arkadaşın samimiyet ve gayretlerini takdir ediyor, onu çok seviyordu... Ama şartlar bunu gerektiriyordu ve öğrencilerin en iyi eğitimi alabilmesi için şartların en mükemmelinin gerçekleştirilmesi lazımdı.

Genel müdürü, ona bir hafta süre tanımıştı. O da, hak veriyordu müdürlerine. Şartlar bunu gerektiriyordu, ama bu hayır yarışında geri kalmak da istemiyordu!

Bir hafta boyunca sürekli düşündü... "Madem öyle, döneyim bari." dedi sonunda, arkadaşları da öyle düşünüyordu nasıl olsa. Ama onun için çok önemli bir şey vardı; bütün öğrencilik hayatı boyunca tuttuğu bir işi hiç yarım bırakmamıştı. Girdiği her sahada hep başarılı olmuştu. Kulağında asrın garibinin sözü: "Talebelerim hep sınıflarının en iyisidir."

Bu sözü hatırlayınca gözü yaşlı o zat gelmişti gözlerinin önünde. İlk tayin yeri belli olduğunda, duasını almak için gittiği o nurani zat, onun gözlerinin içine bakarak:

"Durmuşluğun olgunluğuna işaret olsa gerek. Soyadındaki 'Dede'liğin de kemale ermene vesile olur inşallah." diye ismen ona dua etmişti.

Bu dua, bir cuma namazından sonra edilmişti... O da zaten bir cuma günü doğmuştu ve işte yine bir cuma günü şu kararı verdi: "Derslerimi bundan böyle İngilizce olarak anlatacağım inşallah!.."

Evet, kararını vermişti. Ne yapıp edip bu dili öğrenecek ama geri dönmeyecekti. Bu konuda her tereddüt edişinde, gözünün önüne o nurani zat geliyordu ve "Dur bakalım, nereye böyle?" der gibiydi.

Her gün saatlerce çalışıyordu. Konuları ezberliyordu âdeta. Çalışırken hep yanı başında Allah (c.c.)'ın siyanetini hissediyordu...

* * *

Orada öğretmenliğinin sekizinci yılını da doldurmuştu şimdi!.. Derslere kitapsız, deftersiz girdiği günlerde bile yine hep O'nun (c.c.) izniyle başarılı oluyordu! O yıl, olimpiyatlara hazırladığı altı öğrencisinin altısının da derece alması onu ziyadesiyle mutlu etmişti. Ağzında hep aynı nakarat vardı:

"İşte gül, işte bülbül;

İster ağla, istersen gül"

SANDIKTA DÖNÜŞ

Orta Asya'da Türk müteşebbislerinin açtığı okulları gezmek üzere buralara gelen bürokratlarımızdan biri, buradaki öğretmenlerimizden birine "Ne zaman dönmeyi düşünüyorsun?" diye sorduğunda aldığı cevap buraya serlevha olacak mahiyettedir: "Ben buraya dönmek için gelmedim..."

Her şey, derslerden sonra öğrencilerle oynanan o futbol maçıyla başlamıştı. Maç esnasında, bir öğrencisiyle çarpışmış ve burnu kırılmıştı. Hemen devlet hastanesine kaldırılmış ve müdahale edilmişti. Doktorlar her ne kadar: "Gerekeni yaptık." deseler de, öyle olmadığı sonradan anlaşılmıştı. Aradan 2-3 gün geçmiş olmasına rağmen Paşa Öğretmen'in burnunun şişliği inmemiş, ağrıları devam etmişti.

Daha iyi ilgilenilir diye, arkadaşları bu sefer onu başkentteki özel bir hastaneye götürmüşlerdi. Bir ikindi vakti, oranın uzman doktoru şöyle demişti:

"Burnunda 5 kırık var. Daha önceki doktorlar bunun üçünü tedavi etmişler, fakat diğer iki kırık tedavi edilmemiş ve hafiften iltihaplanmalar başlamış. Bunu, bizim baştan tedavi etmemiz lazım. Burada yeterli donanım yok, onun için siz yarın üniversite hastanesine gelin, tedavisini orada yapalım. Korkmayın; küçük bir şey, çabuk halledeceğiz."

Ertesi gün, doktorun dediği saatte üniversite hastanesinde olunmuştu. Zor uğraşlar neticesinde doktora ulaşılmıştı. (Oranın şartlarına göre) sayılı bir hastahane olduğu için, uzak yakın pek çok yerden gelmiş birçok hasta vardı sırada. Bir asır gibi uzun gelen bir bekleyişten sonra, nihayet sıra Paşa Öğretmen'e gelmişti. İlk başta, arkadaşları da onunla beraber girmişlerdi muayene odasına; fakat görevliler onları dışarı çıkarmışlardı. Odaya bu kısacık girişlerinden sonra arkadaşları hayal kırıklığına uğramışlardı. Çünkü, tedavi odası denilen yer sıradan bir odaydı. Tedavi aletleri sağa sola dağılmış vaziyetteydi ve işler, ağırlıklı olarak el yordamıyla yapılmaktaydı!

Dışarıda beklemekte olan arkadaşları, içerden gelen bağırmalara ve inlemelere dayanamayıp tekrar içeri girmişlerdi. Gördükleri karşısında, ikinci defa donakalmışlardı. Çünkü, bir kişi (doktorun yardımcısı olmalı) arkadaşlarının başını tutmuş, doktor da -kendince- bir şeyler yapmaya çalışıyordu! Tabii; tedavi belli bir noktaya geldiği için bir müdahalede bulunamamış, içeride de duramamış, kendilerini dışarı atmışlardı.

Aradan ne kadar süre geçtiğini bilmiyorlardı; içerden çağırdıklarında kendilerine gelmişlerdi: "İşiniz tamamlanmıştır, geçmiş olsun, gidebilirsiniz." diyorlardı. O arada doktor ayaküstü, onlara neler yapmaları ve hangi ilaçları kullanmaları gerektiğini anlatıyordu. Doktorun "Küçük bir operasyondu." dediği müdahaleden sonra, oldukça yorgun ve bitkin bir şekilde hastaneden ayrılmışlardı. Tek bir kelime bile konuşamadan eve gelmişlerdi.

Hastaneden sonra Paşa Bey, bir hafta kadar arkadaşlarının yanında misafir kalmıştı. Ameliyattan dolayı burnundan değil de ağzından nefes aldığı için, özellikle uyurken oldukça zorlanıyordu. Bir haftalık beklemeden sonra, burnundaki tamponları aldırmışlardı. Doktor onlara; her şeyin normal olduğunu, hastanın herhangi bir probleminin olmadığını, dolayısıyla işine dönebileceğini söylemişti. İyileşme sürecine girdiğini düşünerek de Paşa Öğretmen geldiği şehre, asıl görev yerine dönmüştü.

Okuluna döndükten bir hafta sonra, bazı komplikasyonlar görülmeye başlamıştı; iştahta azalmalar, ardından hissedilir derecede zayıflama, çabuk sinirlilik, moral bozukluğu ve bazen dersi yarıda bıraktıracak derecede baş ağrıları... İlk başlarda Paşa Bey, bu baş ağrılarını sıradan ve geçici olarak düşünmüş ve ağrı kesicilerle geçiştirmeye çalışmıştı. Fakat; bu ağrılar onu geceleri uyutmaz olmuştu.

On gün kadar böyle devam etmişti. Şiddetli baş ağrıları dayanılmaz bir hâl alınca Paşa Öğretmen'i hastahaneye götürmüşlerdi yeniden. Gitmişlerdi gitmesine; ama doktorlar antibiyotik verip, "Ciddi bir şey yok!" diye geri göndermişti... Lâkin, ağrılar azalacağı yerde gün geçtikçe artmaktaydı. Tabii, bu sürede hastalığın kesin teşhisi, dolayısıyla da tedavisi gecikiyordu. (Her şey kader dairesinde; ömür ve esbap da Hâlık'ın emrinde!..)

Bir hafta geçmemişti ki; ağrılar yine dayanılmaz bir hâl almış ve tekrar hastanenin yolu tutulmuştu. Doktorlar, hastanın tedavisi için hastanede yatması gerektiğini söylemişlerdi ve Paşa Öğretmen o gün hastaneye yatırılmıştı. Tetkiklerden sonra, migren teşhisi koymuşlar ve ona göre tedaviye başlamışlardı.

Fakat 2-3 günlük tedavi neticesinde, ağrılarda bir azalma olmadığı görülmüştü. Bir umut olarak ihtisas hastanesinden bir doktor çağrılmıştı. Gelen doktor; hastanın durumunun çok ciddi olduğunu, kendisinin menenjit hastalığının pençesine düştüğünü, onun için hemen kendi hastanesine nakledilmesi gerektiğini ifade etmişti.

Nakilden sonra, bu hastalığın tedavisine yönelik çalışmalar süratle başlatılmıştı. Paşa Bey'in öğretmen arkadaşları, tedaviyi yürüten doktorların çalışmalarının yetersiz olabileceği ihtimalini düşünerek genel müdürlükten yardım istemişlerdi. Ortak bir çalışmayla, bu hastalık konusunda ülke çapında ün yapmış bir profesöre ulaşılmış ve hemen o akşam profesör o hastaneye yetiştirilmişti. Paşa Bey çok zayıflamıştı... Konuşurken zorlanıyor ve bazı şeyleri de tam hatırlayamıyordu. Buna rağmen, ona moral verebilmek için her yolu deniyorlardı.. Ama nafile!..

Getirilen profesör; onu muayene etmiş ve arkadaşlarına durumun normal olduğunu, endişe edilecek bir şey olmadığını, ancak iyileştiği zaman en az 2-3 yıl evlenmemesi gerektiğini, evlendiği zaman çocuğunun olmama ihtimali olduğunu ve hastaneden çıktıktan sonra 2-3 yıl çalışmaması gerektiğini söylemişti. (Bu, bir tedavinin ötesinde belki de bir mesajdı… Ama arkadaşları o an durumun ciddiyetini tam anlayamamışlardı.)

Tedaviyi yürütmekte olan doktor, o profesörün üniversiteden öğrencisiydi. Profesör, (aynı zamanda o hastanenin başhekimi olan) doktora tedavi süreciyle ilgili gerekli izahları yaptıktan sonra, sabaha doğru 3:30 gibi hastaneden ayrılmıştı. Arkadaşları da, güneş doğar doğmaz okullarının yolunu tutmuşlardı.

Paşa Öğretmen'in tedavisi için arkadaşları hiçbir fedakârlıktan kaçınmamışlardı. Öyle ki, her gün kullanılması gereken iğnelerin bir tanesinin fiyatı -oranın şartlarına göre- bir memurun bir aylık maaşına denkti. Bu iğnelerden günde 2-3 tane kullanmak gerekiyordu. Analizler günü gününe Türkiye'ye gönderilip sonuçların normal olup olmadığı kontrol ediliyordu ve her seferinde "normal" cevabı geliyordu.

Bir süre sonra tedaviyi yürüten doktor bir itirafta bulunmuştu:

"Arkadaşınızı, kullandığımız bu ilaçlarla ancak ayakta tutabiliyoruz. Buradaki normal bir vatandaşımız, aynı hastalığa yakalanmış olsaydı, ömrü bir haftayı geçmezdi!"

(Ne acıdır ki, Paşa Öğretmen de ancak on gün kadar yaşayabilmişti.!.. İlk 4-5 gün normal bir seyir izleyen hastalık, sonradan şirazeden çıkmış ve acı son gerçekleşmişti…)

Oktay Bey ve birkaç arkadaşı son ziyaret ettikleri gün, onu solunum cihazına bağlı halde görmüşlerdi. Onu o halde görünce arkadaşları yıkılmış, söyleyecek tek bir kelime bulamamışlardı. Gözleri kapalı, uyur vaziyette, ara sıra hırıltılı bir şekilde soluk alıp veriyordu Paşa Bey ve yer yer inleme sesleri geliyordu. Doktorlar, hemşireler, arkadaşları… O güne kadar olduğu gibi

herkes pervane gibiydi etrafında; ama kimse bir şey yapamıyordu duadan başka. Âdeta ateşteki bir buz parçası gibi eriyip gidiyordu gözlerinin önünde! Arkadaşları çaresizlikten bir şey yapamamanın ıstırabıyla, dişlerini sıkıyor, ıslanan gözlerini siliyor ve birbirlerini teselli etmeye çalışıyorlardı. Bu acıyla tekrar genel müdürlüğe dönmüşlerdi.

Ertesi gün öğleden sonra acı haber gelmişti. Paşa Öğretmen son nefesini vermişti! O haberin ertesi günü, arkadaşları konsolosluktan bir görevliyle beraber o hastaneye gelmişlerdi. Bu ülke kanunlarına göre, yabancı biri vefat etmişse vefat sebebi için otopsi yapılması gerekiyordu. Arkadaşları buna razı değildi, zira ölüm sebebi zaten belliydi ve otopsiyle cesedi parçalandığında bunu rahmetlinin ailesine nasıl izah edeceklerdi! Bu nedenle, Dışişleri Bakanlığına bazı girişimlerde bulunmuşlardı. Bu gayretler netice vermişti; artık otopsi yapılmayacaktı.

Resmi işlemler halledildikten sonra vakit ikindi olmuştu. Uzaktan yakından gelen esnaf, öğretmen, yerli, yabancı herkes cenaze namazına durmuştu gözyaşları içinde. Namazın hemen akabinde yağan kısa süreli yağmur, gökyüzünün de bu hicret şehidinin ardından bu hüzne iştirakini gösteriyordu sanki...

Oktay Bey ve bir öğretmen arkadaşı morgdan onu beyaz libasıyla getirmişlerdi tabutun yanına. O yiğit, tabuta yerleştirildikten sonra, yolda rahat olsun diye başka bir sandığın içine yerleştirilmişti. Türkiye'nin ve kaldıkları ülkenin bayraklarını da sandığın içine koymayı unutmamışlardı. O sandık, dışardan bakıldığı zaman sıradan bir sandık ve içinde sıradan bir eşya taşıyor gibi görünüyordu. O sandık ki, bir hicret şehidini taşıyan özel bir mahfazaydı ve içindeki de Hak indinde müstesna bir emanetti...

O sandığı bir minibüsün arkasına yerleştirdikten sonra, başkente doğru yola koyulmuşlardı. 7-8 aydır çalıştığı bu mekânlardan ayrılışı böyle olacakmış Paşa Öğretmen'in! Takdir buymuş... Daha önceleri defaatle koşturarak geçtiği bu yollardan böyle geçmek de varmış...

Gecenin yarısında, başkentte tanıdık bir esnafa ait soğuk hava deposuna indirmişlerdi onu vefalı arkadaşları... Ve o vefalılardan altısı nöbet tutmuşlardı başında sabaha kadar, bir iç ürpertisiyle, dualarla... Ertesi sabah, memleketine, ailesine ulaştırmak için onu hava alanına götürmüşlerdi.

Hava alanında eşyaların gönderildiği kargo bölümüne girmişlerdi; her tarafta, her ebatta paket, çanta, sandık vs. Onlar da şehitlerinin sandığını bırakmışlardı oraya. Hastalığın başlangıcından o âna kadar yaşadıkları acı ve ıstırabın en dehşetlisini yaşamışlardı burada. Hem ayrılık hem de o aziz arkadaşlarını bir sandıkta, bir kargo bölümünde göndermenin tarifsiz üzüntüsü!

Bir türlü ayrılmak istemiyorlardı oradan. Anlatılmaz duygularla etrafı seyretmeye dalmışken bir görevlinin ikazıyla kendilerine gelmiş ve oradan ayrılmak zorunda kalmışlardı!.. Oktay Bey'in dilinden gayri ihtiyarı şu kelimeler dökülüvermişti:

"Güle güle git şehidim! Sevdiklerin; evliyalar, asfiyalar, kardeşlerin, melekler seni bekliyor. Hey insanlar, eşyalar; bakmayın o sandığa öyle ne olur! Onda gökyüzünü bile ağlatan bir şehit var. Sen ki bu dünyanın ağır meşakkatinden şerefli bir makamla ayrıldın. Bilmem ki bize de nasip eder mi Rabbim böyle yücelerden yüce bir makamla dünyadan ayrılmayı? Ruhun şâd olsun, mekânın cennet olsun ey yüce yiğidim..."

Naaş, iki arkadaşının refakatinde, Türkiye'deki ailesine teslim edilmişti. Ailesi, beklenin de ötesinde çok metanetliydi. Kendilerini teselliye gelenleri, onlar:

"Onu bize Rabbim verdi, Rabbim aldı. Hepimiz O'na dönmeyecek miyiz? Çok şükür ki; o, sizin aranızdayken ayrıldı. Kader bu, elden ne gelir..." diyerek teselli ediyorlardı!

O yiğit için hazırlanan mezarın yanında sandığın açılıp, içinden Türk ve kaldığı ülkenin bayrağının çıkmasıyla tarifsiz bir duygu yoğunluğu yaşanmıştı.

25 yaşındayken o yiğidi ebediyete uğurlamışlardı, dökülen son topraklarla ve gözyaşlarıyla birlikte. O yaz nişanlanıp evlenmeyi

düşünüyordu, ama kaderde onu daha ulvî hazlar, mutluluklar bekliyormuş demek!.. İngilizce öğretmeni Hüseyin Bey, duygularını şu mısralarla ifade etmişti onun ardından:

Şehide
Biri Mus'ab, biri Paşa
Ne farkı var Allah'ım!
İkisi de senin yolunda
İkisi de kâm almadan dünyadan
Çekip gittiler yirmi beş yaşında
İkisi de gurbet elde
İkisi de evlenmeden
İkisi de geriye dönmeden
Ve davalarından ayrılmadan
Biri Uhud'da, biri Kokan'da
Farkı kılıç ve kalem
Başka ne var Allah'ım!

(Şiire bir de dipnot: "Paşam, hep eve çıkmak isterdin/ köşke çıktın inşallah...")

UZAKLARDA BİR YERLERDE SOLAN GONCA

Yarın sabah yine onu uzun bir seyahat bekliyordu. Bakmaya doyamadığı, nazenin kızını bir daha görmek istedi... Tatlı tatlı uyuyan minik kızının başını okşadı, yanağına tatlı bir buse konduruverdi.

Vakit epey geç olmuştu. Erkenden yola çıkacağı için: "Az da olsa istirahat edeyim." diye düşündü. Ama yatmadan önce, yarınki toplantıya ait gündemi bir daha gözden geçirmeden içi rahat etmedi... Uzunca listeyi madde madde kontrol ettikten sonra; açıp kapatmaktan iyice yıpranmış olan not defterini kapatıp çantasına atıverdi ve sabahın erken saatlerinden beri ayakta olan yorgun bedenini yatağa bırakıp uykuya daldı. Yıpranmış not defterindeki meselelerle dolu bir rüyanın yamaçlarında geziniyordu şimdi.

Sabah kalktıktan sonra namazını kıldı. Sabahın bu erken saatlerinde biraz üşümüştü, odayı yarım yamalak ısıtan gaz sobasının yanına sokuluverdi. Hanımı bir yandan valizini hazırlıyor bir yandan da yolda soğuk almaması için tavsiyelerde bulunuyordu. O ise dalgın gözlerle hanımını izliyor, bir yandan da böyle bir hayat arkadaşı nasip ettiği için Rabbine hamd ü senalarda bulunuyordu... Sahi, ne kadar olmuştu; bu yazın sıcaktan, kışın soğuktan durulamayan mahrumiyetler ülkesine hanımını getireli? Apar topar gelmişler ve kendilerini öyle bir telaşın içinde bulmuşlardı ki, ona bu süre çok uzunmuş gibi geldi. Bir anda

hesaplayamadı. "Dur bir dakika." dedi içinden: Gelişimizden iki yıl sonra doğan kızımız üç yaşına gireceğine göre demekki beş yıl olmuş buraya geleli. Evet, bu kadar zaman geçmiş demek! Nice sıkıntılı günleri olmuştu; bir kere olsun şikâyet etmemişti sıcaktan, soğuktan, yokluktan...

Hanımının: "Sen beni dinlemiyorsun galiba!" çıkışmasıyla dağılıverdi düşünceleri. "Olur mu canım, dinliyorum! Merak etme üşütmem inşallah." diye cevap verdi, o her zamanki huzur veren tebessümü ile. Son üşütmeme talimatları da alınmış, ufak el çantası sırtlanmıştı. Hanımıyla ve kızıyla dualarla vedalaştıktan sonra neredeyse bütün gün sürecek olan uzun yolculuğuna koyuldu.

Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra varmıştı başkente. Ertesi gün başlayacaktı toplantı. Bu gece istirahat edecekti, ama onu asıl dinlendiren şeyi, kızıyla atçılık oyununu sadece rüyasında oynayabilecekti. Kızının "Bir daha baba... Ne olur, haydi bir daha..." seslerini ancak uykusunda işitebilecekti.

Ertesi sabah erkenden verilen kahvaltıdan sonra başlamıştı toplantısı. Fikir sancısı bekleyen her mesele gündeme geldikçe konuşulanlara daha bir konsantre olmuş ve zamanın nasıl geçtiğinin farkına varamamıştı. İçeri birinin girmesi ve genel müdür beyi çağırmasıyla, toplantıya beş dakikalık ara verilmişti. Verilen bu arada, saatine bakınca neredeyse iki saatin geçmiş olduğunu anladı.

Aradan on dakika geçmişti; ama genel müdür hâlâ dönmemişti toplantıya. O sırada genç bir öğretmen gelip: "Genel müdürümüz sizi çağırıyor!" dedi, ilerideki bir odayı işaret ederek. Hızlı adımlarla o odaya doğru ilerledi. Kapıyı çalıp içeri girdiğinde; boynu bükük, yere bakan üç çift yaşlı göz buldu orada. Bu ani durumdan bir şey anlayamamıştı:

"Buyurun müdür bey, beni istemişsiniz." dedi. Ama öyle boğucu bir sessizlik vardı ki, yine konuşan kendisi oldu. Endişeli bir sesle: "Müdürüm, hayırdır inşallah!" dedi.

"Hocam Kandahar'dan telefon geldi..." diyebildi birisi. "Cızz!!" diye düşüverdi bu söz yüreğine...

"Dün akşam evinizdeki gaz sobası yine kaçak yapmış, ama bu sefer epey çok olmuş." diye devam etti müdür bey. Sonra kendisini toplayıp:

"Yenge hanımı hastaneye kaldırmışlar, yoğun bakımdaymış. Ama ufaklık..." diyebildi; ancak hıçkırıklardan gerisini getiremedi.

Metanetini korumaya çalışan müdür, son takatini şu cümleyle sarf ediverdi:

"Hocam; başınız sağ olsun, kızınızı kaybettik!"

Kalbine düşen bir kor tüm benliğini sarıverdi. Bağı çözülen ayakları vücudunu daha fazla taşıyamadı, yanındaki sandalyeye çöküverdi. Elini sol göğsünün üzerinde gezdirdi, tarifsiz bir sızı ve yanma hissetti, içerilerde bir yerlerde. Sanki bir uzvu ameliyatla alınmış gibi keskin bir acı duyuyordu. Daha önce hiç tatmamıştı bunun gibisini: "Evlat acısı!.."

Tebessümün hiç eksik olmadığı siyah gözlerinden yaşlar boşanıyordu şimdi gayr-i ihtiyari.

Minik yavrusunu almıştı Yüce Mevlâ, refika-yı hayatını ise yanına bırakmıştı... Evet, şükür ki eşi kurtulmuştu, yoğun bakımdan çıkmıştı; ama yavrusunun cennet kuşlarına karıştığından habersizdi daha.

Küçük kızı bırakmamıştı Kandaharlılar, "O bizim minik şehidimiz!" demişlerdi. O beldenin ileri gelenlerinin gömüldüğü büyük bir kabristana defnetmişlerdi o minik, o latif bedeni. Âdeta bir gül goncası gibi gömmüşlerdi Kandahar'ın bağrına.

Bu elim hadiseden sonra iki yıl geçti. Acıyı içine bastıran, hizmet düşüncesiyle bu derin yarayı saran bu yiğit ana-baba hâlâ koşturuyor Kandahar'da; yeni goncaların gül açması için, gönüllerin ihyası adına... Suluyorlar Kandahar'ın bağrında yatan kendi gonca güllerini, kutsi gözyaşlarıyla.

Her türlü sınamadan geçmiş, bilenmiş ve 'Yitirilmiş Cennet'e layık hâle gelmiş bu civanmertlerin yüzü suyu hürmetine, cihanı gülistana çevir, bizlere de mağfiret eyle Yâ İlâhî!

“NASIL BU KADAR MÜKEMMEL OLABİLİYORSUNUZ?”

Büyük bir tarihî eczanenin sahibi olan Anya Hanım, Finlandiya’nın Lovis Belediyesi’nin başkanıydı. Maddi imkânların ve müreffeh hayatın zirvede olduğu ülkesinde, halkının maneviyata ve insanî değerlere kapalı olmasına üzülüyordu. Yaşı bir hayli ilerlemişti; eskileri düşündü. Eskiden de insanları soğuktu bu ülkenin soğuk ikliminin de tesiriyle... Ama şimdilerde insanlar iyice kopmuştu birbirinden..

Bu düşüncelerle hemhâl iken eczanesinin kapısından Mustafa isimli bir delikanlı girmişti. Öğrenci değişim programıyla buralara gelen ve ülkesi Türkiye’de eczacılık yapmış olan bu genç, onun eczanesinde çalışmak istiyordu. Bir ‘yabancı’ olduğundan, önce tereddüt etse de bu delikanlıdaki efendiliği, saygıyı ve içtenliği görünce, hemen onu işe kabul etmişti.

Bu pırıl pırıl insanla tanışmış olmaktan çok memnundu. Kısa bir zaman içinde, aralarında sıcak bir diyalog kurulmuştu. Aile çevresinden bile göremediği bir cana yakınlık görmüştü bu evladı yaşındaki insandan. Hatta eşiyle birlikte evlerinde misafir etmeye, ağırlamaya bile başlamışlardı. Bu samimi havasından dolayıdır ki, Mustafa’nın Türkiye davetini düşünmeden kabul etmişlerdi.

Anya Hanım, eşi ve üç arkadaşıyla yaz ortasında Türkiye yollarına koyuldu. Mustafa'nın bulunduğu İç Anadolu şehrinde tarifsiz bir ilgi ve sevgi atmosferiyle karşılaştılar. Mustafa'nın ailesini görünce de:

"Böyle 'friendly' (dost canlısı) bir ana-babadan da böyle 'friendly' bir Mustafa olur zaten!" dediler.

Onların geldikleri akşam Mustafa'nın evinde bir sohbet olacaktı. Önce ne yapacağını bilemedi Mustafa. Acaba arkadaşlarını arayıp iptal mi etmeliydi? Zira misafirlerinin nasıl tepki vereceğini bilemiyordu. Ayrıca anlatılan mevzulara yabancı kalıp sıkılabilirlerdi. Ama sonunda kararını verdi; sohbet kesintiye uğratılmamalıydı, yapılmalıydı. Hep sohbet-i canan yörüngeli muhabbetlerini Anya Hanım da müşahede etmeliydi. Bundan daha doğal ne olabilirdi ki?

Akşam olunca, arkadaşları eve gelmeye başladı. Çayların sıcaklığında bir tanışma faslı gerçekleşti. Bu kadar birbirine benzeyen, bu kadar sıcak ve güzel insanın nasıl olup da bir araya geldiğini merak etmişti Anya Hanım. Bunu sorduğunda şöyle bir cevap aldı:

"Bizler her hafta böyle toplanır; şahsî, ailevî, meslekî vs. her türlü meselemizi burada müzakere ederiz. Maneviyatımızı takviye için duygu ve düşünce alışverişinde bulunuruz."

Anlatılanları şaşkınlıkla dinleyen Anya Hanım:

"Nasıl bu kadar mükemmel olabiliyorsunuz?" diyerek hayretini ifade etti...

Tatlı bir sohbet başlamıştı. İngilizce olarak imanî, felsefî bazı meseleler tartışılıyordu. Anya Hanım ve yanındakiler; mevzuları hayranlıkla dinliyorlardı. Yer yer de anlatılanlara sorularıyla ve görüşleriyle iştirak ediyorlardı. Ortamın ve muhabbetin iyice koyulaştığı bir anda Anya Hanım şöyle dedi:

"Daha önce Mustafa kadar arkadaş canlısı kimse görmemiştik; fakat gelip gördük ki buradakilerin her biri birer Mustafa!.." Eşi de tasdik anlamında başını sallıyordu.

Ertesi gün, şehri gezmeye başladılar. Öncelikle, onlara Bediüzzaman Hazretleri'nin yaşadığı, kaldığı yerleri gösterdi Mustafa. O büyük zatın hayatını, düşüncelerini ve yaşadıklarını anlattı bir bir. Onlar da: “Böyle bir hayat olabilir miymiş!” diyerek şaşkınlıklarını dile getiriyorlardı. Bu zatı çok merak etmiş, onu daha iyi tanıyabilmek için faydalanabilecekleri eserleri olup olmadığını sormuşlardı. Mustafa, İngilizce'ye çevrilmiş bazı kitaplarını tedarik edip onlara verdi. Çok memnun kalmışlardı. Buldukları her fırsatta o eserleri okuyup değerlendiriyorlardı.

Antalya'yı gezmek istiyorlardı. Mustafa, bir minibüs ayarladı ve yola çıktılar. Yine yolda tatlı bir sohbete daldıklarından, benzin almayı unutmuşlardı... Yolun ortasında kaldılar tabii! Mustafa onlara: “Sizler arabada bekleyiniz, yolda geçen bir arabaya otostop yaparım, gidebildiğim yere kadar gider, sonra bir taksiye biner bir benzinlik bulurum. Bir bidona benzin doldurur getiririm.” dedi ve yola çıktı.

Otostopla bir yere kadar gelmiş, bir ticarî taksiyi durdurmuştu. Elini arka cebine attığında, cüzdanının olmadığını fark etti! Demek; acele yola çıktığından, minibüste kalmıştı cüzdanı. Cebinde beş kuruşu yoktu. Bütün açıklığı ve doğruluğuyla durumu taksiciye açtığında:

“Ayıp ediyorsun ağabeyciğim! Sen şimdi burada bekle; ben benzinlikten bir bidon benzin alır gelirim, kaygılanma. Sonra seni arabanın olduğu yere kadar götürürüm. Sonra orada bedelini ödersen ödersin... Ödemezsen de helâl olsun be kardeşim!..” cevabıyla karşılaştı.

Bu harbî ve hasbî tutum karşısında Mustafa çok duygulanmıştı... Beklemeye başladı. Birazdan taksici geldi elinde bir bidonla. Sonra minibüslerinin yolunu tuttular. Oraya geldiklerinde, içerdekilerin endişe ile beklediklerini gördü. Evet, çok merak etmişlerdi. Çünkü o gidince, cüzdanını arabada unutmuş olduğunu fark etmişlerdi. Bu hâlde ne yapabildiğini, nasıl benzin bulabildiğini merak ediyorlardı.

Cüzdanını alıp taksicinin parasını ödedikten sonra teşekkür edip yolladı onu Mustafa. Sonra arabanın benzinini doldurdu. Yola çıktıktan sonra da, onlara başından geçenleri bir çırpıda anlatıverdi. Zaten her gördüğü olaydan dolayı şaşkınlığa uğrayan Anya Hanım, daha bir afallamıştı. Bu anlatılanlar üzerine gülerek ve kelimelerinin üzerine basa basa şunları söyledi:

"Mustafa is under the protection of Allah! (Mustafa, Allah'ın inayeti ve koruması altında!)" Sonra da şöyle dedi: "Mustafa sayesinde bizler de!.."

Allah'ı ismiyle bilen, manasını anlamaya başlayan Anya Hanım, eşi ve arkadaşları çok memnun ayrıldılar Türkiye'den. Mustafa vesilesiyle artık onlar birer Türk ve Müslüman dostuydular. Müslüman Türkler hakkında anlatılacak pek çok güzel ve orijinal hatıraları vardı bundan böyle!..

‘O OKUL’A GİRMEYE AND İÇEN ÇOCUK

Marat, şehre yaklaşık 100 km mesafedeki Çakmaguş köyünde yaşıyordu. O okulun ismini, test zamanında gelen belletmen ve öğretmenlerden duymuştu. Bu öğretmenler, çok iyi insanlara benziyorlardı. Çocuklara karşı sıcak ve sanki gerçek birer ‘ağabey’miş gibi davranıyorlardı. Marat, bu okulun imkânlarının ve eğitim kadrosunun çok iyi olduğuna kanaat getirmişti. Evet, bu okul tam ona göreydi. Ne yapıp edip imtihana girmeli, şansını denemeliydi. Hâlbuki, ona çok daha yakın bir okul daha vardı; ama o Türkiye’den gelen bu Türklerin okuluna gitmek istiyordu her ne pahasına olursa olsun… Bunun için kendisine söz verdi: “Ben bu okula gireceğim işte!”

Bu okulda okumak istiyordu; ama şartlara bakılırsa bu, pek de kolay olacak gibi değildi. Öncelikle annesini ikna etmesi gerekiyordu. Şehre tek başına gidip imtihana girmesi bile başlı başına bir işti. Zira babasını bir yıl önce trafik kazasında kaybetmişti. Kendinden iki yaş küçük erkek kardeşi ve annesi Aygül Hanım’la birlikte kıt kanaat geçiniyorlardı.

Maddi şartlarının yetersizliği bir tarafa, henüz acısını unutamamış annesinin durumu işi zorlaştırıyordu… Annesi 11 yaşındaki oğlunun yatılı bir okulda okumasını istemiyordu, buna henüz hazır değildi. Aslında böyle bir ayrılığa Marat hazır mıydı, bilmiyordu. Tabiatıyla kardeşini ve annesini çok seviyor, özellikle bu dönemlerde -bir yanı- onlardan ayrılmak istemiyordu. Öbür taraftan da geleceğini düşünüyor, evin büyük çocuğu ve

evin erkeği olarak güzel bir okulda okumak ve ilerde ailesine daha faydalı olmak istiyordu.

Marat, akşam gönlünden geçenleri annesine açtı. Annesi kesin bir ifadeyle reddetti:

"Asla olmaz!"

Marat daha: "Ama, anne..." demeye kalmadan, annesi meseleyi kestirip attı... Annesi, oğlunun bu isteğini geri çevirdiğine için için üzülüyordu aslında. Ama kocasını kaybetmişken, bir de büyük oğlunun ayrılığına dayanamayacağından endişe duyuyordu. Bir de, o okul hakkında bazı gazetelerde olumsuz şeyler okumuştu. Gerçi o gazetelerin yanlı ve menfî olduğunu da biliyordu; ama ister istemez içine bir şüphe düşmüştü: "Bu insanlar dindar kimseler ve çocukları Türkleştiriyorlar." şeklindeki haberler!..

O günlerde, beyi doktor olan ve kendisi de şehirde avukatlık yapan Marat'ın halası köye, onları ziyarete gelmişti. Durumu onlara da açtılar. Onlar da, okulun çok iyi olduğunu duymuşlardı ve birçok kişinin bu okullarda okumak için can attığına şahit olmuşlardı. Gel gör ki aynı gazeteler, onların da kafalarını karıştırmıştı.

Marat'ın halası Gülnaz Hanım, akıllı bir kadındı; Marat gibi zeki bir çocuğun böyle bir okulda okumasının, onun geleceği için çok iyi olacağına inanıyordu. Ama Marat'ın annesini de anlıyor, ona da hak veriyordu. Olumlu ya da olumsuz bir telkinde bulunmaktan kaçınmış, kararı onlara bırakmıştı.

Günler geçiyor ve imtihan günü yaklaşıyordu. Marat, henüz annesini ikna edememişti. Sonunda kararını vermişti; annesi yardımcı olmasa da, tek başına şehre gidecek ve imtihana girecekti! Ama nasıl yapacaktı bunu? Bütün bunlar, yaşına göre ağır şeylerdi.

Nihayet imtihan günü gelip çatmıştı. Marat o gün erkenden kalktı, hazırlıklarını yaptı ve terminalin yolunu tuttu. Otobüs biletini aldı ve biraz sonra şehre doğru yola koyuldu. Biriktirmiş

olduğu harçlığının bir kısmıyla biletini almış ve kalan parasını da harçlık olarak cebine koymuştu.

Gülnaz Hanım, pazar sabahı saat 9.00'da kapısı çalınınca şaşırmıştı: "Hayırdır!" diyerek kapıyı açtığında karşısında yeğeni Marat'ı görünce bir an afallamıştı, "Bir şey mi oldu acaba?" diye düşünerek telaşla çocuğu içeri aldı. Marat'ın, imtihan için geldiğini öğrenince, biraz olsun rahatlamıştı; ama annesine söylemeden gelmesinin doğru olmadığını, annesinin telaşlanabileceğini söylemeden de edemedi. Hemen köyü arayarak annesini durumdan haberdar etti.

Halası, Marat'ın böyle bir şey yaptığına inanamıyordu; ama çocuğun okumak için böyle aşklı, şevkli olmasından da memnun olmuştu. Kaldı ki, sonradan yaptığı az bir araştırmayla okulun kaliteli olduğunu öğrenmişti; o okula girebilmesinin yeğeni için çok faydalı olacağını biliyordu. O okula girebilmenin çok zor olduğunun da farkındaydı. İçinden:

"En azından çocuk şansını denemiş olur, kazanamazsa da ileride kimseyi suçlamamış olur." diye geçirmişti. Bu mülâhazalarla, Marat'a kahvaltısını yaptırdıktan sonra arabasıyla onu imtihan yerine götürdü.

Okul, ikisinin de çok hoşuna gitmişti, daha ilk görüşte... Okulun bahçesi, aileleriyle imtihana gelen çocuklarla doluydu. İçeri girdiklerinde hayranlıkları bir kat daha artmıştı. Daha önce hiçbir okulda görmedikleri bir güzellik ve düzen vardı. Öğretmenler gayet şık ve modern görünümlüydü. Kültürlü ve işini bilen insanlar oldukları, her hâllerinden anlaşılıyordu.

Marat, iyiden iyiye okulun havasına girmişti ve içinden: "Kazanırım inşallah!" diye de sürekli dua ediyordu... İmtihan için yaklaşık 220 öğrenci gelmişti. Bunların sadece 14 tanesi okula alınacaktı!

Çocuklar imtihana girince veliler salona alınmıştı. Okul hakkında kendilerine malumat veriliyordu. Hepsinin heyecanı yüzlerinden okunuyordu. Bizzat Müdür Bey tarafından kendilerine

ikramlar yapılıyor, yakın alâka gösteriliyordu. Veliler, bir de bu yakınlığı ve sıcaklığı görünce iyiden iyiye mest olmuşlardı. Çocuklarının bu güzel okulda, bu güzel insanların içinde okuyabilmesi için şimdi daha büyük bir arzu duyuyorlardı.

Seviye tespit sınavı bitmiş, çocuklar sınıflardan çıkmaya başlamıştı... Marat halasına, testin iyi geçtiğini ama çok kişi olduğu için çok da ümitli olmadığını söyledi. Birlikte halasının evine gittiler. Biraz dinlendikten sonra, halası Marat'ı köyüne uğurladı. Annesi Marat'ı görünce biraz çıkışır gibi oldu... Ama böyle önemli bir meselede kararlı ve olgun bir tavır gösterdiği için oğluyla gurur duyduğu, tebessümünden belli oluyordu. Oğlundan ayrılma ihtimalini düşündükçe kendisini: "Böyle zor bir yeri kazanamaz ki!" diye teselli ediyordu...

İmtihanların açıklanmasına iki hafta vardı. Marat için günler bir türlü geçmek bilmiyordu. Nihayet bir gün postacı, elinde zarfla kapıda bitivermişti. Mektup okuldan geliyordu. Marat telaşla mektubu yırtıp açtı; birinci etabı geçmiş, haziran ayı içinde yapılacak olan ikinci etaba davet ediliyordu! Marat'ın hayalleri gerçek oluyor gibiydi! Annesi ise bu duruma o kadar sevinmemişti, "Belki ikinci etabı başaramaz." diye geçirdi içinden bu sefer de...

Adaptasyon ve deneme için şimdi o okuldaydı Marat. Bu, bir haftalık adaptasyon döneminde okulu ve öğretmenlerini çok sevdi. Belletmeni ise, müşfik hâliyle babasını hatırlatıyordu ona. Evet, bir hafta kalmasına rağmen sanki yıllardır bu okuldaymış gibi buraya alışmış ve ısınmıştı. Eğer okula kabul edilmezse yıkılırdı. Diğer çocukların da, aynı duygu atmosferi içinde olduklarını gördü. Hatta üst seviyede tanıdıkları olanların, devreye bazı kimseleri sokarak yerlerini garanti altına almaya çalıştıklarını bile duymuştu. İltimasın bu okul için asla söz konusu olmadığını görse de, biraz ümidi kırılır gibi olmuştu. "Ya beni kabul etmezlerse!.." diyordu kendi kendine. Hatta, son günlere doğru: "Keşke hiç gelmeseydim de bu kadar alışmasaydım buralara! Kabul edilmeme durumunda, harap olmazdım." diye düşünmeye

başlamıştı. Ama gelmişti bir kere, artık kadere razı olmaktan başka çaresi de yoktu.

Son gün, belletmen ve öğretmenleriyle pikniğe gitmişlerdi. İlk defa böyle bir pikniğe katılıyordu. Onlar koşup oynarlarken öğretmenleri onlara yemekler hazırlamış ve acıkınca Marat ve arkadaşları hazırlanan sofraya iştahla oturmuşlardı. Bu ziyafetten çok ayrı bir lezzet almıştı Marat.

Böyle insanları daha önce hiç görmemişti. Kendileri eğlenirken bu belletmen ve öğretmenleri kan ter içinde onlara ziyafetler hazırlamışlar; kendileri yememiş, onlara yedirmişlerdi. "Bunlar ne biçim insanlar!" diye düşünüp durmaktan kendini alamıyordu Marat.

Piknik dönüşü, okuldaki eşyalarını topladı. Herkesle vedalaştıktan sonra, neticeleri beklemek üzere köyünün yolunu tuttu. Otobüs, yemyeşil tarlalar arasında süzülüp giderken, Marat geçirdiği güzel günlerin tatlı hatıralarıyla ve okula kabul edilmeme ihtimalinden dolayı duyduğu endişe ile gözyaşlarını tutamadı. Gerçi, içinde okula gideceğine dair bir his vardı; ama bir türlü emin olamıyordu... Gözlerini kapadı ve tatlı rüyalara dalıp gitti...

Ağustos ayında postacı bir kez daha kapıda göründü. Marat, bu kez hemen yırtıp açamadı mektubu. Önce derin bir nefes aldı; titreyen elleriyle ve yavaş yavaş zarfı açtı. Soluğunu tuttu ve bir çırpıda okuyuverdi. Mektupta, Marat'ın ikinci etabı da geçtiği ve gerekli belgelerle bu ayın son haftasında okula gelmesi gerektiği yazıyordu. Marat, sevinçten uçacak gibiydi!

Nihayet emeline ulaşmış, bu okulda okumaya hak kazanmıştı. "Allah'ım, ne kadar şükretsem azdır!" diyordu içinden. Bir burukluk yaşayan annesi, çocuğunun mutluluğuna seviniyordu. Annesi: "Demek kader böyleymiş" deyip, neticeye razı olmuştu.

Okullar açıldıktan birkaç hafta sonra, bir hafta sonu, yanlarına Marat'ı da alarak sınıf öğretmeni ve belletmeni Marat'ın evine gitmişlerdi. Tevafuk, Marat'ın halası ve eniştesi de oradaydılar.

Akrabaları, Marat'ın okulundan memnun olduklarını ve öyle bir okulda okuduğundan dolayı Marat'ın şanslı olduğunu ifade ettiler. Sohbet ilerledikçe; ilk başlarda bazı şüpheleri olduğunu ama okula gidip geldikçe okulu ve öğretmenleri daha iyi tanıma fırsatı bulduklarını ve hepsinin de çok iyi insanlar olduklarını düşündüklerini de eklemişlerdi. Konuşmaları gururla dinleyen Marat'ın annesi, oğlunun öğretmenine ve belletmenine teşekkür etmiş, sonra: "Benden daha iyi bakıyorsunuz, bu yüzden tatilde eve bile gelmek istemiyor!" diye onlara takılmadan da edememişti. Öğretmenleri de, Marat gibi terbiyeli ve başarılı bir çocuk yetiştirdikleri için annesine teşekkür etmişlerdi. Annesinin, sevinçten yanakları al al olmuştu. Marat ise, sessiz ama ışıltılı gözlerle konuşmaları dinliyordu. İçinden de:

"İyi ki bu okula girmeye azmetmişim." diyordu. Evet, ziyaret bitmiş, dönüş telaşı başlamıştı. İkinci yuvasına ve ailesine dönecekti Marat, tarifsiz bir heyecanla birlikte...

TÂRIK

O yiğitler ki, hayatlarının en özellerini dahi hizmet bilinci ve şuuruyla yaşamaktadırlar. Böyle bir hassasiyetle kurulan aile müessesesinde de hayırlı nesiller zuhur edecektir elbet!..

İşte bu bilinçle hareket eden bir dostumuzdan gelen mektup ve bu mektupta anlatılan düşünceler, bunun en müşahhas misâli...

Henüz bir aile kurmak istemiyordum. Kendimce birçok sebebim vardı. Ama yurt dışında faaliyet gösterdiğimiz okulumuzun müdürü bu hususta ısrar ediyordu.

Müdür yardımcımız bir gün: "Müdürümüz seninle görüşmek istiyor." dedi. Ben, "Niçin" diye sorduğumda:

"Sana kırgın, 'Beni ağabey olarak görmüyor mu da sözüme kulak asmıyor.' diyor." şeklinde cevap verdi.

Bunun üzerine, müdürümüzle görüşmeye gittim. İlk söz olarak:

"Niçin evlenmek istemiyorsun Turgut Bey?" dedi.

"30 yaşına kadar evlenmeyeceğim diye kendime söz verdim." diyemedim, "Nasıl evleneyim müdürüm; para yok, ortada bir aday yok... Daha ağabeyim bile evli değil." dedim.

"Ağabeyin izin vermez mi?" dedi. Yalan söyleyemezdim: "Verir herhâlde." dedim.

"Evlenirken benim de param yoktu, borçsuz olmaz bu işler." Hesabıma baktı; az bir miktar para vardı.

"Yetmezse borç veririz." Sonra:

"Aday meselesini de sen araştır; olmazsa ben bulurum." dedi. Bunun üzerine "Olur." deyip çıkmaktan başka çarem kalmadı.

Böyle söylemiştim ama o yaz evleneceğime kendim bile inanmıyordum...

Uçak bileti almaya giderken içimden şöyle dua ediyordum:

"Allah'ım, nefsim için gitmiyorum; müdürüm istediği için gidiyorum. Hayırlıysa nasip et! Zaten otuzuma dört ay var daha, sen bilirsin."

Eve gittiğimde annem şaşırmıştı. Çünkü daha önceden "Bu yıl gelmeyeceğim." demiştim telefonda. Onun için sürpriz oldu.

"Oğlum, Turgut'um, hani gelmeyecektin." dedi.

"İstersen döneyim." deyince güldü.

"Evlenmeye geldim ana, bana bir kız bulsana." dedim şaka yollu. Şaşırdı:

"A oğlum, ben sana kızı nereden bulayım kadın başımla? Sonra manalı manalı gülerek: "Haydi, sen bulmuşsundur; kimle evleneceksin bakalım?" diye sordu.

"Yok ana, sen bulacaksın." dedim...

Evet, Türkiye'ye vardığımda temmuzun biriydi. Hemen başladık kız aramaya. Üstelik bir de şartımız vardı; hemen evlenip dönecektik.

Komşular dalga geçiyordu benimle:

"Pazardan sebze mi alıyorsun, bu kadar çabuk evlenilmez! Önce, bir süre nişanlı kalman lazım. Hem kimse evlenmez nişanlı kalmadan..." diyorlardı.

Bir iki kıza gittik, komşular haklıydı:

"Nişanlansınlar, sonra evlenirler." diyordu kızların ana- babaları.

Sürem azdı; bu vakit içinde ya hemen evlenecektim ya da evlenmeden gidecektim:

"Müdür Bey kendi işlerinin yoğunluğu içinde sana kız mı bulur?" diyordum kendi kendime... Koskoca genel müdür.

Temmuzun 23'ü olmuştu. Komşu ilçedeki tanıdıklardan biri yakın ilçelerin birinde, Demirci'de bir kız olduğunu daha önceden söylemişlerdi anneme... Ama ben aynı ilçeden olsun istiyordum.

Her neyse, 24'ünde o ilçeye gittik. Müstakbel kayınpeder cuma olduğu için erken gitmiş camiye. Annemleri içeri bıraktık, biz de gittik cuma namazına. Namazdan sonra eve geldik, kayınpeder de gelmiş. İçeri geçerken annemin yüzünde güller açıyordu: "Olacak bu iş!" diyordu.

Kayınpederle görüştük, bizi epey bir ölçtü tarttı. Daha sonra anam tutturdu:

"Şeker yiyeceğiz!" diye. "Anne istemeye gelmedik, görmeye geldik, etme!" desem de dinlemedi ve şekerleri dağıttılar. Müstakbel kayınvalide:

"Şekeri yiyoruz ama biz daha kesin kararımızı vermedik." demesin mi?

Her neyse yola çıktık; anneme: "Ayıp oldu." dedim.

"Ne ayıbı oğlum, bu iş olacak! Ben, sen gelmeden iki hafta önce rüyamda görmüştüm." dedi.

"Ne gördün hele ana?" dedim. Anam:

"Rüyamda Hacı Zeynel'e yatırlara duaya gitmişim... Caminin içindeyiz, orada arkası dönük bir hoca vardı. Dedim: 'Şu hocadan dua isteyeyim.' Yüzünü döndü, kasetlerde vaazını dinlediğim hocaefendiymiş meğer! Sevindim, oğullarıma dua istedim kendisinden.

Eliyle işaret etti: 'Şu hanımı da çağır, çocuklarınıza dua edeyim.' dedi. İşte o kadın, bu kızın annesiydi; göreceksin bak o senin kayınvaliden olacak." dedi.

27 Temmuz'da onlar da bize geldiler. 28 Temmuz'da onların ilçede nişan yaptık. Pasaporta müracaat için 8 Ağustos'ta resmî nikâhımızı kıydık. 16 Ağustos'ta da düğünümüzü yaptık!

Ama bir daha belirteyim dostum; nefsim için evlenmedim!..

* * *

Orta Asya'nın uç noktalarında bir yerlerde ikamet ve hizmet etmekte olan bu arkadaşımızın mektubu burada sona eriyor... Ama hikâyesi bununla kalmıyor.

Evlilik gibi, en hayatî anlarda bile nefsî hareket etmek istemeyen, bunu bir hayır dairesi içinde yapmaya gayret eden bir kimsenin tesis edeceği bir yuvadan da, kutlu nesiller hâsıl olacaktır, Allah'ın izni ve lütfuyla!.. Sonraki gelişmeler de bunun habercisi:

Evlendiklerinden kısa bir süre sonra, arkadaşımız bir bebekleri olacağını öğrenmiş. O, bu haberden dolayı çok mutluyken, eşi sürekli olarak ağlıyormuş.

Arkadaş, önceleri "Gurbettendir." deyip geçmiş, ama sonradan altında başka sebeplerin yatmakta olduğunu öğrenmiş. Meğer eşi sürekli olarak rüyasında doğum yaparken öleceğini görüyormuş.

Arkadaşımız da, sürekli onu teselli etmeye çalışmış. Daha sonradan, hamilelikleri sırasında kadınların Târık Suresi'ni okurlarsa korkularının gideceğini ve doğumlarının kolay geçeceğini öğrenmiş bir yerden...

Kur'ân'dan Târık sûresini işaretlemiş ve okumasını tavsiye etmiş eşine... Zaten, eşi de çok Kur'ân okumaktaymış o sıralar. En az üç defa hatmetmiş Kur'ân'ı hamileliği sırasında.

Bir oğulları olacağını öğrenmişler, isim düşünmeye başlamışlar. Müdürlerinden bir isim istemişler...

Kısa bir süre sonra da, hanımı Türkiye'de doğum yapmış. O esnada öğrencilerin mezuniyet töreni olduğundan, başında bulunamamış arkadaşımız!

Törenden sonra, genel müdürlerinin de bulunduğu misafirlerine çay dağıtırken bir ses duymuş; "Ebu Târık! Oğlun hayırlı olsun!.."

Arkadaşımız çok şaşırmış. Müdürleri de bilahare, bu ismi tavsiye etmiş ve eklemiş: "Ama beğenmediysen, babanın adını koy istersen." Arkadaşımız da:

"Tamam müdürüm, Târık olsun." demiş ve hemen Türkiye'deki eşini aramış: "Çocuğun adını Târık koyun." demiş. Bunun üzerine hanımı:

"Dün rüyamda bana, 'Bunun adı Târık!' dediler." deyince, şaşırıp kalmış arkadaşımız. Bunu müdürüne ve de genel müdürüne aktarınca onlar da çok hayret etmişler, hatta genel müdürleri gözyaşlarına engel olamamış.

Gerisini şöyle anlatmıştı arkadaşımız:

"Sonra eve geldim. Târık Suresi'nin mânâsına bakmak için Kur'ân'ı açtığımda Târık sûresinin olduğu yerin işaretli olduğunu gördüm. Bir zamanlar, orayı işaretlediğimi hatırlayınca yine hayret ettim."

Evet Târık sûresi 86. sure ve 17 âyetten ibaret... Bizzat Kur'ân, Târık'ın, 'pırıl pırıl parlayan ve karanlığı delen bir yıldız olduğunu' ifade ediyor. Sure genel olarak ölümden sonra dirilmeyi konu ediyor... Ölmüş gönüllere, yıllar sonra hayat soluklayacak bir neslin remzi gibi!..

"Tarîk" ise 'yol' demektir... Yollarda, hicret kervanında olan bir yiğidin nesline de yakışırdı bu isim! Anayurdundan uzakta, ata yurdunda büyümekte olan ve geleceğin 'Altın Nesli' olmaya namzet minik Târık'ın/Tarîk'ın güzel bir birliktelikten neşet ettiğini ben biliyordum, artık sizler de biliyorsunuz!..

İDRÂKLERİ ZORLAYAN BİR HADİSE

Abdullah Aymaz Bey'in aktarmış olduğu bir hadise vardır ki, insanı hayrete düşürecek mahiyettedir.[3] Bu fedakârlık ve ihlâs dolu hadiseye dair hocamızın yazısını aynen aktarıyorum:

Bir gün Aydın Bey, 10-15 arkadaşını eve yemeğe davet eder. Eşi Nuran Abla'ya da "Perşembe akşamı saat 19'da misafirler gelecek, bir hazırlık yapar mısın?" diyerek önceden haber verir. Ama çoğu zaman olduğu gibi bu davetini unutarak işi icabı Ankara'dan İstanbul'a gider. Aylar sonra, posta kutusundan bir mektup alır. Mektupta:

"Abla, o günü hiç unutamıyoruz. Ne yapacağımızı şaşırdık. Allah aşkına söyleyin siz insan mısınız, yoksa bir melek mi? Benim tanıdığım kadarıyla insan olamazsınız. Meselâ bizim hanımın doğuma altı ay kala ettiği nazdan usanırız. Eve hizmetçi buluruz; ama yine de kaprisleri dayanılır gibi değildir. Ama siz öyle misiniz?.. Bize hakkınızı helâl edin. Bilseydik gelmezdik. Ne olur Allah aşkına hakkınızı helâl edin." diye yazmaktadır.

Aydın Bey, Nuran Abla'ya bu mektubun aslının ne olduğunu sorar. Nuran Abla hiçbir şey anlatmaz. Çünkü yaptığı fedakârlık sıradan bir şeydir. Onda naz, gurur yoktur; sadece tevekkül vardır. Bu sefer Aydın Bey, mektubu yazan arkadaşı bulur ve işin aslını ona sorar. O da der ki:

"Aydın ağabey, siz bizi eve davet etmiştiniz; ama unutup Ankara'ya gitmiştiniz. Biz eve gittik, sizin büyük çocuk bizi salona

3 Abdullah Aymaz,"Geçmişten Değil, Günümüzden Bir Örnek" *Zaman Gazetesi*, 25.10.2004

aldı. Siz olmadığınız için, biz utana sıkıla yerlerimize oturduk. Bir müddet sonra, çocuk yemek servisi yapmaya başladı. Gücü yetmiyordu; ama gayreti, sevecenliği bizleri mest etti. Yemek servisini bitirip bizimle yemek yedi. Sonra tabak, çatal, tencere ne varsa hepsini geri götürdü. Biraz sonra biz kalkmak istedik. Çünkü utanıyorduk. Çocuk:

'Hayır, çay oldu, kalkamazsınız!' dedi. Sonra çaydanlık, demlik, bardaklar ve şekeri getirdi. Çaydan sonra:

'Bize müsaade eder misin?' dedik. 'Yok bir anneme sorayım.' dedi. Sonra 'Gidemezsiniz. Annem meyveleri de soyup hazırlamış. Sonra onları kim yiyecek?' dedi. Onları da getirip sehpaya birer birer koydu. O dışarı çıktı. Biz meyveleri yerken, Kemal koşarak içeri girdi ve sevinçle:

'Yaşasın! Yaşasın! Bir oğlan kardeşimiz daha doğdu!' diye bağırmaya başladı. Biz neye uğradığımızı şaşırdık ve donakaldık. Herkes birbirine bakıyordu. Şaşkınlığımızdan meyveler elimizde kaldı. Sonra Kemal'den müsaade isteyip ayrıldık. Hâlâ şaşkınlığımızı üzerimizden atmış değiliz.

Aydın Ağabey! Bu, bir hayal miydi? Utancımızdan, çocuğa bir hediye alıp gelemedik. Sadece bir mektup yazmaya cesaret edebildik. Ablamız bizlere hakkını helâl etsin..."

DAVETLERİ SÜMBÜL VERENLER

Yıllar önce gelmişti bu soğuk Kuzey Avrupa ülkesine Hayati Bey. İş bulmuş, ailesinin geçimini sağlamaya başlamıştı...

Anadolu âşığı Hayati Bey, havasıyla, insanıyla soğuk olan bu diyarlarda; geçiminden başka aradığını bulamamıştı.

Sonra; hâlleriyle, sözleriyle sımsıcak, kendisi gibi samimi bazı gençlerle tanışmıştı. Eğitim gönüllüsü bu gençler, daha sonra onu evlerine davet etmiş ve aradığı o sıcaklıkta eriyip gitmişti Hayati Bey... Sonra bütün ailesi de dâhil olmuştu bu kaynaşmaya.

Artık o, onların 'Hayati ağabeyi' olmuş, eşi de 'Sultan ablaları'... Şirin ve içten İç Anadolu şivesiyle, bütün yüzüne yayılan gülümsemesiyle o gençlerin mutluluk kaynağı olmuştu âdeta. Hayati ağabeyleri onlarla, onlar Hayati ağabeyleriyle memleket hasretlerini gideriyor, birbirleriyle avunuyorlardı.

Gençler ne zaman sıkışsalar Hayati ağabeylerinin kapısını çalıyorlardı; o da hiç yüksünmeden ve zevkle koşturuyordu onların hizmetlerine.

Bir gün, on kişilik bir talebe grubu Türkiye'den gezmeye buralara çıkıp gelmişti. Bu ani ziyaret onları çok memnun etmişti. Bu çocuklara hemen bir akşam yemeği ikram etmek gerekiyordu. Eğitim gönüllülerinin aklına bu zor durumlarında yine Hayati ağabeyleri gelmişti:

“Hayati ağabey; Türkiye’den on kadar misafir var, gelelim mi?.. Olur o zaman ağabey, hemen geliyoruz.”

Misafirler, Hayati ağabeylerinin evine getirmişlerdi. Salonda ondan fazla kişi vardı. Ama, mutfakta yiyecek namına pek bir şey yoktu. Bu sefer hazırlıksız yakalanmıştı Hayati ağabeyleri ve Sultan ablaları...

“Hanım, evde un filan da mı yok; çörek gibi bir şeyler yapıver bari. Hem çocuklar için değişik bir tat olur.” dedi Hayati Bey eşine. Evet, evde biraz olsun un vardı... Hemen işe koyuldu Sultan ablaları.

Eldeki unla yapılan hamurdan en fazla yirmi top beze çıkmıştı. Bununla misafirlerin doyamayacağından endişe ediyordu. Çabucak ocağı yakmış ve çörekleri yapmaya başlamıştı Sultan Hanım. Bir bezin altına sıraladığı hamur bezelerini seri bir şekilde çıkarıyor, ocağa koyuyor, pişer pişmez de başında dikilen kocasına veriyordu. O da koşturarak içeriye yetiştiriyordu.

Sultan Hanım, arada başını kaldırıp kocasına baktı ve gülmekten kendisini alamadı:

“Bir misafir olunca, işin içinde bir de koşturmaca olunca, ne de çocukça neşelenirsin öyle!” dedi.

Akşam bir hayli geç olmuştu. Ocağın başındaki Sultan Hanım ve mutfak ile salon arasında koşturarak mekik dokuyan Hayati Bey ter içinde kalmışlardı. İçerde tatlı bir sohbet vardı ve gençler de doya doya çöreklerden yiyorlardı.

Gençler gidince eşinin yanına âdeta yığılırcasına oturuverdi Hayati Bey: “Hanım” dedi, “Allah razı olsun, bugünümüzü de ihya ettin.”

Sonra durdu:

“Sahi, biz daha yemek yememiştik değil mi?..” dedi. Eşi Sultan Hanım üzgün bir şekilde:

“Evet yemedik; ama kusura bakma, hamurdan bizim payımıza ayırmamıştım. Kaldı ki; çocuklara bile yetmez diye

düşünmüştüm." dedi... Sonra, hamur bezelerinin üstündeki bezi kaldırınca gözlerine inanamadı Sultan Hanım! Çünkü hazırladıkları hamurun tamamına yakını hâlâ duruyordu orada.

"Bu ne bitmez hazine ya Rabbi!.. Zaten belliydi; değil on küsur insan, yüzlerce gelse bitmeyecek gibiydi." dedi Sultan Hanım.

Hâlâ tesirinde olduğu bu olayı bir tanıdığına anlattı Hayati Bey. Onun bu şaşkın hâlini gören tanıdığı şöyle dedi:

"Niye şaşırıyorsun ki? Benim de başıma gelmişti böyle bir şey. Demek, niyet samimi olunca böyle şeyler geliyor başa...

Bir gün, evime topluca arkadaşlar gelmişti. Annem de bizim evdeydi o gün. Rica ettim, onlara yetecek kadar yemek hazırladı. Tam yemek yiyecektik ki, baktık zil çaldı. Kapıyı açtık, Konya'dan arkadaşlarımız misafirliğe gelmişler. Buralara gelmişken bana da uğramayı ihmal etmemişler, sağ olsunlar.

Sofra kurulmuştu; ama beni de bir endişedir almıştı. Çünkü, yemeği ilk gelen misafirlere yetecek kadar hazırlamıştık. Şimdi ise, herkese birer kaşık yiyecek kadar yemeğimiz vardı. Ama elden bir şey gelmiyordu. Gerçi annemin elinden, dilinden bir şeyler geliyordu; yemek tencerelerinin kapağını kaldırmış bir şeyler okuyordu yemeklerin üzerine! Anlaşılan, şaşkına dönen oğlunun davet yemeğinin bereketlenmesi için dua ediyordu.

Yemekler yendi; hem de herkes doyuncaya kadar... Hatta başta ben çekiniyordum, millete yetmez diye az az yiyordum; ama içerden sürekli kap kap yemekler geldikçe ben de iyiden iyiye girişmiştim yemeğe.

Sofrayı kaldırıp, mutfağa, annemin yanına gittim. Annemi ihmal etmiştim. "Kusura bakma anacığım, ben de içerde öyle iştahla yerken, seni unuttum... Bu telaş arasında sen yiyemedin değil mi?" dedim. O da: "Ne demek oğlum, ben de yedim çok şükür!" dedi ve sonra tencerelerin kapaklarını kaldırdı. Baktık, hâlâ yemek vardı!.."

Gönüllerini, evlerini bu eğitim gönüllülerine açanların ahiretleri kadar dünyaları da bereketleniyordu böyle...

ONLARIN VİRDLERİ

Yıllar önce geldiği bu Kuzey Avrupa şehrinde dört yaşındaki oğlu ve kocasıyla birlikte âdeta münzevi bir hayat yaşamaktaydı.

Yenilerde tanıştığı bayan arkadaşı, kendisini çaya davet ettiğinde önce tereddüt ile karşılamıştı bu daveti. Fakat o insanın güven telkin eden hâli, onun içindeki tereddütleri izale ediverdi.

O akşam birçok insan gelmişti, o davet edildiği yere. Hepsinin simasında ışıldayan bir tebessüm... Çaylar içilmiş, uhrevi bahislerle derin bir sohbete geçilmişti. Bu manevi atmosferde, vakit namazı girmişti.

Yatsı için abdestler alınmış, namaz kılınmıştı. Namaz tesbihatının arkasından esmaü'l-hüsna, Allah'ın birbirinden âlâ doksan dokuz ismi anılmıştı. Bu lahutî nağmeler içinde, âdeta kendinden geçmişti. Onu, bulunduğu yerlerden çok uzaklara, çocukluğuna götüren şey; aklına düşüveren bir hatırası olmuştu.

Bu fasıl da bittikten sonra, yerine oturunca gayri ihtiyarî:

"Bunlar, demek onlarmış!" dedi.

O esnada yanında bulunan ve onu buraya davet etmiş olan arkadaşı irkiliverdi: "Efendim?" dedi: " "Kimler?"

Kendisine böyle hayretle sorulunca; o da içinde bulunduğu büyülenmişe benzer hâlden sıyrılmaya başladı ve:

"Dedemin bahsettiği kimseler bunlarmış." dedi yutkunarak. Arkadaşının soran bakışları karşısında sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bizler Antep’teyken, daha çocukken, babamız bize sürekli anlatırdı... Onun, babasının dedesi çok âlim, fâzıl ve Hak dostu bir kimseymiş. Bir müşkülleri olduğunda insanlar ona gelirmiş; hastası olanlar, bir derdi olanlar dua istemek için ona müracaat ederlermiş... O, hep çocuklarına: ‘İleride bir topluluk gelecek ki, onlar her namazlarının âhirinde esma’ül hüsna ile Allah’ın en güzel isimlerini zikredecekler. Sizler onlara denk geldiğinizde, onları bulduğunuzda, onlara sımsıkı yapışınız ve onlardan ayrılmayınız!..’ dermiş. Bunu nesilden nesile anlatmış büyüklerimiz, atalarımız. Dediğim gibi, babam da bizlere anlatırdı bu nasihati. Tasvir edilen bu güzel davranış, burada da yapılınca, anladım ki ‘Bunlar onlardır!’ yani sizler... Ve senden ricam, lütfen beni her toplantınıza çağırınız, bir arkadaşınız, bir kardeşiniz olarak!..”

BİR HAYRA OMUZ VEREN...

İçinde, dört güzel insanı taşıyan bir araba...

Bir ikindi vakti, bozuk köy yollarında yol almaktadır.

Osmaniye'den Adana'ya doğru giderlerken, bir köyü daha geçmektedirler. Şehirde kendilerini bekleyenleri daha fazla meraklandırmamak için acele etmektedirler.

Geçip gitmekte oldukları köyün çıkışına geldiklerinde bir adam dikkatlerini çeker; bir söğüt ağacının dibine çömelmiş ihtiyar bir adam.

Onu ilk fark eden, arabayı sürenin yanında oturandır... Diğerlerinden yaşça daha büyük olduğundan, yol arkadaşlarının ona "ağabey" diye hitap ettiği zat.

Gözlerini kısarak daha bir dikkatle bakar o ihtiyara. Yere çömelmiş, bir eline kasketini almış, diğer elini bembeyaz sakallarla çevrili çenesine dayamış, sarsıla sarsıla ağlamaktadır yaşlı adam!

Merakını celbeder bu manzara, rikkatine dokunur. Tam o ihtiyarı geçmişlerdir ki, sorar:

"Arkadaşlar, az önce bir adamı geçtik... Dikkat ettiniz mi?"

"Evet, ağabey." der yanındaki şoför arkadaşı: "Acaba ne derdi var ki, bu kadar ağlıyor?.."

"Dursak da bir sorsak hele, neymiş bu kadar derdi." der merhametle kısılmış bir sesle 'ağabey'leri

Arkada oturanlardan biri karışır söze:

“Ama ağabey, biliyorsunuz; bizi bekleyenler var yurtta...”

Ağabey kararlıdır:

“Durdur sen arabayı kardeşim, durdur! Bu gözü yaşlı zatın derdini dinlemeden, bir hâl çaresine bakmadan gideceğimiz yoldan, yapacağımız işten bir hayır çıkmaz!”

Dediği gibi olur... Durur araba ve geri geri gelinir. Arabadan inilir ve varılır bu gözü yaşlı zatın yanına.

“Selâmün aleyküm dedeciğim.” der o ağabey. İhtiyar, yaşa boğulmuş gözlerini kaldırır bakar bu gelenlere. Hıçkırıklar boğazına düğümlendiğinden, sesi çıkmaz, ancak bir baş işaretiyle alır onların selâmını...

Bir şey demeden oturuverirler sessizce, öyle bir müddet. Nihayet kendisini toplayıp sorar o ‘ağabey’:

“Hayırdır dedem, nedir seni bu kadar üzen mesele? Söyle hele, belki elimizden bir şeyler gelir...”

Dedeleri yaşındaki bu zat, elinin tersiyle gözyaşlarını siler... Yutkunur ve soluğunu toparlayıp:

“Sormayın be evladım.” der, “Oğlum olacak hayırsız, karısının etkisiyle üstüne yaptırdı bütün mallarımı. Sonra da beni sokağa attı. Aç bîilaç kaldım böyle ortada! Bu yaşlı başlı hâlimle ne yaparım, ne ederim, nerelere giderim şimdi?”

Bu zavallı ihtiyarı kedere boğan mesele anlaşılmıştır...

Yolcular bakışırlar... Sözsüz bir mutabakata varılmıştır bu bakışlarda:

“Haydi kalk dede.” der o ağabey ve ekler: “Bizimle gel, sana elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalışırız Allah’ın izniyle!”

Başı hep yerde olan ihtiyar, kaldırır başını; dikkatle ve tereddütle bakar bu teklifi yapanın gözlerine; “Şaka mı yapıyor, sahiden mi söylüyor?” diye!..

Yok... Hiç de şaka yapar gibi bir hâli yoktur bu gencin. Yanındakileri de süzer göz ucuyla... Hepsinin de güven telkin eden bir nuraniyet vardır simalarında...

“Ne bileyim, nasıl olur ki evladım?” diyebilir dede, biraz mahcup ve çekingen. Sonra yutkunarak ekler: “Oğlum bile bakmazken bana...”

Sözünün gerisi gelmez... Diyecek bir söz bulamaz ki! Kalakalmıştır ortada ve kendisine uzanan bu yardım elinden başka da tutunacak bir dalı yoktur.

“Ehh, madem öyle diyorsunuz.” der, zor duyulur bir sesle.

Genç yolculardan ikisi girer koluna ve kaldırırlar onu. Arabalarına bindirirler ve yola düşerler.

Nihayet yurda gelinir, o dedeyle birlikte yemekler yenilir, çaylar içilir ve yurttaki o bekleşenlerle koyu bir sohbete dalınır. Bu sohbet ki, diğerlerinden bir başka güzellikte ve samimiyettedir!..

Gece ilerler... Vakit geç olur. O “ağabey” yurt müdürüne der ki:

“Bak kardeşim, bu dedemiz size emanet. Bütün ihtiyaçları, her hâli bizden sorulur. Bir durum olduğunda da hemen bize haber verirsiniz.”

Bunun üzerine müdür bey de:

“Başımızın üstünde de yeri vardır dedemizin!” diye karşılık verir.

Fazla sürmez, birkaç güne kadar tekrar çıkagelir o “ağabey” denilen zat, yine aynı yol arkadaşlarıyla. Hâlini, hatırını sorar dedenin. Ona yeni esvaplar almıştır, tam da onun beğeneceği cinsten... Dede, çok memnun olmuştur; kendisini bir rüyadaymış gibi hissetmektedir; hiç uyanmak istemediği bir rüya!

Artık sormadan edemez o soruyu... Geldiği ilk akşam, dikkatini çekmiştir onların kitapları... Ve sohbetlerinin bir yerinde geçmiştir o nuranî zatın ismi:

“Evladım,” der, biraz da çekinerek: “Sizler Bediüzzaman Hazretleri’ni biliyorsunuz, değil mi?”

“Evet” der ‘ağabey’ ve devam eder sözüne: “Biliriz o mübarek insanı. Göremesek de onu, eserlerinden istifade etmeye, hayalini kurduğu nesillerden olmaya çalışıyoruz…Olabilirsek de ne mutlu bizlere!”

Gözleri dolmuş ve dudağını ısırıp durmakta olan dede, bir anda hüngür hüngür ağlamaya başlar. Afallayıp kalmışlardır yine yanındakiler. Bu ani ağlayış şaşırtmıştır onları. Sormak yine o ‘ağabey’e düşer:

“Hayırdır dede, bu seferki ağlamanın hikmeti ne ki?”

“O ne mübarek bir zatmış, duası da ne isabetliymiş evladım.” der dede ve sözüne şöyle devam eder:

“Ben o zamanlar askerdim, on sekiz yaşlarında bir delikanlı. Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri de Emirdağ’a sürgün getirilmişti. Bir emir neferi olarak da, onu sevk etmemiz gerekiyordu… Duymuştuk onun büyük bir İslam âlimi olduğunu. Ona karşı içten içe hürmet etsek de, ne edersin ki emir kuluyduk ve eli kelepçeli olarak götürmeliydik.

Trene bindiriyorduk; merdivenlerin iki basamağını çıkmıştı ki, dengesini kaybeder gibi oldu… Elleri kelepçeli olduğundan ve kenara tutunamadığından sendeledi. O sendeleyince ben de düşmesin, rahat binsin diye elimle sırtını tuttum ve ileriye doğru şöyle hafifçe iteleyiverdiydim.

O zaman bana doğru döndü. Bakışları insanı ürkütecek kadar etkileyici idi. Kendisi çok heybetliydi… ama sımsıcak bir tebessümle bakıyordu bana.

‘Evladım, ismin ne senin?’ dedi.

‘Adım Hasan, efendim.’ dedim.

‘Hasan! Hasan, evladım; Allah da senin ömrünün âhirini güzel ve bahtiyar etsin inşallah.’ diye dua etti.

Aradan yıllar geçti ve ben bu hadiseyi unutmuştum… Ama sizler ömrümün bu son demlerinde bana sahip çıkınca, o duayı hatırladım. Sonra onun kitaplarını gördüm, onun adının geçtiği

sohbet... O günlere gittim geldim! O zatın bahsettiği ömr-ü âhirimdeki bahtiyarlık da bu olsa gerek!..”

‘Ağabey’in ve arkadaşlarının başları yerdedir... O dev kametin duasının tahakkukuna kendilerini vesile kıldığı için Yüce Mevlâ’ya hamd makamındadırlar...

O dede, artık hep o yurttadır. Hep hürmet görmektedir. Bir dediği iki edilmemektedir... Her akşam talebeler etrafına toplanmakta ve ısrar etmektedirler:

“Hasan Dede, demek sen Bediüzzaman Hazretlerini gördün... Nasıl gördün, ne dedi sana? Bir daha anlatsana?”

O da, bilmem kaçıncı kere, o hatırasını anlatır yine. O kısacık hatırasını ömrünün sonuna kadar anlatıp duracaktır!.. Her seferinde büyük bir keyifle.

KARA SEVDALILARIN GÜNLÜKLERİNDEN NOTLAR

Her yıl olduğu gibi, okulumuza diğer şehirlerden öğrenci almak için, bir şehre gitmiştik. İki kişiydik. Arkadaşım, orada yıllar önce öğretmen olarak çalışmıştı, fakat pek de tanıdığı kalmamıştı. Gittiğimizde bir otele yerleştik. Otel, sadece barınma ihtiyacımızı karşılıyordu. İçecek sıcak bir çorbamız dahi yoktu. Bir sonraki gün sınav yapacağımız okula gittik. Arkadaşım kayıt için okulda kaldı; ben de yanıma aldığım bir öğrenciyle okulları dolaşıp kendi okulumuz hakkında insanları bilgilendirecektim.

O gün öyle geçti. Otele gittik, aldığımız birkaç şeyi yedik ve yattık. Birkaç gün daha geçmişti. Sıcak bir yemek yiyememiştik. Zaten dışarıda satılanlara da pek güvenemiyorduk.

Ertesi gün, yine aynı telaşla geçti. Dışarıda yağmur yağıyordu. Kayıt aldığımız okuldan arkadaşımla beraber ayrıldık. Yine rutin bir akşam geçirecektik. Otele doğru ilerlerken aramızda şöyle bir konuşma geçti: “Bu akşam bari sıcak bir şeyler yesek... En azından bir çay olsa!”

Çamurlu sokaklarda yürürken bir ara durduk: “Ne yapsak acaba?” diye düşünüyorduk ki, yanımıza orta yaşlı bir adam çıkageldi. “Süleyman hoş geldin!” diyordu. Arkadaşım çok şaşırmıştı; fakat adamı pek de çıkaramamıştı. Acaba eski bir tanıdığı mıydı? Adam, bizi evine çaya davet etti. Tabii ki, biz de teklifi

seve seve kabul ettik. Bu zat bizi pencereden görmüş ve hemen yanımıza gelmişti. Arkadaşımın bir zamanlar öğrencisiymiş ve onu hiç unutmamış. Sofrada eski günleri yâd ettiler. Ne de güzel bir tevafuk oldu!

* * *

Vatanından binlerce kilometre uzakta gurbeti ve öksüzlüğü yaşarken yaşadıklarımızı düşündüm:

Bu Orta Asya ülkesinde lisan konusunda başımıza amma garip hadiseler gelmiş. Meselâ, öğretmen arkadaşımız Mehmet Bey'in bir hadisesini hatırladım. Bir gün otobüste giderken, yaşlı bir kadın ona saati sormuş. Kadın sormuş sormasına; ama o anlamamış. Başını iki yana sallayınca, kadın kolunu göstererek tekrar saati sormuş. Mehmet Bey bu sefer anlamış saati sorduğunu; ama dil bilmiyor ki nasıl cevap versin? Kol saatini kadına doğru tutmuş. Yaşlı kadın saate bakmış, gözlerini göstererek pek iyi görmediğini anlatmaya çalışmış. Mehmet Bey de ne yapsın; eliyle ağzına işaret ederek ve de garip sesler çıkararak -çaresiz!- dilsiz taklidi yapmış. Neticede kadıncağız da saati öğrenemeden oradan ayrılıp gitmiş.

Daha ne olaylar?.. Markette yumurta sormak için tavuk taklidi yapanlar... Rusça'da yumuşatma işaretinin sebep olduğu farklı telaffuz meselesinden dolayı istediği tuzu bir türlü alamayanlar... 'Ayakkabı' kelimesi yerine 'pantolon' kelimesini yanlışlıkla öğrenip doktor kadından eve girebilmesi için (ayakkabı yerine pantolon!) çıkarmasını isteyenler... Yaptığı hatadan dolayı özür dileyeceğine, yine yanlış öğrendiği "Bana çok faydalı oldu." cümlesini söyleyenler... Sokakta sigara soran gençlere, "Sigara kullanmıyorum." diyeceği yerde "Ben tavuk değilim!" diyenler... (Kurit: sigara içmek, kuritsa: tavuk anlamına gelince bazen karıştırılıyordu işte!) Hatta bir gün, bu cevap karşısında buranın gençleri: "Ne yani biz tavuk mu oluyoruz sigara içtiğimiz için?" diye tepki göstermişler. Daha nice fıkralık hadiseler...

Bizler buralara ilâ-yı kelimetullah için geldik. Her şeye rağmen, her zorluğa rağmen sebat var kaderde...

* * *

Bugün yine bir veli ziyaretindeydik... Velimiz, salonun vitrininde tuttuğu şampanyadan çıkardı. Anne, hemen mutfaktan şampanya bardaklarını getirdi. Çocuk hemen meseleyi anladı. Babasına Rusça bir şeyler söyledi. Babası onu tersledi. Annesi hiçbir şey demiyor; sadece susuyordu. Biz de çocuğa dönüp "Ne bu hâl?" der gibi bakıyorduk. Çocuklara baştan tembih ediyorduk hâlbuki: "Yemek yok, çay içeriz; içki yok, biz öğretmeniz." diye.

Fakat baba ısrar ediyordu: "Biz, sadece en aziz misafirlerimize ikram ederiz. Bu, size verdiğimiz kıymetin ifadesidir." diyordu. Biz de, kırk dereden su getiriyorduk. Öğretmen olduğumuzu söylesek bizi takdir ediyor; çocuğa işaret ediyor, diğer odaya geçmesini söylüyordu. Onun yanımızda olmaması ile "Öğretmen, öğrenci yanında içmemeli." tezimiz çürüyordu. Alışkın olmadığımızı söylesek: "Tolka sto gram (sadece 100 gram)." diyordu. Bir bahane de sunamıyorduk. Ben bir yol bulmuştum, onu söyledim:

"Babam bu yüzden öldü; anneme söz verdim, içemem!" Velimiz, bu defa yanımdaki Hüseyin Bey'e dönüp sordu: "Senin neyin öldü?"

Bugüne kadar hiçbir ziyarette içmedik; ama çok zorlandık açıkçası, velileri kırmamak için çok uğraşmış olduk. Psikolojilerini anlıyorduk; onlar en kıymetli misafirlerine en kıymetli şeylerini ikram ediyorlardı; ama misafirleri bunu reddediyordu, olacak şey değildi.... Bu güzel insanları kırmak istemesek de çizgimizi korumamız icap ediyordu. Bu satırları yazarken, istemeyerek de olsa kırdığımız insanlar olduysa Yüce Mevlâ'dan bağışlamasını niyaz ediyorum...

AİLECE BİR 'ENGEL'LE YAŞAMAK

İsveç Stockholm'deki Baloğlu ailesinin hayatı, tam bir sabır ve dayanışma hikâyesi. Evlendiklerinden kısa bir süre sonra ve ilk çocukları daha iki yaşlarındayken yakalandığı MS (Multipel Sicularas) hastalığıyla, hızla bir felç hayatına sürüklenivermiş İrfan Bey. Ve yeni başlayan bu evlilik ve aile hayatı çok zor dönemler geçirmiş. Bu dönem içerisinde ailenin, özellikle evin annesi Nafiye Hanım'ın gösterdiği sebat ve sabır tam bir örnek teşkil ediyor. Toplumda yüz binlerle ifade edilen özürlüler ve dolayısıyla bundan etkilenen milyonlarca kimsenin hayatına, duygularına ışık tutmak ve özürlülüğün ne olduğunu pek bilmeyen kimselerin de bu dünyaya vâkıf olmalarını sağlamak için bu hikâyeyi ve kendisiyle yaptığımız bir röportajı sunuyoruz:

Önce Nafiye Hanım gelmiş Stockholm'e, ablasının davetiyle. Sonra İrfan Bey gelmiş 14 Mart 1982'de. Ve 21 Mart'ta evlenmişler. Kısa bir süre sonra da bu hastalığının belirtileri baş göstermeye başlamış. Yürürken aniden düşmeye başlamış İrfan Bey. İşi şakaya vurup, "Her seferinde de ayağım bir yerlere takılıyor." diyormuş. Ama iş ciddi bir hâl alınca doktora gitmişler. Uzun tetkikler neticesinde MS teşhisini koymuş doktorlar. Sonra hastalığın evrelerini anlatmışlar onlara; zamanla yürüyemeyecek, yatalak olacak, konuşma kabiliyetini yitirmeye başlayacak, hızla eriyip gidecek!..

Kucağında minik oğlu, yanında kocasıyla; bu teşhis karşısında donakalmış Nafiye Hanım. Çok sıkıntılı ve bunalımlı bir döneme

girmiş. Onun, bu dönemlerinde en çok yardım beklediği yakınları kendisine sırt çevirmişler! Oraya gelmesine vesile olan ablası, İrfan Bey'in ağabeyiyle evliymiş. En çok destek beklediği bu aile geri durunca, en büyük hayal kırıklığını yaşamışlar. Hatta, bu aile apar topar Türkiye'ye taşınmış. Bir panik havasında, eşyalarını bir trene yüklemişler. Nafiye Hanımlara da sevinçle, eşyalarını bir güzel yüklediklerini, gitmekte olduklarını söylemişler. Bu gidişi, Nafiye Hanım hiç unutamamış.

O hafta, Nafiye Hanım da eşini yanına alarak Türkiye'nin yolunu tutmuş. Zira eşinin hastalığına bir türlü inanamamış Nafiye Hanım. Emin olmak istediği için İstanbul'da bu sahadaki uzman bütün doktorlara başvurmuşlar. Netice hep aynı! Hatta bazı doktorlar, kaş göz işaretleriyle; İrfan Bey'in durumunun umutsuz olduğunu, bir an önce onu 'terk etmesini' ima etmiş.

Tam bir şok hâlindelermiş o dönemlerde... Onlar, daha İstanbul'dayken, İrfan Bey'in ağabeyinden bir telefon gelmiş. Eşyalarını yolladıkları tren, iki hafta sonra İstanbul'a gelmiş; ama tren Macaristan'dayken durdurulmuş ve eşyaları talan edilmiş. Nafiye Hanımlardan, bu eşyaların temizlenmesi için yardım istemişler. Bu hâli; "can derdi/mal derdi" şeklinde ifade eden Nafiye Hanım, takdir-i ilâhi deyip o bunalımlı dönemlerinde onlara gitmiş ve yardımcı olmuş.

Stockholm'e döndüklerinde artık bu hastalığın varlığını kabul etmişler. Böyle bir kabulleniş, o hastalığı daha bir katlanılır kılmış. Fakat, yardım görmediği çevresinden de sürekli olarak şu telkinleri almış Nafiye Hanım: "Böyle yatalak bir eşi ne diye çekeceksin, bırak onu yardım kurumlarına ve kendine yeni bir hayat kur!"

Nafiye Hanım'ın böyle bir şeye gönlü bir türlü razı olmamış. Bu dönemlerde bir 'ışık' aramış. Çok dua etmiş Rabbine, kendisine bir yol göstermesi için! Ve ikinci evladı Rabia'ya hamile olduğunu öğrenmiş o sırada. Bunu bir ışık olarak kabul etmiş ve başına her ne gelirse katlanmaya karar vermiş.

Sonra Stockholm Belediyesi, İrfan Bey’in bakımı için bakıcılar göndermeye başlamış. Her gün farklı birileri gelmekteymiş eve. Her birinin elinde bir anahtar varmış ve aniden içeri girebiliyormuş. Özel hayatları hiç kalmamış. Sürekli bir teyakkuz halinde yaşamaya başlamışlar.

O bakıcılardan bir bayan, henüz anaokuluna gitmekte olan kızı Rabia’ya bir sabah: “Senin okulda erkek arkadaşın var mı?” diye sormuş. Bunu duyunca kan beynine sıçramış Nafiye Hanım’ın! Teklifsizce hayatlarına giren bu insanların, bir de zihinlerine girmeye başlaması artık onu çok rahatsız etmeye başlamış. Evin maneviyatı, huzuru kalmamış. Bir gün de erkek bakıcılardan birisi eve içkili bir şekilde gelince, canına tak etmiş artık. Her namazlarından sonra dua etmeye başlamış.

Bir gün, apartmanlarının giriş katının boşaldığını görmüş. Hemen burayı tutmaya karar vermiş. Buraların kiralama işlerine bakan ev kurumuna gitmiş. Oranın şefine durumunu açmış, ama olumsuz cevap almış. Çünkü, böyle kiralamalarda sıra usulü geçerliymiş ve bu şartlarda onlara vermeleri imkânsız gibi görünüyormuş. O kadar bunalmış ki Nafiye Hanım, bütün içtenliğiyle oranın şefine: “Evim, başkalarının iş yeri oldu. Kendim ve çocuklarım için istiyorum bunu!” demiş. Sonra ayrılmış oradan.

Eve geldiğinde bir telefon gelmiş. Ev kurumundan arıyorlarmış. İstisnai olarak o daireyi onlara vereceklerini haber veriyorlarmış. 1994 ocağında İrfan Bey alt kata taşınmış. O günden beri de bakıcılar, rahat rahat o daireye girip çıkabilmekteymiş. Nafiye Hanımlar da, sürekli olarak onun yanına gidip ihtiyaçlarını görmeye çalışmaktalarmış...

Nafiye Hanım ve ailesiyle bir röportaj yapılmış. Röportajı aynen aktarıyoruz:

Bu sıkıntılı dönemlerini nasıl atlattığını soruyoruz kendisine. “İnançla” diyor tek kelimeyle. Sonra ekliyor: “Hani o ilk hastalığı öğrendiğimiz zamanlarda, yanımda kimseleri göremeyince, güvendiklerim çevremden kaçışınca Rabbimi buldum! Hakiki

Dostu!.. O'nun gücünü buldum! O vakitler güzide bir toplulukla tanıştım, beni sohbetlerine çağırdılar. O güzel atmosferi solukların, dertlerim, problemlerim daha bir hafifledi. Kendimi sohbetlere, hayra verdim; nerde 'Hayır var!' derlerse oraya koşmaya çalıştım.

Her namazımda, her yerde hep 'Allah'ım, akıbetimi hayreyle.' diyorum. 'Allah'ım, sana sığınırım bütün kötülüklerden.' ve 'Allah'ım, bizi senden başkası görmez!' diyorum ve baş ucumda hep Hastalar Risalesi var. O, benim sıkıntılarıma hep ilaç oldu!"

İrfan Bey'le evliliğini hangi duygular içinde sürdürdüğünü şöyle anlatıyor:

"İrfan Bey'in yerinde, o tekerlekli sandalyede benim oturduğumu hayal ederim. Rüyalarımda hep kendimi oturuyor görürüm. Hâlbuki hiç oturmadım ömrümde. Ödüm kopar! Kollarımın feri gittiğinde, 'İrfan Bey de böyle hissediyor demek.' diyorum. Kendimi onun yerine koyarım sürekli ve sorarım o zaman kendime: 'Ben olsam ne isterdim?' Ailem hep yanımda olsun isterdim, bana karşı güzel davransınlar isterdim. Böyle empati kurunca, ona daha çok yakınlaşmak geliyor içimden!"

Oğulları Şemsi ise babasının hâlini şöyle anlatıyor: "Ben de büyüdükçe, düşünmeye başladım bir gün ben de böyle hastalanabilirim diye. Ben babama karşı iyi olayım ki, benim çocuklarım da bana karşı iyi davransınlar, diye düşündüm.

Okulda özürlülerle dalga geçenleri görünce hep kızardım; bilirdim ki evde de öyle biri var: babam."

Kızları Rabia ise: "Bu, benim için hep hassas bir mevzuydu. Her olaydan alınırdım." diyor. Sonra Şemsi biraz daha açılıyor:

"Benim babam sürekli sandalyede, kendimi bildim bileli. Başkalarının ölen babaları da var. İnsanın babasını sürekli böyle görmesi kolay değil. Ne çocukluğumda ne de gençliğimde babamla şöyle sokağa çıkıp dolaşabildik...

Ama babam hep bizi düşündü; o hâliyle gider, bizim ihtiyaçlarımızı almaya çalışırdı. Çoğu zaman daha biz demeden, ne istediğimizi anlardı. Bize verdiği çok şeyler oldu, birçok sağlıklı babanın veremediği...”

Tekrar Nafiye Hanım’a yöneliyoruz:

“Böyle özürlü bir eşle yaşam, size neler kazandırdı?” Cevabı şöyle:

“Ben küçükken nazlı, zayıf, çıtkırıldım ve mızmız bir kızdım. Babam bana ‘nane molla’ derdi. Dokuz çocuğun en küçüğüydüm... Ama bu yaşadıklarım olgunlaştırdı, güçlendirdi, pişirdi beni. Dost bildiklerim, yakınlarım uzaklaşınca omuzlarımda buldum bu yükü. Ve bu kamçıladı beni. Kaderin bir cilvesi de; daha evlenmeden önce iki yıl kadar bir işte çalışmıştım. Bu, özürlülerin bakım ve temizliğiyle ilgili bir işti. Demek Rabbim beni hazırlıyormuş böyle bir duruma!..”

Evde özürlü birisiyle yaşamanın zorluklarını soruyoruz evin çocuklarına. Rabia diyor ki:

“Hayatı, doğuştan itibaren babama göre ayarladım. Okuldan çıkıp hemen eve geliyordum. Çünkü biliyordum ki, annemin yardıma ihtiyacı vardı. Sürekli omuzlarımda bir yük hissetmek beni olgunlaştırdı. Hep benden büyüklerle oturup kalktım. Ve özür, hayatımın hep bir parçasıydı. Doğar doğmaz karşımda bulduğum olağan bir durumdu.”

Soruyu bu sefer Şemsi cevaplıyor: “Küçüklükten beri böyle bir durumla karşılaşınca insan alışıyor. 16 yaşında böyle bir olayla karşılaşsam belki daha zor gelirdi bana. Ama alışmıştık böyle bir durumla yaşamaya. Babamı bazen 1-2 haftalığına götürdüklerinde evde bir boşluk oluyordu. Eve geldiğimde, yardımcı olabileceğim kimse olmuyordu artık evde... Bir gün okuldan çıkıp, babamı yerinde ziyaret ettim. Onu bakımsız gördüm, çok ağırıma gitti. Bir daha babamın yanımızdan ayrılmasını istemedim.”

Rabia tekrar söz alıyor: "Özürlülük, bir hayat biçimiydi bizim için. Evinde hep bir hasta olduğunu bilmek... Ona yapılan her güzelliğin cennete yönelik olduğunu bilmek, hastalığın güzel tarafıydı bizler için."

Sözün burasında, anneleri ekliyor: "Evet, sevap köşesi bizler için." diyor, işi biraz da şakaya vurarak. Rabia sözlerine devam ediyor:

"Bu sıkıntılarına rağmen, babamın hep namaz kılıyor olması bana huzur ve gurur veriyordu. Arkadaşlarıma gururla söylüyordum bunu, onlar şaşırıyorlardı: 'Bizim babamız sağlıklı olduğu halde kılmıyor, seninki nasıl kılabiliyor ki!' diyorlardı.

Ben, başlarda her mevzuda babamın tarafını tutardım; annem en ufak bir yorgunluk emaresi gösterecek olsa ona içten içe kızdığım olurdu. Ama büyüdükçe annemi daha iyi anlamaya başladım, şimdi ona daha çok saygı duyuyorum!"

Sözün burasında, titrek bir sesle İrfan Bey:

"Allah razı olsun sizlerden!.. Bugün yaşıyorsam, önce Allah'ın sonra sizlerin sayesinde!.." diyor.

Evet bu ruh ve maneviyat; İrfan Bey'in bu zamana kadar gelmesine vesile olmuş. Zira, doktorlar onun bu kadar yaşayacağına ihtimal bile vermemişler. Onun hastalığını 30 basamaklı bir merdivene benzetmişler; kimisi koşarak çıkar ve bitirir, kimisi ise yavaş yavaş... Hastalığının başlarında, rahatsızlığı çok hızlı ilerliyormuş. Ama ailesinin sahiplenmesi, sıkı dayanışmasıyla birden yavaşlamış. El ve ayaklarındaki kötüye gidiş durmuş. Yüzüne sürekli olarak tokat atılıyormuş hissinden kurtulmuş artık. Onu muayene eden doktor:

"Huzurlu bir hayatın var, güzel bir ailen var. Bunun iyileşmendeki etkisi büyük." demiş ona...

* * *

Bu hadise, bu aileyi çok olgunlaştırmış. Bunu kaderden bilen, buna razı olan, sabredip- şükreden aile hep ahirete müteveccih yaşamaya başlamış. Evin çocukları, hayır adına bir araya gelen eğitim gönüllülerinin içinde. Nafiye Hanım'ın hayat tarzı ise, tam bir örnek teşkil ediyor çevresine. Birisi hastalansa, hastaneye götürecek birisi aransa, akla hep artık Nafiye ablaları gelir olmuş, Stockholm'deki Türk ailelerin. O, tam bir eğitim, hayır işleri tutkunu, hayatını buna adamış bir insan!

Evet o, buradaki öğrencilere daha fazla burs ayarlayabilmek için çırpınmakta. Hatta Nafiye ablamız -gördüğümüz, müşahede ettiğimiz kadarıyla- kendince de bir yol bulmuş; tanıdıklarının evlerine temizliğe gidiyor ve iş bittikten sonra o aileye diyor ki: "Bunun parasını gidip şu eğitim kurumuna verirsiniz artık!"

Bu ihlâslı, bereketli paralarla birileri okumaktadır bu gurbet ellerde...

GURBETTEN İNANÇLI VE AZİMLİ BİR KADIN PORTRESİ

Dilek Hanım İsveç'te yetişmiş. Ailesinin isteğiyle, 19 yaşındayken 1990'da Kayseri'de evlendirilmiş ve oraya yerleşmiş. 1992'de de Akif isimli bir oğlu dünyaya gelmiş. Çocuğu kromozom bozukluğundan dolayı zihinsel özürlü doğmuş; ama bir yaşına gelinceye kadar durumu anlayamamışlar. O dönemlerde iman ve nur dersleriyle tanışmış. Bu sıkıntılı dönemlerinde, hayatında çok farklı bir pencere açmış bu tatlı sohbetler...

Daha öncesinde İslâm'ı, İsveç'teki ihtida etmiş olan Müslümanlardan tanımış. Ama Türkiye'deki Müslümanlık, ona bambaşka ufuklar açmış. Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)* sevgisini ilk orada tatmış.

Sonra oradaki eğitim gönüllülerinin açtığı bir ilkokulda öğretmenlik yapmaya başlamış. Özel bir kız lisesi açılınca da o okulda İngilizce derslerine girmiş. Bir yandan da, Akif'in özel eğitimini daha iyi gerçekleştirebilmek için Ankara'da özel eğitim kurslarına katılmaya başlamış.

Bu arada ikinci çocuğu Sevde dünyaya gelmiş ve bunun üzerine okullardaki görevinden ayrılmak zorunda kalmış. Sonrasında evde yattığını pek hatırlamıyormuş. Genelde bir hastane taburesi üzerindeymiş... Çocuklar, baba tarafından gelen bir kromozom bozukluğundan dolayı özürlü doğmaktaymış. Başta, bu çocuğun da özürlü doğmuş olduğunu doktorlar dahi anlayamamış.

Devlet hastanelerinde hiç de hoş olmayan tavırlarla karşılaşıyorlarmış. Onları rencide edecek şekilde itip kakıyorlarmış. Zaten çocuğunun derdiyle uğraşırken bir de böyle muameleler görmek çok ağrına gitmiş haliyle...

Sevde'nin vücudunda iğne vurulmadık, serum takılmadık bir yer kalmamış. Hatta derisi delik deşik olunca, en son olarak çocuğun kafası tıraş edilmiş ve kafasından serum verilmeye başlanmış.

Bir müddet sonra, çocuğu eve götürmüşler. Rahatsızlandığı bir akşam hastanenin acil servisini aradığında, oradaki görevli doktor aynen şunları söylemiş:

"Hanımefendi, böyle bir çocuğu getirmenize gerek yok. Siz daha iyi bakarsınız." Bu cevabı alınca, kendileri için Türkiye defterinin kapandığını iyice anlamış. Ve o ara, ilk evlendiği zamanlarda gördüğü bir rüyayı hatırlayıvermiş. Rüya aynen şöyle imiş: Videolarda vaazlarını dinlediği o gözü yaşlı zat onun elinden tutuyormuş ve uçarcasına bir yolcuğa çıkıyorlarmış. Denizleri aşıyorlar, tren yollarını, tramvay raylarını ve inşaat alanlarını geçiyorlarmış. (Sonradan İsveç olduğunu çok iyi anladığı) bir yere gelince o mübarek zat durmuş; onun elini iki elinin arasına alarak tâ gözlerinin derinliklerine bakarak:

"Sen buradasın, senin vazife yerin burası." diyormuş.

Bu rüyanın tahakkuk zamanının geldiğine karar vermiş. Hasta çocuklarına insanca bakmak ve baktırmak için ve dolayısıyla da onları yaşatabilmek için... Esbap, onu bu istikamete doğru yönlendiriyormuş.

İsveç'e, büyüdüğü yer olan Göteborg'a geldiklerinde kızı Sevde'yi ameliyat ettirmişler. Zira çocuk artık yemek yememekteymiş. Bu yüzden çocuk, midesi ile karnı arasında bir kanal açılarak buradan beslenmeye başlanmış. Konsantre sıvı gıdalar karnına şırıngayla sıkılarak!

Sonra kendisini eğitmeye karar vermiş Dilek Hanım. Evlenmeden önce İnşaat Yüksek Okulu'nu okumuş. O dönemde iki yıllık web programcılığı eğitimi almaya başlamış. Bir yandan da, tercümanlık kurslarına gidip sertifikasını almış.

Bulunduğu yerdeki yabancı uyruklu Müslüman kadınların çaresizliklerini görünce, 3-5 arkadaşıyla birlikte bir proje başlatmış. Bu kadınların dil eğitiminden, dikiş nakış becerisine, topluma adaptasyonuna, hatta postaya bir mektup vermeyi öğretmeye varıncaya kadar geniş bir destek projesi. Bu projelerini belediyeye açınca, onlardan büyük bir takdir ve destek almışlar ve bu projelerini hayatiyete geçirmişler. Bu kadınların hem sosyal hem de imanî açıdan kendilerini yetiştirebilmeleri için canla başla çalışmışlar.

Bulunduğu bölgedeki eğitim gönüllülerinin varlığından haberi yokmuş... Türkiye'deyken abone olduğu gazetenin Avrupa merkezinin telefonuna ulaşmış. Abone olmak istediğini ve aynı zamanda ülkesindeki irtibat bürosundakilerle tanışmak istediğini belirtmiş... Oradan da kendisine İsveç'teki temsilciliklerinin telefon numarasını vermişler.

O numarayı aramış. Oradakilerle tanışmış ve kısa zamanla onlarla kaynaşmış. O Ramazan ayı içinde, şehirdeki ilk eğitim merkezini açmışlar ve o, kurulan derneğin başkanlığını yürütmeye başlamış.

Büyük sıkıntıların yaşandığı evliliği bu arada sona ermiş. O arada Maria isimli bir bayan arkadaşıyla web programcılığı sahasında iş yapmak için bir şirket kurmuş. Canla başla bu işle uğraşırken belediyeden bir teklif almış. Yabancıları İsveç'e entegre etmek için başlatılan bir projede kendisinin de -kültür danışmanı olarak- çalışmasını istiyorlarmış. Kendisinin bu alandaki faaliyetlerini bildiklerinden ve medyaya yansıyan çalışmalarını gördükleri için, onun projede yer almasını istemişler...

Bu projede de, canla başla çalışmış. Sonuçtan çok memnun kalan belediye yöneticileri, sonradan kendisinin sosyal büro

bünyesinde, kadrolu memur olarak çalışmasını teklif etmişler. Teklifi, insanına hizmet mülâhazasıyla kabul etmiş. Gençlerin uyum ve entegrasyonu projesinde yer almış. Tabii ki, bu telaştan şirket işlerini takip edememiş ve hissesini ortağı Maria Hanım'a devredip o işlerden elini eteğini çekmiş.

Kendisini tamamen eğitim işlerine adamış. Hatta belediyedeki işinde daha randımanlı olabilmek için "Göçmenlik ve Kültür Çatışması" konulu bir eğitim programına katılmış ve eğitim almış. (Burası, üniversitenin sosyoloji bünyesinde bir yermiş...)

Bu dönemlerde bir siyasi partiden teklif almış; ilçe belediyesindeki yönetimde yer almak üzere... Bu teklifi çok düşünmüş. Çünkü tek başına yaşamak zorunda olduğundan, iki özürlü çocuğunun bakımıyla sadece kendisi ilgilenmek durumundaymış. Bir de belediyedeki yoğun görevleri... Sağlıklı bir karar verebilmek için, bu teklifi oradaki eğitim merkezindeki yetkili kişiye açmış, onunla istişare etmiş. Bu görüşmeden çıkan olumlu kanaatle partinin teklifini kabul etmiş. Belediye ve parti faaliyetleriyle; Türklerin, Müslümanların ve de umumen yabancıların daha iyi anlaşılması ve onların haklarının korunması ve savunulması için yoğun çabalar sarf etmiş...

O arada birçok dergi ve gazeteden röportaj teklifi almış. Ona, mülâkatların birinde, hayretle şunu sormuşlar: "Bu kadar enerjiyi nereden alıyorsun, nereden buluyorsun?.."

Şöyle cevaplamış: "Galiba çocuklarımdan alıyorum. Onlarla ilgilenmek beni çok olgunlaştırdı sanıyorum. Yaşıtlarımdan daha bir yaşlanmış gibi hissediyorum kendimi. Ayrıca, çocuklarıma baktıkça sağlığın ve özellikle de aklın ne büyük bir nimet olduğunu anladım ve bu nimetlerin şükrünü eda edebilmek için de aşk u şevkle çalıştım.Galiba gücümü inançlarımdan alıyorum o zaman!.. Hayat ve ömür çok kısa ve bu kısa zaman diliminde ahirete güzel bir şeyler intikal ettirebilmek için eli çabuk tutmak gerekiyor."

Dilek Hanım, geçen yıl yeni bir evlilik yapmış. Bir tanıdığı vasıtasıyla tanıştırıldığı, aynı duygu ve düşünceleri paylaştığına inandığı biriyle...

Partide üst yerlere gelmesi, hatta milletvekillik yapması düşünülürken, ailesiyle birlikte Stockholm'e taşınmaya karar vermiş. Oralarda ihtiyaç olduğunu öğrenmeleri üzerine, böylesine ani bir karar vermişler.

Şu an yaklaşık 8 aydır da bu şehirde bulunmaktalar. Ve Dilek Hanım, diğer bütün telaşlardan, meşgalelerden uzak bir şekilde Stockholm'de gayret göstermekte. Bayanlarla akşamları bir araya gelip dertleşiyor, sohbetler ediyor. Gündüzleri de eğitim gönüllülerinin açmış olduğu kreşi yönetiyor. Kreşi sil baştan ele alıp düzenlemesi icap etmiş, o yüzden de zor ve sıkıntılı günler geçirmiş.

Bugünleri şöyle anlatıyor Dilek Hanım:

"Gelişimiz sıkıntılarla dolu oldu. Belli bir süre içinde burada olmamız gerekiyordu. Ev bulunamadı. Bir yerlerde misafir kaldık. Başkalarının eşyaları arasına özel eşyalarımızı koyup yaşamaya çalıştık. Hayatımın en ağır günlerini geçirdim belki de. Çocuklarımın durumu özel, malum; onlara uygun bir okul ayarlayamadık bu kadar dar bir vakitte. Belediye çalışanlarının: 'Ne geziyorsunuz madem buralarda?..' azarlamalarıyla karşılaştım... Eşim de o esnada zorunlu resmî işlemler için Türkiye'deydi. Çocuklarımla hastanede sabahladığım o çok sıkıntılı günlerin mislini burada 3-4 ay içinde yaşadım. Kiralık bir ev bulduk. Eşim gelebildi, eşyaları taşıdık. Ona yardım etmek zorundaydım. Ettim; ama bu taşınma sürecinde iki düşük yaptım. Madden manen bitirdi bunlar bünyemi. Kırk kilonun altına düştüm ve tedavi görmek zorunda kaldım, serum kullandım.

Allah'tan, imanımız var, Rabbimin verdiği sabır gücü var. Bir de, böyle sıkıntılı anlarda görülen güzel rüyalar var ya!.. Böyle sıkıntıların doruğa çıktığı günlerin birinin gecesinde

‘Asrın Mütefekkirini’ görmüştüm rüyamda. Bana diyordu ki: ‘Biliyorum sıkıntılarını. 23. Mektup’u oku, iyi gelir sana!’ Hatta oradan bizzat kendisi ders yaptı bana... O gece, büyük bir heyecanla uyandım. Gözyaşları içinde orayı tekrar tekrar okudum; gerçekten de çok iyi geldi bana!

Geleli fazla olmadı ama İsveçli ailelerle tanıştık, sıcak dostluklar kurduk. İnşallah hayırlara vesile olur... Burada yeni insanlar tanıdıkça, bizlere ve ideallerimize sahip çıkan güzel insanları buldukça, yeni ve iç açıcı gelişmelerin olduğunu gördükçe unuttuk bütün sıkıntılarımızı. Bunda Allah rızası varsa ne âlâ!

Rabbim kabul ederse, hicret ettiğimizi düşünüyorum. Bu mülâhazaları taşıdığım için memnunum. Rabbim de memnundur inşallah! Şu an buradayız, başka bir yerde ihtiyaç olursa, hatta Grönland’da, “Buzlar Ülkesi”nde pek kimseler yokmuş... Buraya da pek uzak sayılmaz. Oralarda ihtiyaç varsa... Soğuğu vücudum hiç kaldırmamasına rağmen, bugünden gitmeye hazırım, eşim de aynı düşüncede zaten!..”